

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 20 (1735) 1983 GEGUŽĖ-MAY 19 • "AUŠROS" METAI • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • Tel. (416) 275-4672

Nusikaltėliai teisia nekaltuosius

Dramatiški įvykiai Lietuvoje jaudina išeiviją. Jei ten įvyksta kas nors sukrečiančio, sujunda visa išeivija laisvajame pasaulyje. Stipresnis šūktelėjimas anapus Atlanto tuoj pat išgirstamas ir šiapus — panašiai kaip miške. Atlanto vandenynas platus, bet jis tautos neperskelia pusiau. Abiejose jo pusėse gyvena ta pati lietuvių tauta su tais pačiais esminiais rūpesčiais. Tai išreiškia ir Antrųjų Pasaulio Lietuvių Dienų šūkis "Vienybėje su kovojančia tauta". Tai liudija ir visa eilė praeities faktų, kurie jaudino išeiviją. Pvz. visi liūdėjo, kai susidegino Romas Kalanta; visi jaudinosi, kai Simas Kudirka buvo amerikiečių išduotas sovietams, ir džiaugėsi, kai jis buvo išlaisvintas; visi stebėjosi Nijolės Sadūnaitės drąsa, jos kalba sovietiniame teisme ir uoliai rūpinosi jos likimu Sibiro kalėjimuose bei tremtyje; visi su rūpesčiu sekė kun. Karolio Garucko kovą už savo tikėjimą, kun. R. Černiausko suėmimą, kun. A. Šeškevičiaus, kun. J. Zdebskio, V. Petkaus ir kitų bylas. Ir juo toliau, juo išeivija darosi pastabesnė įvykiams Lietuvoje, nes ir pasaulinė spauda, radijas bei televizija perteikia vis daugiau žinių apie Lietuvą. Savoji spauda vis plačiau ir dažniau informuoja apie įvykius Tėvyne. Be to, prisideda ir turistai, kurie kartais atveža papildomų žinių. Tuo būdu susidaro gana gyvas ryšys su savaisiais Lietuvoje ir įgalina tautą išlikti esminėje vienybėje.

PASTARUOJU metu išeiviją labai sujaukino naujas įvykis, būtent, kunigo **Alfonso Svarinsko** suėmimas ir nuteisimas septyneriems metams kalėjimo bei penkeriems metams tremties. Iki šiol nevienas kunigas jau buvo suimtas bei nubaustas mažesne ar didesne bausme, bet nė vienas nesukėlė išeivijoje tokios gyvos reakcijos kaip pastarasis atvejis. Ir tai dėlto, kad kun. A. Svarinskas Lietuvos gyvenime yra iškilęs kaip nepaprastos drąsos bei ryžto kovotojas už elementarines žmogaus teises, religijos ir tautos laisvę. Jis jau daug metų buvo praleidęs Sibiro lageriuose, Rusijoje įšventintas kunigu, ilgai slaugęs sergantį tuometinį ukrainiečių vyskupą, dabar kardinolą J. Slipų, dalyvavęs jo ir kitų kančiose. Kunigaudamas Lietuvoje ir vadovaudamas Viduklės parapijai, jis pasižymėjo dideliu paslaugumu žmonėms, nuosirdžiu maldingumu, atviru žodžiu ir drąsiu persekiojamo tikėjimo gynimu. Jis buvo vienas stipriausių šulų tikintųjų teisėms ginti komitete. Visa tai nepatikio sovietinei valdžiai, užsimojusiai gniuždyti kiekvieną laisvės apraišką, kiekvieną bėtiesio pajudėjimą, kurį buvo pažadines Baigminis Helsinkio Aktas. Sovietiniai saugumiečiai suėmė bei likvidavo beveik visas helsinkines grupes, o dabar užsimojo išardyti ir jai giminingus vienetus, kovojančius už teisę laisvai išpažinti savo tikėjimą.

VISUOSE normaliuose pasaulio kraštuose veikia teisminė sistema, kurioje nekaltieji teisia nusikaltėlius. Sovietinėje sistemoje daroma atvirkščiai — nusikaltėliai teisia nekaltuosius, nes visa sistema iš esmės yra atremta į jėgos pradą: kieno valdžia, to ir teisė. Esame liudininkai daugybės sovietinių teismų, kuriuose buvo pasmerkti nekaltiausi piliečiai už tai, kad žmonėms darė gera. Pvz. Nijolė Sadūnaitė buvo nubausta kalėjimo ir lagerio bausme už tai, kad drįso laisvai išpažinti krikščioniškąjį savo tikėjimą, skleisti evangelinį žodį ir nepaisyti sovietinių varžtų. Lygiai tas pats atsitiko su kun. A. Svarinsku. Jis buvo nuteistas už tai, kad uoliai tarnavo žmonėms, atvirai skelbė Dievo žodį, gynė tikėjimą nuo persekiojimo. O kas jį nuteisė? Ar ne sovietinės spaudos atstovai? Taip, jie. Tai tikri nusikaltėliai prieš tarptautinę teisę, prieš elementarinį žmoniškumą, prieš betkokią etiką ir net prieš sovietinę konstituciją, pripažįstančią sąžinės laisvę. Taip darydami jie tampa budeliais, kuriuos anksčiau ar vėliau pasmerks istorijos teismas. Kun. A. Svarinskas, kaip ir kiti nekaltai nuteistieji, žėrės istorijos teisme kaip kovotojai už didžiulias žmonių vertybes, kaip didvyriai, nusikaltintai kančioje ir laimėję nemarumo aureole. Tenedidžiūoja budeliai savo teismais, nes juose ruošia sau ateities pasmerkimą, kuriame iškils nekaltieji, laimėję galutinę teisę.

KANADOS ĮVYKIAI

Klaidinančios demonstracijos

Kanados ministerio pirm. P. E. Trudeau kantrybė išsėmė didėjančios demonstracijos prieš atominis ginklus ir ypač skraidančių JAV bombų planuojamą navigacinės sistemos išbandymą šiaurinėje Albertoje. Motinos Dienos proga motinos su savo vaikais netgi rateliu buvo apsupusios Kanados parlamentą. Iš svečiams skirtos jo galerijos policija turėjo ištempti kelis skraidančių bombų priešus. Praėjusią savaitę P. E. Trudeau spaudai išsiuntinėjo atvirą savo laišką kanadiečiams atominis ginklų klausimu. Tame laiške jis primena 1977 m. Jungtinės Tautos įvykusią nusiginklavimo konferenciją. Joje P. E. Trudeau Kanados vardu pasiūlė visiškai sustabdyti ne

tik naujų atominis ginklų gamybą, bet ir jų projektavimą laboratorijose. Jis betgi dabar pabrėžia, kad tame pasiūlyme nebuvo nė žodžio apie vienašališką Vakarų pasaulio nusiginklavimą. Pasiūlymas buvo skirtas abiem pusėm. Jį atmetė Sovietų Sąjunga savo naujomis "SS-20" trigalvėmis raketomis, kurios yra nukreiptos prieš V. Europos miestus. Esą Kanada dabar remia savo partnerius Atlanto Sąjungoje, siekiančius tų sovietinių raketų pašalinimo. Ji taipgi remia ir naujas JAV raketas, kad V. Europa nebūtų palikta be apsaugos. Tik naujų raketų įvedimas gali priversti Maskvos atstovus pradėti rimtas derybas ženevoje branduoliniams ginklams suvaržyti. (Nukelta į 8-ą p.)

Apštesnieji Lituanistiniai Kursai Toronte 1982-1983 metais — studentai ir jų vadovai-mokytojai: trečia iš kairės — GIEDRĖ PAULIONIENĖ, šeštas — ANTANAS RINKŪNAS. Nuotr. R. Pranašio

Išblaškyti Lietuvos vaikai esate jūs

Prancūzų rašytoja Mireille Lucaut, gyvenusi Lietuvoje ir Sov. Sąjungoje bei išleisdinusi knygą, atsako į "Tėviškės žiburių" klausimus

— *Parašėte ir išleidote knygą "Atžalos neauga ant nudžiūvusių medžių", kurioje rašote apie savo gyvenimą Sov. Sąjungoje ir Lietuvoje. Mūsų skaitytojams būtų įdomu žinoti kodėl iš savo tėvynės Prancūzijos važiuote į Sov. Sąjungą?*

— Tai buvo 1965 m. Studijavau rusų ir anglų kalbas. Kilo didelis noras išvykti iš namų, pamatyti pasaulį ir turbūt išbandyti savo pajėgumą tvarkytis savarankiškai be šeimos pagalbos. (Visi turėtų tai pabandyti!). Buvau gavusi pakvietimą dėti prancūzų kalbą vienerius metus Glasgove, bet pripuolamai atėjo pasiūlymas vykti Maskvon į vieną prancūzų šeimą. Nebuvo ko svyruoti — aš pasirinkau Maskvą kaip sunkiau prieinamą negu Glasgovą. Ir po to niekad neteko būti Glasgove.

— *Kaip radote Lietuvą? Ar žinojote iš anksto jos būklę?*

— Lietuva susidomėjau 1960 metais, kai viena klasės draugė man pasiūlė susirašinėti su vienu korespondentu Lietuvoje. Žinoma, anuomet buvau tokia pat ignorantė, kaip ir dauguma prancūzų. Atrodo, kad aš nieko nežinojau, net nežinojau, kas yra Lietuva. Vis dėlto tame susirašinėjime, kuris truko ištisus 7 metus prieš posūkį į santuoką, jaučiau lietuvių sielą kaip tiksliai, nors laiškuose nebuvo galima išreikšti giliųjų minčių (pašūti nederia jas patikėti, nes laišku turi pereiti per Sov. Sąjungos sieną).

— *Ar išmokote rusų ir lietuvių kalbas? Skatinama reikalas ar kultūrinio domesio?*

— Į klausimą apie rusų kalbą jau atsakiau pradžioje. Galiausiai tik pridurti, kad jos mokėjimas skatinama kultūrinio domesio. Kai paliekamas nuosalyje tam tikros pagrįstos aistros, rusų kalba pasidaro muzikali ir įdomi. Pasakyčiau netgi, rizikuodama kažkam nepatikti, kad rusų tauta pasižymi dideliu svetingumu. Lietuvių kalbą pradėjau gana greitai suprasti, bent kasdieninius išsireiškimus, tačiau turiu kukliai prisipažinti, lietuvių kalba yra sunki, juoba, kad daugumoje atvejų neįmanoma absoliutaus reikalo ją vartoti (Vilniuje sutikau daug žmonių, mokančių prancūziškai, kurie, neturėdami ryšių su užsieniu, labai noriai kalbėjo su manimi prancūzų kalba). Taigi neturėjau progos kaip priversti mokytis lietuvių kalbos. Mano vyras studijavo prancūzų kalbą, kai su juo susitikau. Jis jau gerai

mokėjo prancūzų kalbą, kurią abu ir vartojom. Labai sunku pereiti į kitą kalbą, net ir tvirtai norint, nes ji skamba kažkaip dirbtinai. Žinoma, jei Lietuva būtų gyvenusi normaliose sąlygose, būtų galbūt rengusi lietuvių kalbos kursus kitataučiams, ir aš juos būčiau tikrai lankiusi... Deja, šiuo metu tai yra visiškai neįmanoma. Jeigu ir būtų mažinamas rusų kalbos pamokų skaičius sovietinių respublikų mokyklose, tai tikriausiai ne dėlto, kad būtų galima mokyti užsieniečius lietuvių kalbos. Jei Lietuva būtų turėjusi tradicinį savo fakultetą užsieniečiams, manau, kad mano integravimas būtų buvęs daug lengvesnis.

— *Ar galėjote pažinti sovietinės Lietuvos kultūrinį gyvenimą?*

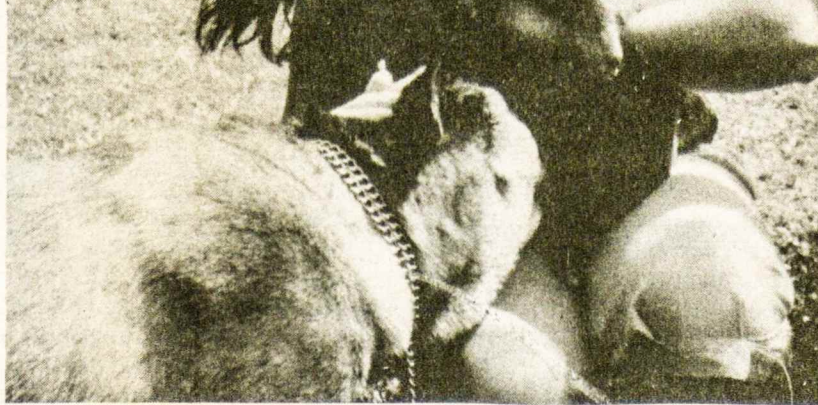
— Kai gyvenau Maskvoje, man buvo duota verstis lietuvių rašytojų veikalais (buvau tapusi netgi šokia tokia specialiste!). Išverčiau romanus — Sluckio "Uostas mano neramus" ir Avyžiaus "Sodybų tuštėjimo metas". Turėjau netgi progą susitikti su Mykolu Sluckiu ir jo draugu Krasausku, dabar jau mirusiu. Pastebėjau jo veikaluose, kaip ir kitų meninėje išraiškoje, kad Lietuvoje glūdi išraiškos jėga, kurios nepajėgė pakeisti nė "socialistinis realizmas". Aišku, tai irgi rodo lietuvių išlikimo jėgą; gaila tik tai, kad menininkai ten neturi laisvės rankų... Kiek meno kūrinii prarasta dėl apribotos išraiškos laisvės!

— *Kokį įspūdį padarė Jums Lietuvos jaunimas, gimęs jau sovietinėje santvarkoje?*

— Apie tai reikėtų kalbėti ištisus dienas. Trumpai galiausiai pasakyti, kad tai nėra nusiminimai ir galbūt tyrtas laukimas, kad nieko nėra amžino ir kad vieną dieną viskas gali pasikeisti bei atgimti...

— *Gyvendama Sov. Sąjungoje ir Lietuvoje keletą metų, tikriausiai galėjote matyti, kokie yra santykiai tarp lietuvių ir rusų: draugiški ar priešiški visose srityse?*

— Sunku būtų kalbėti apie draugystę. Aš pati niekad neįėjau atviro neapykantos. Net ir tuose, kurie turėjo daug kentėti. Žmonės, kuriuos pažinojau, buvo pakankamai inteligentiški ir nesuplėkė dabarties rusų, su kuriais gyveno, (Nukelta į 6-ą psl.)

Prancūzų rašytoja MIREILLE LUCAUT, parašiusi knygą apie savo gyvenimą Lietuvoje ir Sov. Sąjungoje — "Atžalos neauga ant nudžiūvusių medžių". Yra ištekėjusi už lietuvių ir gyvena Prancūzijoje

Pasaulio įvykiai

OKUPACINĖ SOVIETŲ KARIUOMENĖ PRADĖJO MASINĖ ofenzivą Afganistane, nukreiptą ne tik prieš partizanus, bet ir juos remiančius civilius gyventojus. Didelių aviacijos ir artilerijos smūgių susilaukė Somalio slėnyje esantys gyventojų kaimeliai. Tame slėnyje yra pagrindinis plentas iš Afganistano sostinės Kabulo į Sovietų Sąjungos pasienį, kuriuo vykdomas tiekimas okupaciniams sovietų kariuomenės daliniams. Tūkstančiai kaimiečių dabar bėga Kabulan, palikdami partizanus, kuriems jie anksčiau parūpindavo maistą ir pastoges. Atrodo, šį slėnį norima paversti visiškai tuščia, gyventojų neturinčia zona. Stipriai buvo bombarduotas Herato miestas vakarinėje Afganistano dalyje, netoli Irano pasienio. Jis yra senas prekybos centras, turėjęs apie 160.000 gyventojų. Kalbama, kad dvi savaites trukusiose bombardavimuose žuvo 3.000 gyventojų, buvo sunaikinta pusė pastatų. Skaudžių smūgių susilaukė ir Parvano provincijos sostinė Čarikaras, esanti į šiaurę nuo Kabulo. Pakistaną pasiekiančios žinios teigia, kad tokios stiprios ofenzyvų sovietų kariuomenė nebuvo turėjusi nuo isiveržimo Afganistaną 1979 m. gruodžio 25 d. Praėjusią savaitę sovietų kompartijos vadovas J. Andropovas spaudoje pirmą kartą buvo pavadintas ir krašto apsaugos tarybos pirmininku. Spėjama, kad ši taryba turi didžiulią svorį karo atveju. Galimas dalykas, jis yra pasiryžęs brutalia jėga palaužti Afganistano partizanus.

Slaptas susitikimas

V. Berlyne įvyko Europos nusiginklavimo konferencija, kurioje savo taikos šalininkų nesutiko išleisti R. Vokietija. Penkiolikos vakariečių grupė slaptai apsilankė R. Berlyne ir ten privačiai susitiko su kairiųjų taikos aktyvistais. Buvo aptartos priemonės padėti atominio nusiginklavimo siekiantiems R. Vokietijos gyventojams ir tuos siekiančius remiančiai Protestantų Bendrijai. Nesėkmingą demonstraciją R. Berlyne bandė keturi V. Vokietijos žaliuosios partijos parlamentarai su savo vadove Petra Kelly. Nešami plakatai skelbė: "Iš kardu padaryti arklius!", "Pradėkime nusiginklavimą Rytuose ir Vakaruose!". Žalieji yra pasižymėję tokiais demonstracijomis V. Vokietijos miestuose. R. Berlyne tuos keturis demonstrantus tuoju suėmė milicija, sudraskė atsineštus plakatus, keturias valandas tardė nuovadoje ir grąžino į V. Berlyną.

Neišleis Sacharovo

Vienos universitetas profesorius pareigoms bandė pasikviesti Gorkyje izoliuotą dr. A. Sacharovą. Oficialus kvietimas buvo pasiūstas Sovietų Sąjungos vyriausybei gegužės pradžioje. Jo žmonos Jelenos susitikime su vakariečiais žurnalistais paaiškėjo, kad tas kvietimas nepasiekė paties dr. A. Sacharovo. Kad jis buvo gau-

tas, liudija TASSO pareiškimas, atmetantis betkokią dr. A. Sacharovo kelionę užsienin. Esą jis, kaip vandenilinės sovietų bombos tėvas, žino per daug paslapčių. Žmona Jeleną priminė žurnalistams, kad jos vyras nėra turėjęs jokių ryšių su branduoliniu ginklu lais nuo 1968 m. pavasario. Turimų paslapčių jis neišdavė lig šiol ir jų neišduotų gyvenamas užsienyje. Esą dr. A. Sacharovas sutiktų išvykti užsienin ir negrįžti Sovietų Sąjungon. Jam betgi arčiau širdies būtų kompartijos leidimas grįžti Maskvon.

Parlamento rinkimai

Britanijos premjerė M. Thatcher staiga paskelbė parlamento rinkimus birželio 9 d., nors jie galėjo būti atidėti sekančioms metams. Spėjama, kad lengvos pergalės susilauks jos konservatorių partija. Premjerės M. Thatcher populiarumą sustiprino laimėtas karas dėl Falklando salų, gerokai sumažinta infliacija. Problema tesudaro trys milijonai bedarbių. Darbiečių partijoje vyksta nesutarimai tarp jos vado M. Footo ir jo pavaduotojo D. Heale, liečiantys atominį nusiginklavimą, Britanijos išjungimą iš Europos Bendrosios Rinkos. Socialdemokratų ir liberalų sudarytas bendras frontas tebėra nepopuliarus.

Neskani košė

V. Vokietijos archyvų specialistai įrodė, kad žurnalo "Stern" išgity A. Hitlerio dienoraščiai tėra nevykusios klastotės. Popieriaus lapai turi chemikalų, kurie popieriaus gamyboje buvo panaudoti tik po II D. karo. Žurnalas atleido porą redaktorių ir pradėjo bylą prieš savo korespondentą G. Heidemanną, už dienoraščius sumokėjusį beveik keturis milijonus dolerių. Jis juos įsigijo per K. Fischerį, turintį nacių laikotarpio suvenyrų krautuve Stuttgarte. Pastarasis bandė slėptis, bet pasidavė policijai. Jis sakosi "dienoraščius" gavęs iš Mirdorfo ir Lauserio R. Vokietijoje, pats jų neparašęs. G. Heidemannas jam buvo davęs tik milijoną dolerių.

Šiame numeryje:

Nusikaltėliai teisia nekaltuosius

Didvyriškas kovotojas kunigas Alfonsas Svarinskas sovietų teisme

Išblaškyti Lietuvos vaikai esate jūs

Prancūzė rašytoja, gyvenusi Lietuvoje, atsako į klausimus

Kiekvienam po rožę...

Okupuotos Lietuvos vyskupų sutikimas ir viešnagė Romoje

Sovietų eksperimentas botanikos institute

Dr. K. Ėringis rašo apie savo pergyvenimus Lietuvoje

Perduokite sveikinimą lietuvių tautai...

Šv. Tėvo Jono-Pauliaus II kalba Lietuvos vyskupsams Vatikane

Tarptautinė dvasininkų konferencija

Pranešimas iš Švedijos apie prosvietinę taikos konferenciją

Tarptautinė politika ir Lietuva

VLIKO pirmininko dr. K. Bobelio pranešimas Toronto lietuviams

Vokiečio viešnagė Lietuvoje

Įspūdžiai žurnalisto, aplankiusio Lietuvą ir kairiųjų pareigūnus

Pažairėtas romanas "Svetimi vėjai"

Pranas Naujokaitis apie naują rašytojos leidinį

Dviejų solistų koncertai

Sol. G. Čapkauskienė ir K. Jakutis skirtinguose koncertuose

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyt. Kastytis

Metinė prenumerata \$17, pusmetinė — \$9. Rėmėjo prenumerata \$25
Skelbimai ruošiamam numerui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų
turinį redakcija neatsako. Rankaščiai taisomi redakcijos nuožiūra.
Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly

Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: \$17.00 per year, \$9.00 per 6 months. Deadline for
advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

Kiekvienam po rožę...

Lietuvos vyskupas pasitikome Romoje ir išlydėjome

Romos orauostyje š. m. balandžio 6 d. Lietuvos vyskupas pasitiko būrys vietinių lietuvių, Vatikano pareigūnų ir 7-rių metų amžiaus Viktoriją Čeginskaitę, kuri įteikė kiekvienam vyskupui po rožę, išskyrus vieną, kuri liko neįteikta... Tai rožė, skirta vysk. J. Steponavičiui, kuris, deja, neatvyko.

Pastarojo neatvykimo priežastys įvairiai aiškinamos. Vieni sako, esą jis pats nenorėjo, nes bijojo, kad sovietai nesukliudytų jo grįžimo Lietuvon; kiti tvirtina, esą sovietinė valdžia statė jam tokias sąlygas, kurių jis negalėjo priimti; treči mano, kad sovietinė valdžia jam nedavė leidimo vykti Romon. Pagal oficialų aiškinimą iš Vilniaus, esą Vatikanas pervėlai paprašė Maskvą leidimo vysk. J. Steponavičiui atvykti Romon. Maskva negalėjusi sutvarkyti vizos išdavimo, kuriam reikia dviejų mėnesių.

Italijos spauda rašė apie Lietuvos vyskupų atvykimą, imdama žinias daugiausia iš sovietinės žinių agentūros "TASS". Plačiausiai rašė Vatikano dienraštis "L'Osservatore Romano" ir skelbė Vatikano radijas. Esą paskutinis Lietuvos vyskupų vizitas "ad limina apostolorum" buvo 1938 m.

Kelias dienas prieš Lietuvos vyskupų susitikimą su Šv. Tėvu Jonu-Paulium II mons. V. Mincevičius įteikė pastarajam naująją "LKB Kroniką", išverstą italų kalbon. Tuo būdu Šv. Tėvas galėjo susipažinti su naujausiom žiniomis iš Lietuvos po grindžio.

Balandžio 8 d. atvykusieji Lietuvos vyskupai buvo pakviesti pavieniai Šv. Tėvo audiencijon. Kiekvienas jų kalbėjo maždaug po 20 minučių. Ilgiausias pokalbis buvo su vysk. A. Vaičiūnu ir vysk. V. Sladkevičiumi. Atskirai buvo priimtas ir Vilniaus arkivyskupijos kapitulinis vikaras kun. A. Gutauskas. Manoma, kad tame pokalbyje buvo svarstoma dabartinė Vilniaus arkivyskupijos būklė. Gautame pranešime sakoma: "Reikia turėti vilties bei kantrybės — su laiku viskas bus išspręsta".

Balandžio 22 d. Lietuvos vyskupai visi kartu buvo priimti Šv. Tėvo audiencijoje — privačioje bibliotekoje. Ten Jonas-Paulius II perskaitė ilgą savo kalbą (lotyniškai ir lietuviškai), skirtą Lietuvos Katalikų Bendrijai (spausdinama atskirai, Red.), o vysk. L. Povilonis, Lietuvos vyskupų konferencijos pirmininkas, perskaitė lotyniškai savo kalbą, dėkodamas Šv. Tėvui už tėvišką rūpestį ir kviesdamas jį aplankyti Lietuvą.

Dabar laukiame Lietuvos žmonių ir Sov. Sąjungos reakciją į Lietuvos vyskupų vizitą Romoje. Kor.

Optical Studio

OPTIKAS R. SCHMID
1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(prieš Lietuvų Namus)
Telefonas 535-6252

Greitas patarnavimas, neaugštos kainos. Gaunami kontakto lęšiai (contact lenses).

Mobawk Furniture Ltd.

PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

- * Elektros reikmenys
- * Televizijos aparatai
- * Skalbiamosios mašinos
- * Vaikų baldai
- * Įvairūs kilimai

- * Šaldytuvai
- * Valgomųjų kambarių apstatymas ir kt.
- * Siuvamos mašinos
- * Rašomos mašinėles

Nemokamas pristatymas į namus.

KRAUTUVĖS:

Vakaruose — Rytuose —
137 RONCEVALLES Ave. 2448 DANFORTH Ave.
Tel. 537-1442 Tel. 699-4444

Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakara

Sovietų eksperimentas botanikos institute

DR. KAZYS ĖRINGIS

Jau minėjau, kad mirus Stalinui ir artėjant jo nuvainikavimui, botanikos instituto direktorium 1953 m. buvo paskirtas uolus KGB statybinis Karolis Jankevičius. Išidėmėkime šią ypatą, nes jos vaidmuo įgalina giliau suprasti stalinizmo atgaivinimo esmę, pobūdį ir turinį. Jo nieksingi darbai ir šūnybės turi platesnę, ne tik vietinę reikšmę.

TARPTAUTINIS SIMPOZIUMAS

Sovietų Sąjungoje pasirošimas XII Tarptautiniam Botanikų Kongresui buvo visųpiskas. Mūsų kraštovaizdžio ekologijos laboratorija kongresui dedikavo ir numatė išleisti knygą "Kraštovaizdžio ekologija ir estetika" (Vilnius, 1975). Deja, cenzūros žinyba "Glavlitas" (KGB filialas literatūrai) tą knygą laikinai suilaikė ne be instituto direktoriaus žinios. Be mano, kaip autoriaus ir redaktoriaus, sutikimo direktorius kaikiurias knygos vietas išbraukė ir sutrukdė knygą laiku pristatyti kongreso dalyviams. Turime pagrindo manyti, kad tai buvo bendras su KGB žinyba planas visomis išgalėmis slopinti tarptautinius mokslinius ryšius, juo labiau, kad tai nebuvo vienintelis atvejis.

Kaip laboratorijos vadovas ir minėtos knygos vienas iš autorių bei redaktorių, taip pat kelių mokslinių tarybų narys ir mokslinis sekretorius buvau įtrauktas kongreso 18-osios sekcijos "Augalinio pasaulio apsauga" nariu ir buvau pavestas surengti 3-čiąjį simpoziumą tema "Augalinis pasaulis kaip urbanizuoto kraštovaizdžio sudėtinė dalis". Mūsų laboratorija simpoziumą surengė sėkmingai.

Tačiau mokslinis organizacinis simpoziumo darbas pareikalavo išankstinio susirinkimo su daugelio šalių mokslinėmis įstaigomis ir draugijomis. Rusai — augstųjų pareigų kongreso vadovai šios rūšies tarptautinius ryšius skatino, Lietuvos Mokslų Akademijos prezidentas rėmė, o instituto direktorius per pusiau saugumui pavaldų Akademijos užsienio skyrių ir KGB žinybą sabotavo vadovybės pavedimų vykdymą. Prireikė kongreso vadovybės papildomų raštų ir patikinimų, kol pavėluotai buvo galima pradėti organizacinį simpoziumo susirašinėjimą darbą.

Budinga, kad už kongreso organizacinis darbus medali — Linėjaus atminimo ženymė gavo šiu darbų grovėjas direktorius — KGB statybinis. Nors tai asmenybės kulto ir partinių intrigų rezultatas, bet medalis vistiek pateko į mūsų institutą!

Pažymėtina, kad asmeniskai išsiųsti laiškus užsienio mokslininkams iš Lietuvos Mokslų Akademijos institutų griežtai draudžia KGB instrukcijos, po kuriomis, pagal akademijos ir instituto vadovybės nurodymą, kasmet privalo pasirašyti visi laboratorijų vadovai, pirmoje eilėje nepartiniai. Asmeniniuose laiškuose draudžiama ką nors užsiminti apie mokslą ir nėra jokios gavimo (išsiuntimo) garantijos. Iš tarnybinių laišku privalo būti išguita mokslininko asmenybė, paliekant tik KGB instrukcijų reikais pasmaugta jo parašą. Rašyti laiškus leidžia ir pilnai kontroliuoja instituto direktorius. Galutinė kontrolė priklauso akademijos užsienio skyriui. Užsienio spaudai skirtus straipsnius kontroliuoja pirmasis (slaptasis) skyrius. Abu šie skyriai veikia pagal KGB instrukcijas ir yra tik formaliai pavidūs akademijos prezidentui.

TARPTAUTINIŲ RYŠIŲ NAIKINIMAS

Ipusėjus pasirengimams XII TBK bei minėtam simpoziumui, parengus jiems temines publikacijas ir užsakyminį pranešimą, vienas žymiausių Sovietų Sąjungos Mokslų Akademijos narių biologas akademikas Švarcas, tarpininkaujant kongreso 18 sekcijos pirmininkui akad. B.

Kolesnikovui, rekomendavo mane Olandijoje steigiamo tarptautinės ekologų sąjungos mokslinio žurnalo "Urban Ecology" redakcinės kolegijos nariu. Akad. Švarcas šį reikalą aptarė su tuometiniu maskviškės akademijos bendrosios biologijos skyriaus akademiku sekretoriumi A. Peive, sudarė oficialų pagrindą ir pasiūlė vilniškei mokslų akademijai skubiai pristatyti reikiamus dokumentus. Lietuvos MA atsakingi už tarptautinius mokslinius ryšius prezidento nariai šiam siūlymui pritarė. Tuomet dar buvo neaišku, kokį vaidmenį tokioje reikaluose atlieka mūsų instituto direktorius KGB statybinis K. Jankevičius. Tik iš vėlesnių jo veiksmų paaiškėjo, kad jis "Urban Ecology" projektą sužlugdė.

Panašaus pobūdžio KGB akcija turėjo ir politinį pobūdį. Tai matyti iš to, kad žymiausių rusų mokslininkų rekomendacijos siųsti Baltijos tautų savitų tyrimų krypties mokslininkus į tarptautinių žurnalų redakcijas ir mokslines sąjungas kitose respublikose taip pat buvo kitų KGB statybinų sužlugdytos.

Po šios pirmos nesėkmės (dar nežinant tikrųjų projekto žlugdytojų) su akad. Švarcu buvo sutarta, kad jis pasiūlytų "Urban Ecology" žurnalo leidėjams Olandijoje kreiptis į botanikos instituto direktorių(?) ekologo į redakcinę kolegiją reikalui. Su direktoriumi iš anksto susitarėme (pritarė išskėstomis rankomis!), kad toks raštas bus ir kad čia akad. Švarcas turi galvoje mano kandidatūrą.

Raštas atėjo direktoriaus vardu, kaip buvo sutarta. Tačiau direktorius, KGB statybinis, gerai žinodamas reikalo esmę to rašto man neparodė ir nepasitarė nei su akad. Švarcu, nei su Lietuvos MA vadovybe. Klausimą aptaręs su KGB žinyba, direktorius padėjo olandams už kvietimą, pranešdamas, kad jo vadovaujama institute žurnalą dominančių specialistų nėra.

Tai gi mokslininkams ryšiams plėsti jokie akademikai "ne-reikalingi", nes viską sprendžia sovietų užsienio žvalgybos pareigūnai.

Praėjus metams, mūsų laboratorija vėl sėkmingai dalyvavo Maskvoje XXIII Tarptautiniame Geografų Kongrese ir jo leidiniuose. Tame kongrese jau visai ne pagal sovietų viską kontroliuojančią sistemą Vakarų mokslininkai, simpoziumo "Žmogus ir aplinka" dalyviai, pasiūlė ir išrinko mane tarptautinės geografų sąjungos "Aplinkos kokybės supratimas" darbo grupės tikruoju nariu. Gal po pusmečio aš ir Lietuvos MA botanikos institutas gavome pasiūlymą būti Mančesterio universiteto kraštovaizdžio studijų grupės nariais, universitetui apmokant abi narys.

Tai ypač svarbi narys mokslininkui ir užsienio valiutos požiūriu, nes sovietų mokslininkai beveik negauna jokios užsienio valiutos. Visas šias narys ir dalyvavimą tu draugijų renginiuose KGB per savo statytinį direktorių taip pat sužlugdė. Tai juoda dėmė botanikos instituto istorijoje.

KGB GALVAŽUDŽIAI MOTORLAIVIUOSE

Čia glaudiai paliesime KGB galvažudžius minėtame geografų kongrese. Simpoziumo "Aplinka ir žmogus" dalyviams karštą dieną atplaukus laivu Volgos upės tvenkiniais į Toljacio poilsiavietę, grupė užsieniečių ir Sovietijos geografų nuskubėjo maudytis. Erdvioje seklumoje buvo daug žmonių. Geografai atokiau nuo kranto krutėnės gylėje sustoję šnekučiavosi, juokavo, taškėsi. Staiga motorinė valtis visu greičiu smigo į žmonių būrį. Apsisuko ir vėl, ir vėl į pasklidusias išsigandusių žmonių grupes.

Valtis — šmėkla užgavo geografą ir vertėją Valentį Gerasimovą, kuri galėjo būti motoro sraigtais sukaptota, jeigu nebūtų turėjusi "naro" igūdžių. Kiti — tiesioginių smūgių ir sužalojimų išvengė.

Nepatyrusiems KGB galvažudžių beatodairiškumo žmo-

nėms gali atrodyti, kad čia buvo paprastas pašaliečių chuliganizmas. Tačiau patirtis liudija, kad čia buvo Rusijos provincinio KGB nusikalstamos veiksmas, nes nei laive, nei poilsiavietėje "užliarimuoti" sekiai nebegalėjo brautis į sovietų mokslininkų laisvus pačius nekalčiausius pašnekesius su užsieniečiais. Dėlto ir paleido motorlaivį jiems išvaikyti.

V. Gerasimovos atvejį turi sužinoti ir pasaulis, ir visa rusų tauta, nors tai nei vieno, nei kito nenustebins.

NAUJASIS STALINIŠKAS "ŠVIETIMAS"

Vakaruose kiek anksčiau buvo daug kalbama apie stalinizmo atgaivinimą Sovietų Sąjungoje. Kaip tai reiškėsi, vienas pavyzdžių gali būti Lietuvos Mokslų Akademijos botanikos institutas. Jame anksčiausiai prasidėjo Andropovo epocha.

Dar prieš tarptautinius botanikų ir geografų kongresus, įvykusius Leningrade ir Maskvoje, gal 1973 m., botanikos instituto direktorius — KGB statybinis K. Jankevičius "pasiukvietė" padėjėjų kadru reikalams Lietuvos rusų KGB papulkininkį Vladimirą Markovą. Šis ėmėsi "nekalto" darbo — "vargo" prie žymiai platesnės negu instituto žmonių sąrašas kažkokios slaptos kartotekos, o kadru einamuosius reikalus tvarkė V. Markovui pavaldį darbuotoją.

Visoje akademijoje užvirė naujas gėdingas žinių rinkimo darbas apie daugelio mokslininkų deportuotus į Sibirą ir buvusius katorgoje tėvus ir senelius, apie jų valdytą turtą ir pan. Botanikos institutas buvo pirmasis mokslų akademijoje, pradėjęs minėtas ir nepaminėtas žinias surašyti į darbuotojų charakteristikas, tuo pažemindamas jaunąją kartą, kurios tėvai nieko bendro neturėjo su senelių nuosavybe ir "nuodėmėmis".

Už tą gėdingą darbą V. Markovui buvo suteiktas "nusipelnisio švietimo kultūros darbuotojo" vardas, o kokį jis gavo KGB karinio laipsnio pakėlimą, kol kas nežinia. Tai labai slepiama(!), nebent jį gavęs netyčia išsiplepa. Beje, sovietai minėtą "švietėjišką" vardą kartais duoda ir kaikiuriams teatro scenos menininkams (pėdom sumėtyti), ir labai neaiškius, panašius į Markovo, profesijos valdininkams.

UŽSIENIO REIKALŲ "MINISTRAS"?

Jau 1979 m. direktorius pradėjo kalbėti, jog kagebistas Vladimiras Markovas yra instituto užsienio reikalų "ministras". Pagaliau vėlyva pavasarį direktorius, sukvietęs laboratorijų vadovus, pranešė apie tai oficialiai. Tuomet ir aklam paaiškėjo, kad V. Markovas yra ypatingas seklys, ypač kai institutą lanko užsieniečiai. Netrukus atvyko švedų ir amerikiečių grupės. Su svečiais susitikti leidžiama vos vienam kitam mokslininkui, o V. Markovas yra visur ir visuomet. Ypatingai pompastiškas pasidaro Markovas, kai institutą atvyksta iš kitur politikuojančių lietuvių mokslininkai. Laisvalaikio pobūviuose "ministras" net nurodo kam, kada ir kurią damą pašokdinti(!).

Kartą Palangon į konferenciją atvyko padaryti pranešimų maskviškės mokslų akademijos kosminių tyrimų instituto du jaunikačiai. Direktoriaus, perdėtai pabrėždamas tautų draugystę, neleido konferencijos organizatoriams sutikti maskviečių ir pasiuntė "ministrą". Šis persistengė ir labai supykde dalyvių ir šeiminių. Tuo tarpu svertimi konferencijos tematikai ruskeliai daug daugiau žavėjosi Palangos paplūdimiais, negu "ministro" sutikimais.

"PAVARGĖLIAI"

Paašikinta, kodėl dauguma dirbančių kadru skyriuose, slaptuose pirmajame ir antrajame įstaigų skyriuose laikytini KGB agentais. Išdirbė 12,5 metų ar kiek daugiau dalis KGB žinybos agentų "išleidžiama pensijon". Mat "pervar-

(Nukelta į 5-tą psl.)

Mūsų mielam bičiuliui

a. a. STASIUI JASELIŪNUI

mirus,

sūnus RIMĄ ir JUOŽĄ su šeima, jo brolį bei artimuosius
Lietuvoje nuoširdžiai užjaučiame —

Marija, Zenonas ir Justas Punkriai
Bronė ir Antanas Reventai

A+A

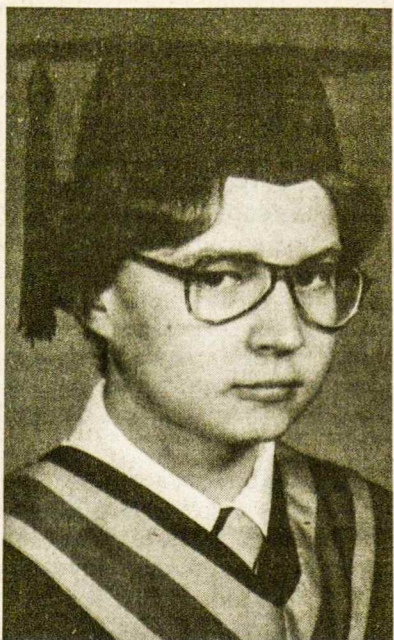
POVILUI VAITONIUI

mirus,

reiškiame nuoširdžią užuojautą žmonai MAGDALENAI,
sūnui, dukroms ir visiems giminėms —

Hamiltono Lietuvių Sporto
Klubas "Kovas"

Mylėjome mes jį gyvą ir niekuomet nepamiršime po mirties . . .

1962.X.6 — 1983.III.24

Ilgai ir su viltimi kovojai
su nenugalima liga,
išskiliai pražudusioj
jaunystėj,
Palikdamas gražiausius
prisiminimus . . .

A+A
TOMAS
PRAKAPAS,

Toronto universiteto 2-jo kurso ekonominių mokslų studentas, ateitininkas, baigęs Toronto Maironio mokyklą ir augstesnius lietuvių golf klubui. Palaidotas 1983.III.26 Šv. Jono lietuvių kapinėse, Mississaugoje, Ont.

PADĖKA

Didžioje mūsų šeimos liūdesio valandose netekę brangaus ir mylimo sūnelio Tomuko, susilaukėme daugybės užuojautų ir paguodos ne tik iš giminių, draugų, bičiulių, bet ir daugybės tautiečių bei kanadiečių draugų. Jūsų įvairiais būdais pareikšta užuojauta palengvino sunkiausius ir liūdniausius mūsų gyvenimo valandas.

Ypatingą padėką reiškiame gerb. klebonui kun. Augustinui Simanavičiui, OFM, klebonui kun. J. Staškevičiui, broliui kun. Antanui, OFM, už atsisveikinimo Mišių atnašavimą, saleziečiui kun. M. Burbai iš Romos už jaudinantį atsisveikinimo pamokslą. Taip pat dėkojame už paskutinius religinius patarnavimus kun. Eugenijui Jurguičiui, OFM, kun. Liudui Januškaui, OFM, o kun. Tomui Žiūraičiui, OP, iš Vašingtono, D.C. telefonu pareikšusiam užuojautą.

Dėkojame visiems Tomuko draugams karsto nešėjams, ateitininkų vardu turusiems atsisveikinimo žodžius Jonui Azubaliui, visiems ateitininkams, dalyvavusiems laidotuvsė, KKK Moterų draugijai, Toronto ansamblio "Gintaro" valdybai, vadovams, nariams ir tėvų komitetui.

Dėkojame Tomuko Krikšto mamytėi brolienei Birutei su broliu Jonu, Krikšto tėvui Alfonsui Trakinskui su šeima, Sutvirtinimo sakramento tėvui Vytautui Marcinkevičiui su šeima, kaimynų B. T. Stanuliu, O. J. Azubalių šeimoms, dr. K. ir J. Liutkams, B. Agurkui Čikagoje.

Dėkojame sėselei Margaritai ir visoms N. Pradėtosios Marijos vienuolios seselėms, kurios mūsų šeimą globojo liūdniausiose mūsų gyvenimo valandose.

Nuoširdi padėka dr. Marijai ir dr. Juozui Uleckams už didelį rūpestį Tomukui ir jo dažną lankymą, dr. Gražinai Girdauskaitei-Szabo, N. K. Astravams, Calgary, Alta., rašytojai Marijai Aukštaitei ir dr. Auksei Lingytei.

Dėkojame Toronto Šv. Mykolo katedros berniukų chorui už puikų giedojimą, darbuvietsė CNR Don Carload centro įstaigos štabui, "Smith-Corona" ir Toronto universiteto koord. Ruth Norton už paslaugumą bei užuojautą.

Nuoširdžiai dėkojame visiems už taip gausias gėles prie karsto ir namuose, gausiai užprašytas šv. Mišias, užuojautas spaudoje, aukas spaudai Tomuko atminimui, vaikų ligoninei ir kitiems.

Dėkojame taip pat visiems taip gausiai dalyvavusiems gelulinėse Mišiose ir laidojimo apeigose kapinėse. Jūsų visų parodyta užuojauta bei pagoda palengvino mūsų šeimai pakelti didžiojo liūdesio valandas ir liko mūsų širdyse neužmirštamai.

Giliausiai nuliūdę:

tėvai BRONĖ ir STASYS
sesutė ZITA ir broliukas RIMAS

Canadian Art Memorials Ltd.

176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4

LOUIS TEMPORALE - oficialus skulptorius -
Bank of Canada, Bank of Montreal,
Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg.
King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kapų paminklų akmens ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų lietuvių kapinėms

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą nemėšną darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

KAZLAUSKAS

Perduokite sveikinimą lietuvių tautai...

Šv. Tėvo Jono-Pauliaus II kalba, pasakyta Lietuvos vyskupams Vatikane audiencijos metu 1983.IV.22 ir išspausdinta "L'Osservatore Romano" 1983.IV.23 (čia pateikiamas vertimas)

GARBINGIEJI BROLIAI VYSKUPAI,

su ypatingu džiaugsmu noriu pasveikinti Jus, kurie iš Lietuvos atvykote "ad limina apostolorum", tam tikru būdu pasiekdami šv. Pauliaus apaštalo pavyzdžiu, kuris, pašauktas skelbti Evangeliją pagonims, "nukeliavo į Jeruzalę pamatyti Petro" (Gal 1,18). Kaip žinote, Petru ir jo įpėdiniais yra pavesta "stiprinti savo brolius" (Lk 22,32).

Jūsų atvykimas, laimingai įsijungdamas į sukaktuvinius Atpirkimo Metus, sustiprina vienybę, kuri riša Jus su Apaštalu Sostu ir suteikia man malonią progą pasakyti Jums, kiek dalyvauju Jūsų rūpesčiuose, Jūsų džiaugsmuose bei jūsų viltyse, ir pasikalbėti su Jumis klausimais, kurie liečia Jūsų tėvynės krikščionišką gyvenimą.

Gera! žinau, kad Jūs nesate "dienos ir nakties našta" (Mt 20,12), atlikdami kasdienes savo sielovadines pareigas, taip pat gerai žinomas sunkenybės, su kuriomis tenka Jums kovoti. Iš tikrųjų, ypač kai Dievo valia perėmia visuotinės Bažnyčios valdymą, sekiau su ypatingu dėmesiu ir tėvišku rūpesčiu Lietuvos Bažnyčios gyvenimą. Man malonu pabrėžti šios man brangiausios tautos išlaikytą tvirtą tikėjimą amžių eigoje, išbandytą lyg auksas ugnyje, ir nesvyruojančią ištikimybę Apaštalių Sostui, kuris nepaprastai suspindi ypač sunkiaisiais Jūsų istorijos momentais, kai vyskupai, kunigai, vienuoliai, vienuolės ir pasauliečiai liudijo Kristų ir Bažnyčią, išpažindami jį iki kankinystės.

Man sudaro džiaugsmą Jūsų uolumas visais būdais pakelti krikščionišką gyvenimą: paruošimas sielų ypatingai ir veikliu būdu sekančiais metais švesti šv. Kazimiero, kunigaikščio ir katalikiškos Lietuvos Globėjo, 500 metų mirties sukaktį. Tam pasiruošimui pašventintieji trejus metus: pirmieji skirti Eucharistijai, antrieji — gyvenimo padorumui, tretieji — gerumo ugdymui. Iš tikrųjų Švenčiausios Eucharistijos garbinimas, gyvenimo padorumas, ypač jaunimo eilėse, gerumas, t.y. brolių meilė — tai dorybės, kuriomis ypatingai pasižymėjo šv. Kazimieras — turi vyrauti kasdieniniame lietuvių tautos gyvenime. Reikia ugdyti jas visuose, kurie yra pasinėję tokių galvosenoje ir gyvensenose, kuri veda į dvasinį vertybės apleidimą ar atmetimą.

Reikia taip pat pabrėžti, kad Jūsų tėvynėje katalikų bendruomenės rodo nuostabų gailiškumą, kuris reiškiasi gausiu sakramentų priėmimu, ypač Atgailos sakramento, Švenčiausios Eucharistijos garbinimu ir prisirišimu prie šios paslapties. Tai patvirtina ypač dalyvavimas Misių aukoje ir įvairiose pamaldumo formose. Taip pat ryškus pamaldumas į Kristaus kančią, iš kurio atsirado vadinas "Kryžių kalnas" ir "Kryžiaus keliai", kuriuos tikintieji yra įpratę lankyti maldingomis kelionėmis.

Tai pagaliau rodo ir karšta meilė bei garbinimas Švenčiausios Mergelės Marijos, Dievo ir Bažnyčios Motinos, ypač Jūsų vyskupijų šventovėse, kad Aušros Vartai, Krekenava, Pivašiūnai ir daugelis kitų. Tikintieji jas nuolat būriais lanko, dažnai sunkiomis sąlygomis. Bet Dievo Motinos meilė nugalė visus kliūtis!

Aš trokštu, kad šis gyvas Dievo tautos tikėjimas rastų reikiamos erdvės, kad būtų galima jam reikštis visoje savo pilnumoje, ir tai tiek pavieniui asmenų, tiek šeimoms, tiek pačios Bažnyčios gyvenime su pilna sąžinės ir religijos laisvės visų asmenų ir bendruomenių, kuriems tokia laisvė reikalinga, kaip esu pabrėžęs dokumente, išsiuntinėtame 1980 metų rugsėjo 1 dieną visoms valstybių galvoms, drauge su Šv. Sostu, pasirašiusioms Baigiamąjį Helsinkio Aktą.

Žvelgdamas į Jūsų mylimos tėvynės reikalus, visuomet stengiausi, kad Lietuvos Bažnyčia turėtų vertus ir iš-

tikimus vyskupus, kurie vadovautų tikintiesiems išganymo kelyje. Tai iš dalies pavyko, ir turiau viltį, kad ateityje visos Lietuvos vyskupijos turės savo vyskupus. To reikalauja Bažnyčios tradicija bei paskirtis ganyti Bendriją, kurią Viešpats Kristus yra patikėjęs apaštalams ir jų įpėdiniais (žiūr. "Lumen gentium", 20).

Vyskupų pareiga yra iš tikrųjų labai reikalinga, nes jie "prakliniausiu ir matomu būdu eina paties Kristaus — Mokytojo, Ganytojo ir vyriausiojo Kunigo pareigas bei veikia Jo vardu" (t.p., 21).

Kolegijinė vyskupų prigimtis reiškiasi tuo, kad ganytojai periodiškai susirenka į vadinamąją vyskupų konferenciją, kad pasitartų ir pasidalintų žiniomis bei patyrimu (žiūr. "Christus Dominus", 37), aptartų religijos gynyką, skleidimą ir bendrą sielovadinę veiklą. Per Jus, Garbingieji Broliai, kreipiuosiu į Jūsų kunigų ir tėviškai juos raginu į glaudžią vienybę su savo vyskupais pagal šv. Ignato Antiochiečio žodžius: "Niekio nedaryti be vyskupo" ("Ep.adTrall.", 2,1). Tikrai, iš minčių ir širdžių vienybės išplaukia energija, kuri stiprina Bažnyčios vienybę ir padaro sėkmingesnį rūpinimąsi sielomis.

Kunigai tebūnie Jums kaip broliai, sūnūs, draugai, tikri Jūsų bendradarbiai, glaudžiais ryšiais suvienyti su Jumis ir broliai susijungę vieni su kitais. Vienu žodžiu, Bažnyčios meilė teikviečia gyvenimą visų, kurie yra įvairaus Kunigystės laipsnio. Šiuo klausimu noriu priminti Jums nuostabių žodžių, kuriuos Dievo Tarnas Jurgis Matulaitis įrašė savo dvasiniame dienoraštyje: "Duok, Dieve, kad mes būtume pagauti tos didelės vienos minties — Bažnyčiai dirbti, vargti, kentėti; kad Bažnyčios kentėjimai, vargai ir žaidžios būtų mūsų vargai, kėsmai ir mūsų širdies žaidžios; kad mūsų širdys degtų tuo vienu troškimu: nieko čia, žemėje, nesitiki, neįsivaikyti sau jokio pelno, o vien tik pašventinti savo gyvenimą Dievui ir Bažnyčiai... kad mes tik to vieno bijotume — numirti nieko dar neįtęję, nevargę, nedirbę Bažnyčiai, sielų išganymui ir Dievo garbei" (1910 m. spalio 27 d.).

Tai pasakę, dabar norime pereiti prie kaikiurių rūpesčių bei problemų, kurios slepia Jus sielovadinėje tarnyboje.

1. Kaip žinoma, daugybė asmenų Jūsų tėvynėje trokšta dvasinių vertybių ir nori naudotis religijos pagalba; de-ja, trūksta kunigų, kurie galėtų patenkinti jų dvasinius reikalus. Iš tikrųjų jau nemažai parapijų neturi savo ganytojų ir galbūt, deja, netolimo ateityje jų skaičius didės, ypač dėlto, kad daugelis gerų bei pilnų uolumo kitų išgany- mui kunigų, pasižymėjusių savo ištikimybę ir kilniu pasiaukojimu Dievo tautos tarnyboje, jau yra senyvo amžiaus arba ligoti. Visus juos prisimenau ypatingu būdu savo maldose, prašydamas Viešpatį, kad juos palaikytų ir jiems padėtų statyti Bažnyčią.

2. Dvasiškijos trūkumas yra surištas su seminarijomis, kuriose kunigai yra tinkamai auklėjami šventajai tarnybai. Kadangi negali kiekvieną vyskupiją turėti savo seminarijos, yra tik vienintelė tarpdiecinė seminarija Kaune. Ji yra tarsi Lietuvos Bažnyčios širdis, kurią visi dvasiškai ir pasauliečiai kilniai remia. Reikia negailėti jokių pastangų, kad būtų padidintas ir kunigystės kandidatų skaičius. Reikia, kad šios seminarijos auklėtiniai būtų tinkamai paruošti šventajai tarnybai dvasiniu, teologiniu ir sielovadiniu atžvilgiu; reikia parinkti tinkamus vyresniusius ir profesorius, budėti, kad į seminariją būtų priimami tik tie kandidatai, kurie turi tik- rą pašaukimo ženklą. Tie, kurie priimami, teaučia, kad vyskupas juos myli kaip savo akies lėlytę ir kad stengiasi uoliai juos ginti nuo pavojų, gresiančių jų pašaukimui. Gaila, kad

nevisi, kurie nuoširdžiai nori tapti kunigais, gali būti priimami į seminariją; reikia dėti visas pastangas, kad būtų atvertos seminarijos durys viems tiems, kurie yra pašaukti į Viešpaties tarnybą. Tiems, kurie yra priversti pasilikti už seminarijos sienų, reikiu savo tėvišką užuojautą.

Ganytojiškai rūpinkitės dvasiniais pašaukimais; visos parapijos temeldžia Viešpatį, kad į savo vynuogyną pasiųstų daug ir gerų darbininkų.

3. Kitas sunkus Jus sleigantis klausimas — tai krikščioniškas jaunimo auklėjimas. Reikia stengtis visomis jėgomis, kad jaunimui būtų perduotos religinės tiesos, kad jis pažintų tiesą, kuri "padaro laisvus" (Jn 8,32). Tai išplaukia iš pačios Bažnyčios misijos, tai primena jos moko- moji paskirtis aiškiaiis žodžiais. Antroji Vatikano santaryba moko, kad "pamoksiai ir katekizacija turi užimti pirmą vietą" ("Christus Dominus", 13), o mano pirmtakas garbūs Paulius VI tvirtino: "Užmojis skelbti Evangeliją nėra pasirinktinis Bažnyčios dalykas. Tai pareiga, kurią įsakė Viešpats Kristus, kad žmonės tikėtų ir būtų išganyti" ("Evangeliumi nuntiandi", 5; AAS 68, 1976, p. 8). Jaunima reikia saugoti nuo šiuolaikinio pasaulio pinklių, kurios yra priešingos tikėjimui ir ugdo indiferentiškumą. Žinau, kokiose sąlygose turite atlikti šią svarbiausią tarnybą ir linkiu, kad Jūsų jaunimas būtų vedamas į stiprų tikėjimą ir sakramentinį gyvenimą.

4. Gerai žinote, Garbingieji Broliai, kad Bažnyčios pastangos katekizuoti jaunimą nepasiekia savo tikslo be šeimos bendradarbiavimo; dažnai šeima lieka vienintelis pakaitalas. Tad reikia rūpintis ir labai stengtis, kad būtų išlaikytas ne tikai prigimtinis ir religinis šeimos tvirtumas; reikia, kad ji galėtų laisvai perteikti vaikams tikėjimo dovaną. Nuo vaikų jųk priklauso būsimas Bažnyčios ir tautos likimas. Šeima palieka sekančiais kartais kaip kraštų dorybės, dvasinių tur- tų, garbingus krikščioniškuosius papročius. Tai sudaro kultūrinį ir dvasinį lietuvių tautos lobį. Šiuo laiku, kai yra pavojus, kad šeima gali būti

iškreipta klaidingais moks- lais, kai sunku išlaikyti šeimos neišardomumą ir santuo- kos šventumą, reikia įtikinti tėvus, kad kilniaširdiškai pri- imtų vaikus, kaip Dievo dova- ną. Girtinos taip pat Jūsų pastangos kovoti su alkoholiz- mu, kuris daro daug žalos pa- vieniams asmenims, šeimoms ir dažnai yra šaltinis skau- džių nelaimių tiek pavieniams asmenims, tiek ir šeimoms.

Pagaliau, grįždamas prie pašaukimų klausimo, noriu dar pridurti štai ką: jei šeima yra sveika ir stipri, jei yra gaivinama tikėjimo dvasia, meile ir pamaldumu, ji yra tar- tum "pirmoji seminarija", kaip moko II Vatikano santaryba (žiūr. "Optatam totius", 2).

5. Negaliu pamiršti Dievui pasiaukojusių vyrų ir moterų, kurie gyvena pagal Evangelijos patarimus ir stengiasi iš arčiau sekti Kristų. Pasakyki- te jiems, jog mano širdis yra jiems atvira, už juos karštai meldžiu Dievą, kad jie išstvertų savo pasiryžimuse, degtų tikėjimu, veikliai skleistų meilę, rūpintųsi Evangelijos augimu savo širdyse.

(Iki šiol popiežius, kalbėjęs lotyniškai, prabilo lietuviškai).

Pagaliau, Brangieji Broliai, baigdamas šį savo žodį, prašau jus: sugrįžę į tėvynę perduoki- te mano sveikinimą, einantį iš mylinčios širdies, perduokite mano tėvišką padėtinimą vi- siems kunigams, Dievui pasi- aukojusiems vyrams ir mote- rims, kunigų seminarijos auk- lėtiniais ir visai ištikimai lietuvių tautai. Savo nuosta- biu pavyzdžiu ir toliau vie- tieludija nepalauiamą tikėji- mą, pagrįstą viltį ir nenuga- limą meilę; teliudija uolumu ir pasiaukojimo dvasia.

Pasakykite, kad aš su jais esu savo širdyje, kad myliu juos, dalyvaudamas jų kančio- se ir džiaugsmuose.

Katalikiškąją Lietuvą pavei- du Švenčiausios Mergelės Ma- rijos, Gailestingumo Motinos, globai. Karštai meldžiuosi, kad šventasis Kazimieras ypa- tingų būdu gintų visus ir ypač globotų Lietuvos jaunimą.

Maldaudamas Viešpatį, viso- kio gėrio daveją ir "visokios paguodos Dievą" (2 Kor 1,3), kad visą lietuvių tautą apdo- vanotų savo dangiškais malon-ėmis, su meile Jums teikiu apaštalinį palaiminimą.

PRANEŠIMAS IŠ ŠVEDIJOS

Tarptautinė dvasininkų konferencija

Pagrindinė tema — branduolinės ginkluotės klausimai

Balandžio 20 d. Upsalos mieste iškilmingai pradėtas penkių dienų pasaulinis protestantinių krikščionių pasitarimas tema "Gyvybė ir taika". Atidarymo iškilmės įvyko didžiojoje Upsalos universi- teto salėje. Jose dalyvavo Švedijos karalius su karaline, min. pirm. Palmė, įvairių krikščioniškų tikybų atstovai ir stebėtojai.

Atidaromąją kalbą pasakė pasitarimo rengėjas Švedijos valstybinės protestantų Bendrijos arkiv. Olofas Sundbys, kuris tokį pasitarimą norėjo surengti jau pernai, bet turė- jo savo sumanymą metams at- dėti dėlto, kad pernai panaši dvasininkų konferencija buvo surengta Maskvoje.

Šiame pasitarime taip pat buvo mėginama susitarti dėl vieningos pasaulio krikščio- nių laikysenos branduolinės ginkluotės klausimu. "Krikš- čionių Bendrijos negali tylė- ti, kai gyvybei ir taikai gre- sia sunaikinimas", sakoma pa- sitarimo rengėjų išplatintame rašte. Švedijos min. pirm. Palmė, kalbėdamas atidarymo iškilmėse, priminė baisius atominės bombos padarinius Hirošimoje ir ragino suklui- dyti atominį karą, kad jis daugiau nepasikartotų.

Šiame pasitarime dalyvavo įvairių krikščioniškų tikybų dvasininkai iš daugiau kaip 60 šalių. Tačiau švedų spauda pastebėjo, kad nėra atstovų iš Lenkijos, nors jie taip pat buvo pakviesti dalyvauti. Pa- sitarime buvo svarstomi įvai- rius klausimai, susiję su bran- duolinės ginkluotės varžybo-

mis, branduolinio karo pavojais ir nusiginklavimu.

Stockholmo konservatorių dienraštis "Svenska Dagbla- det" ta proga pastebėjo, esą Sov. Sąjungos ir R. Europos šalių dvasininkai pasirūpins, kad ir šio taikos pasitarimo išvados kiek galint daugiau atspindėtų Maskvos požiūrį ir paremtų jos pastangas paveikti V. Europą prieš Š. Atlanto S- gos nutarimą atsverti soviet- nį pranašumą raketinės gink- luotės srityje.

Kiti stebėtojai kritikavo pa- sitarimo darbotvarkę, kurioje nenumatytas žmogaus teisių klausimas. "Kokia gali būti taika be laisvės", pareiškė Šve- dijoje gyvenantis Estijos liu- teronų Bendrijos arkiv. Vee- mas, kuris nebuvo kviestas da- lyvauti šiame pasitarime. Estų šalpos centro Stockholme at- stovas Antsas Kipparas paži- mėjo, kad šiuo metu Baltijos valstybėse vyksta krikščionių persekiojimas. Jei pasitari- mas nori rimtai svarstyti tai- kos ir laisvės klausimus, tai jame turi būti kalbama apie tą persekiojimą.

Švedijos užsienio reikalų mi- nisteris Bodstroemas parla- mente pareiškė savo vyriausy- bės susirūpinimą pasunkėju- sia žmogaus teisių padėtimi Baltijos respublikose.

Prie Upsalos universiteto pasitarimo dalyvių dėmesį pa- traukė vienos moters demons- tracija. Iš Estijos kilusi Liet- ta Sander, užsidėjusi ant gal- vos spygliuotų vielų vainiką, protestavo prieš sovietinę priespaudą Afganistane ir kitaminčių persekiojimą Sov. Sąjungoje.

Lietuvos Kankinių šventės procesija Anapilyje, dalyvaujant vyskupui V. BRIZGIUI

Nuotr. St. Dabkaus

Tarptautinė politika ir Lietuva

VLIko pirmininko dr. K. Bobelio pranešimas Toronte. Laisvai atpasakota santrauka

A. KALNIUS

Ryšium su Tautos Fondo suvažiavimu Toronte 1983.IV. 16 VLIko pirm. dr. K. Bobelis buvo paprašytas padaryti politinį pranešimą. Jis jį padarė ne tik suvažiavimo dalyviams, bet ir visuomenei, kurios susirinko per 200.

Pasak pranešėjo, VLIKas nėra Amerikos lietuvių organi- zacija, kurios veiklos plotas apima tik JAV teritoriją. Jis kalba politiniais klausimais viso pasaulio lietuvių vardu. Jis taip pat atstovauja ir su- vereninei Lietuvos valstybei, kurios jis turi mandatą (iga- liojimą), kuris yra vis pakar- tojamas. Taigi pinigai, kuriuos sudeda pasaulio lietuviai, yra panaudojami ne Amerikai, bet VLIko veiklai — Lietuvos lais- vinimui.

Ten, kur vyksta tarptautinės konferencijos, nevažiuoja nei Kanados, nei JAV, nei kitų kraštų lietuviai ir nekalba Lietuvos vardu jos laisvės rei- kalais. Šias funkcijas atlieka VLIKas, nes tokia yra jo paskir- tis. Be to, jis yra žinomas ir pripažintamas visų Europos vy- riausybių. Abejotina, ar bent viena jų sutiktų oficialiai kal- bėti su betkokia lietuvių or- ganizacija, išskyrus VLIKą. Pirmininkui tai tekę patirti, keliaujant po įvairius kraštus.

Pirmininkas begi pabrėžė, kad betkurio krašto lietuviai, jų institucijos bei organiza- cijos turi atstovauti savo tau- tai ir ginti jos politinius bei kultūrinius interesus savo krašto valdinėse įstaigose. Esą komunistų skleidžiamas mitas, kad VLIKas draudžia kam nors dirbti politinėje srityje, yra netiesa. VLIKas tik nori, kad mūsų politinė veikla būtų gerai organizuo- ta ir tinkamai vykdoma.

* * *

Toliau kalbėtojas perėjo į VLIko veiklos plotmę ir jos atramas. Pirmoji atrama bu- vo vadinamoji okupacijos ne- pripažinimo politika, išplau- kusi iš JAV nusistatymo. Mūsų politiniai veiksniai šia poli- tika pirmiausia rėmėsi savo kovoje už mūsų tautos laisvę, nes ji bent šiek tiek dar reiš- kė mūsų politinę egzistenciją tarptautinėje arenoje, kur dar vegetavo mūsų diplomatinės tarnybos ir pasiuntinybės. Kar- tu su šiais mūsų politiniais likučiais VLIKas ir ALTA sten- gėsi šią padėtį kiek galint il- giu išlaikyti, nes per ją tikė- josi sulaukti naujų kovos gali- mybių. Tos viltys niekais ne- nuėjo. Nors ir po ilgo laiko šio- kia tokia laimė nusispyso- jo, būtent, 1975 m. rugp. 1 d. Helsinkyje buvo pasirašytas tarptautinis susitarimas Eu- ropos saugumo ir bendradar- biavimo klausimais, kuriame aiškiai pasakyta, kad kiekvie- na teritorija, užimta prievar- ta, yra laikoma neteisėta.

Nors dėl Helsinkio akto lie- tuvių visuomenėje vyravo dvi nuomonės — pesimistinė ir op- timistinė, bet laimėjo optimis- tai, kurių tarpe buvo ir VLI- Kas bei kiti politiniai organai, net ir pavieniai asmenys, turį jautresnį politinį vyzdį. VLI- Kas iš anksto pradėjo ruošti būsims politiniams įvy- kiams. Pirmasis jų — 1977 m. Belgrado konferencija, kurio- je iškilo Lietuvos, Latvijos ir Estijos okupacijų klausimas. O 1980 m. lapkričio 1 d. tokia pat konferencija buvo sušauk-

ta Madride, kur buvo žymiai daugiau laisvės ne tik įvai- rioms demonstracijoms, bet net ir Sov. Sąjungos vėliavai sudeginti. Dabar kiekvieną kartą JAV atstovai Madride vykstančioje konferencijoje kelia Baltijos valstybių kla- simą. Ta konferencija tęsiasi jau pusterčių metų po nu- matytą 2,5 mėnesių. Mat Vaka- rų valstybės nesutinka pasi- rašyti dokumento, kol sovie- tai neįvykdys savo pažadų, po kuriais pasirašė Helsinkyje. Jeigu jie jų neištesės, tai konferencija iširs. Baltijos valstybėms tai bus naudinga, nes Vakarai visai nebesapiti- kės sovietais.

Pagaliau šių trijų tautų lais- vės byla atsidūrė augščiausio- je politinėje institucijoje — Europos parlamente, kuriame VLIKo, Latvijos bei Estijos atstovų didelių pastangų dė- ka buvo praversta svarbi rezo- liucija, artinanti visiems bal- tiečiams laisvę. Š. m. pradžio- je nubalsuota Baltijos valsty- bių klausimą perduoti Jungti- nių Tautų dekolonizacijos ko- misijai.

Šie visi laimėjimai mums plačiai atidarė duris ir į ki- tas valstybes, kurios anksčiau mums buvo gana abejingos. Kai vos tik po pasirašyto Hel- sinkio dokumento VLIKas pa- rašydavo raštus 25-27 Rytų valstybių signalarams, tai iš jų gaudavo tik du tris atsaky- mus. Dabar jis gauna beveik iš visų, išskyrus tik vieną. Ir jie atsako ne tik labai greitai, bet ir reaguja diplomatinio būdu, remdamiesi minėtais tarptautiniais nutarimais.

Baltijos valstybėms labiau- siai buvo palankūs vokiečių parlamentariai. Greičiausia jie buvo paslaugūs dėlto, kad ir jų valstybė yra padalinta į dvi. Sutvarkius baltiečių rei- kalus, jie drąsiau galėtų kel- ti ir savo valstybės sujungimo klausimą. O tada ir kitų Ru- sijos pavergtų valstybių lais- vės bei sienų problemos iškil- tų visu aštrumu.

* * *

Dar viena kita užuomina apie įvykius, kuriuose labai svarbią, jei ne svarbiausią, vaidmenį atlieka komunistų ir socialistų partijos. Kai baltiečių rezoliucija buvo patvirtinta atitinkamų Eu- ropos parlamento organų, tai dar, norint ją perduoti šio parlamento visumos posė- džiui, ji turėjo būti balsuoja- ma politinėje komisijoje. Prieš šią rezoliuciją jau anks- čiau buvo stipriai nusistatę komunistai ir socialdemokra- tai. Jie buvo labai gausūs, ir ši rezoliucija pateko į labai pavojingą būklę. Tuomet VLI-

Ko delegacija kreipėsi į lie- tuvių socialdemokratų — Vilėninką Anglijoje ir Dvilai- tį Vokietijoje, kurie priklaus socialistiniam internacio- nalui. Šie du tautiečiai social- demokratų suvažiavime Bon- noje iškėlė priekaištą, esą socialdemokratai negina pa- vergusių tautų laisvės. Padė- tis gerokai sušvelnėjo, bet prieš baltiečių reikalavimus buvo tvirtai nusistatęs Vilius Brandtas.

VLIko pirmininkui pasitai- kė nelaukta proga susidurti su Brandtu, kurį jis atpažino iš kažkurios nuotraukos. Pir- mininkas jį užkalbino ir pa- prašė jo paramos anos rezolu- cijos reikalu. Brandtas buvo labai atšiaurus: "Et, čia se- nas reikalas, mes apie tai ne- galime nė kalbėti. Yra svarbes- nių reikalų, ir aš neturiu lai- ko. Be to, jūs ne Lietuvoj gy- venate, esate pabėgėlis ir da- bar norite pasakyti, kas Balti- jos valstybėse turi įvykti". VLIko pirmininkas: "Pone Brandtai, jūs per karą buvo- te pabėgę į Norvegiją ir tenai jūs kovojote už Vokietiją, o sugrįžęs net jos atstatymui vadovavote... Jūs jautėte, kad ir Norvegijoje galite už savo krašto idealus kovoti, o mums jūs nenorite leisti". Ta- da jis paėmė jam pasiūlytą VLIko memorandumą ir pasa- kė: "Pažiūrėsiu, ką aš galiu padaryti", mandagiai atsivėl- kino ir nuėjo.

Po to įvykio bendrame posė- dyje socialdemokratai dar vis šiuo klausimu negalėjo susi- tarti. Tada Vilius Brandtas atstovavo ir pasiūlė: "Kadangi yra dvi stiprios nuomonės, tai tegul kiekvienas socialdemo- kratas balsavimo metu už Bal- tijos valstybių rezoliuciją pa- sisako pagal savo sąžinę". Tai buvo mums labai naudingas pasiūlymas, nes dauguma so- cialistų atstovų balsavo už rezoliuciją.

Iš šių ir kitų panašių įvy- kių pirmininkas padarė išva- dą, kad politinės partijos yra labai svarbus veiksnys mūsų laisvės kovoje. Didžioji pasa- ulio dalis rymo ant demokrati- nių pagrindų, kurių kūrėjos yra partijos su savo ideologi- jom. VLIKas su įvairių parti- jų atstovais galėjo susikalbė- ti ir palenkti juos savo tėvy- nės laisvės kovai tik dėlto, kad jis pats yra sudarytas de- mokratiniais pagrindais iš partijų atstovų.

Baigdamas savo ilgoką žodį, kreipėsi į susirinkusius, pra- šydamas nežeminti VLIko au- toriteto, nes jį sunaikinus, kitą sunku bus sukurti.

Dalis veikėjų Tautos Fondo atstovybės surengtame suvažiavime 1983.IV.16 Toronte Lietuvių Namuose. Iš kairės: Tautos Fondo atstovybės Kanadoje pirm. A. FIRAVIČIUS, TF centro valdybos narė M. NOREIKIENĖ, TF centro valdybos pirm. J. GIEDRAITIS, VLIko pirm. dr. K. BOBELIS

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

"ATMINIMO SARGYBA"

Sovietinės kompartijos vadovai gegužės 9-tąją kasmet švenčia pergalės dieną prieš Vokietiją. Propagandistai 1979 m. įvedė dar vieną renginį — sąjunginę "Atminimo sargybą", kuris pradedamas dar prieš gegužės 9 d. Oficialus to renginio atidarymas įvyksta vienoje vietovėje, o paskui jis perkeliama į kitas. Pirmąkart "Atminimo sargybos" ugnis buvo uždegta Naro Fominsko mieste Paskovje, vėliau — Volgograde, Taline, Rygoje. Šiemetinis "Atminimo sargybos" atidarymas įvyko Vilniuje balandžio 22-24 d.d. Čia susirinko karo ir darbo veteranai, kompartijos ir komjaunimo veikėjai. Balandžio 22 d. gėlėmis buvo papuoštas V. Lenino paminklas, skambant kompoz. V. Laurušo ir poeto J. Lapašinsko dainai "Lenino vėliavos". Vilniaus operos ir baleto teatre dalyvių laukė A. Rekašius baleto "Amžinai gyvi" spektaklis. Šiam baleto ypač panaudotas velionės grafikos S. Krasausko graviūrų ciklas, garbinantis sovietinių karių didvyriškumą. Balandžio 23 d. gėlių susilaukė paminklas Rytprūsioje žuvusiems gen. Ivanui Černiachovskui. Kiti žuvusieji kariai prisiminti Antakalnio kapinėse, kur jiems dega amžinoji ugnis. Čia kalbėjo didvyrių laikomas aviacijos gen. plk. I. Morozas, buvo skaitomi E. Mieželaičio, M. Dudino eilėraščiai, atlikta A. Bražinsko "Melodija". Visur vyravo okupacinio režimo "didvyrių" garbinimas.

MARŠALO GATVĖ

Balandžio 24 d. Vilniaus gyvenamojo rajono Pašilaičių viena gatvė pavadinta maršalo Ivano Bagramiano (dvigubo didvyrio) vardu. Vilniaus miesto vykdomojo komiteto pirm. A. Vileikis atidengė paminklinį akmenį. Aiškino to sovietų maršalo I. Bagramiano nuopelnus, susietus su sovietiniu Vilniaus "išlaisvinimu". Jam netgi esąs suteiktas Vilniaus miesto garbės piliečio vardas. Komjaunimo bilietai buvo įteikti Bagramiano pionierių draugovės narių bei kitų moksleivių grupei. Kalbėjo jau mirusio maršalo vaikai I. Ivanas Bagramianas, su delegacija iš Armėnijos atvežęs žuoliuką ir sauja žemės iš maršalo I. Bagramiano gimtinės. Būsimoje sovietų maršalo gatvėje buvo pasodintas ne tik tas žuoliukas, bet ir kiekvienai "Atminimo sargybos" delegacijai parūpinotas lietuviškos liepaitės. Koncertinis propagandinės šventės uždarymas įvyko Vilniaus sporto rūmose. Čia buvo atlikta M. K. Čiurlionio simfonija "Miškas", ištrauka iš V. Muradelio operos "Spalis", išklaustas V. Lenino kalbos įrašas. Aktorius A. Rosenas skaitė fragmentą iš E. Mieželaičio poemos "Komunistas". Dviejuose ekranuose buvo rodomi komjaunūnų nuopelnus liaupsinančios dokumentiniai filmai. Choreografinę kompoziciją "Darbo ritmai" atliko Vilniaus konservatorijos Klaipėdos fakultetų ansamblis "Vėtrungė", Vilniaus

universiteto dainų ir šokių ansamblis. Kalbėjo aviacijos gen. plk. I. Kodžedubas, trigubas Sovietų Sąjungos didvyris. Sąjunginės "Atminimo sargybos" laisvą, skirtą Jungtinėms Tautoms, perskaitė V. Sakalas, dirbantis putliųjų verpalų fabrike Kapsuke (Marijampolėje). Ši organizacija prašoma užkirsti kelią ginklavinio varžybos, branduolinio karo grėsmei. Taigi visas renginys buvo skirtas komunistinei propagandai.

SAVO ĮMONĖS PLYTOS

Kuršėnuose gyvenanti pensininkė S. Bajoriūnienė, 20 metų dirbusi Daugėlių statybinių medžiagų gamybiniame susivienijime, "Tiesos" 68 nr. skundžiasi redakcijai: "Prieš keletą metų iš tos pačios įmonės pirkau apdailos plytas namo ir ūkinio pastato statybai. Tačiau ne vienai dienai, o ir sumokėjau už jas ne vienos dienos santaupas. Dargi didžiavau si galvodama, kad gaunu būtent savo įmonės produkciją. Tačiau parsivežusi namo, vos atsirinkau plytų, tinkamų lauko sienoms. Maždaug pusė buvo pusplytės... Nežinočiau, kas ir kaip, galėčiau kaltinti darbininkus, kad jie pagamino broką. Toli gražu taip nėra. Darbininkai tinkamą suformuotą plytą, bet žiovinimo kameroje nesilaikoma technologinio režimo. Degimo krosnyse jos subyra, o rūšiujant plytas neleidžiama išvesti pusplyčių, ir viskas atitenka pirkejiui. Sumūrytos plytos į trečius metus pradėjo skilinėti ir byrėti, o šią žiemą visas pastato galas taip iškoriijo ir numar-go, kad nei kitam parodyti, nei pačiai pažiūrėti. O mūsų sodyba buvo pripažinta pavyzdine... Man skauda, kad negaliu didžiulius savo buvusios įmonės produktus".

LIAUDIES MENO VERSLAI

Atgaivinti senuosius liaudies meno verslus bando Kaune veikianti 52-ji profesinės meno technikos mokykla, auginanti naują nagingų meistrų kartą. Mokykloje ruošiami devynių profesijų darbininkai "Dovanų" meno verslų bei suvenyrų susivienijimo įmonėms. Čia mokosi būsimieji meniškų baldų staliai, medžio drožėjai, pyne-jai, keramikos dirbinių žiedėjai ir formuotojai, porceliano dekoruotojai. Prieš keletą metų profesinius pynejus Lietuvoje buvo galima suskaičiuoti ant pirštų. Dabar jie susilaukė Kaulo meninių gaminių įmonėje dirbančios pirmosios pynejų laidos. Mokykla yra paruošusi daugiau kaip 100 senųjų amatinių tradicijų tęsėjų.

NAUJAS TROLEIBUSAS

Kaunas dabar turi 10 susisiekimo linijų, kurių bendras ilgis yra 109 km. Jose kasdien keičiuos vežioja 135 troleibusai vadinami elektriniai autobūsai. Iš "Škodos" gamyklos Čekoslovakijoje dabar buvo gautas naujas talpesnis trečiosios kartos troleibusas. Šiemet kauniečiai susilauks dešimties tokių naujų troleibusų. V. Kst.

Torontiško "Atžalyno" — tautinių šokių grupės vadovai. Iš kairės: Vida Vitkūnaitė, Vida Dovidaitytė, Raimundas Turūta, Lile Zenkevičiūtė-Pacevičiūtė, Vida Javaitė-Tiriliūtė, Marytė Gudauskaitė-Hurst. Nuotr. B. Tarvydo

Hamilton, Ontario

SOLISTĖS NELĖS PALTINIE- NES ir jos vyro muziko Arvydo Paltino koncertas, rengiamas KLK Moterų Drjos Hamiltono skyriaus, įvyks gegužės 21, šeštadienį, 7 v.v., Jaunimo Centro salėje. Jų koncertai buvo labai sėkmingi ypač Čikagoje ir Toronte.

ŽŪKLAUTOJŲ IR MEDŽIOTOJŲ KLUBO GIEDRAITIS narių metinis susirinkimas įvyks birželio 5, sekmadienį, savos šauklos patalpose (už Kaledonijos). Kviečiami visi. Valdyba

KANADOS LIETUVIŲ FONDUI aukojų, pagerbdami buvusį Lietuvos ir Kanados sąchmatų meistrą a. a. Povilą-Joną Vaitonį: \$100: Hamiltono Lietuvių Sąchmatininkų Klubas; \$25: R. ir C. Yachetti; \$20: Kazys Mikšys; \$10: J. ir M. Rudy. Fondas visiems dėkoja už aukas. KLF

KAD LIETUVIŲ LAIDOTUVĖS nebūtų perdaug gėlių ir Mišių, savo mirusius prisimename ir aukomis Tautos ir Kanados Lietuvių fondams, lietuviškai spaudai bei kokiame kitam mirusiojo artimųjų pagėdaujamam tikslui. Tas turėtų būti įrašytas į laikraščio duodamame mirties pranešime. Daugelis tai ir padaro. Bet kiti tokiu momentu nesiorientuoja ir net leidžia laidotuvių direktoriui įrašyti aukų rinkimą kokia nors kanadiškai draugijai. Čia taip pat augsti tikslai, bet šitie lietuvių pinigai mūsų tautiniam reikalui nepasitarauja. Mes čia turime tiek daug savo aukų prašančių institucijų. Iš jų galima parinkti vieną, kuri yra buvus velioniu artimiausia.

"AUKURAS" RUOŠIASI VADINTI 4 v. dramą "Šviesioji valanda", kurią parašė Keith Winter (vertimas A. Grinienės). Šis veikalas buvo vaidintas Vilniaus teatre ir pavadintas "Marieta". "Aukuro" režisorei šį veikalą pavyko gauti iš Australijos. Režisuoja ir vaidina Elena Dauguvietė-Kudabienė, išstai iš mėnesius vaidinusi St. Lawrence centre Toronte "On the Razzle" veikalė. Grįžusi su dar didesne energija skuba paruošti veikalą "Šviesioji valanda" festivaliui gegužės 20 d. Jame vaidina Marija Kalvaitienė, Dalia Jonikaitė, Kestutis Kalvaitis ir Edvardas Labuckas. Džiugu pranešti, kad po ilgos pertraukos vėl sugrįžo į "Aukurą" vaidinti Albinas Stasevičius. Prisimename jo puikiai atliktus Mindaugo, Žygimanto ir visą eilę kitų vaidmenų.

Maloniai kviečiame ne tik iš Hamiltono, bet ir iš kitų kolonijų lietuvių dalyvauti šioje veikalo premjeroje. Bilietus galite įsigyti iš anksto pas A. Mingelą (tel. 529-1705). "Šviesioji valanda" pakviesta į Torontą "Aitvaro" kolegų dėka birželio 5, sekmadienį, 3 v.p.p. Lietuvių Namuose. "Aukuras" vaidins "Antrąją Salomėją paimavos" birželio 25 d. Ročesteryje, spalio 15-16 Filadelfijoje ir Baltimorėje. 1983 m. lapkričio pabaigoje Čikagoje įvyks VI teatrų festivalis. Iš Kanados ruošiasi dalyvauti "Aitvaras" ir "Aukuras". Keliaus vienu autobusu. Per vasarą teks ruošti naują veikalą lietuviu dramaturgo. Kviečiame ir naujus aktorius įsijungti į šį didelį darbą. 1984 m. numatyta vaidinti vaikų ir suaugusių vaidinimą "Eglė žalčių karalienė". Būtinai reikalinga papildyti "Aukuro" eiles nauju prieaugliu. "Aukuro" valdyba

PADEKA

Už suruoštą mums staigmeną 10 metų vedybinio gyvenimo progą, ypatingą padėką reiškiamė rengėjams — D. B. Mačiams, Ter. Apanavičienai, G. Biliūnienei; svainiui Bernardui Mačiui ir K. Mileriui už taip gražiai mums to vakaro pritaikytus žodžius ir sveikinimus. Taip pat dėkojame visiems dalyvavusiems ir prisidėjusiems prie dovanos: T. E. Apanavičiams, A. P. Armonams, O. B. Balytoms, G. Biliūnienei, O. Burdinavičienai, T. E. Cipariams, Z. Čekauskui, A. O. Dziemonams, A. M. Garkūnams, A. O. Godeliams, B. G. Grajauskams,

J. P. Gurkams, M. A. St. Jankauskams, B. G. Jodeliams, B. K. Kaminskams, N. J. Kalejnikams, J. J. Kamačiams, A. O. Jusiams, P. T. Kareckams, J. B. Kazukauskams, V. D. Kekiams, J. Keženačiui, L. A. Krakauskams, J. Klypui, J. B. Lapinskams, A. E. Liaukams, D. B. Mačiams, J. E. Mačiams, K. Mileriui, J. A. Patašiams, D. J. Petrovams, S. B. Prapakams, S. N. Senkams, J. K. Rudaičiams, A. Z. Staničiams, J. Sviliui, L. B. Raginskams, A. M. Trumpickams, J. D. Trečiokams, G. Vaitkienei, B. Znotinienei, A. J. Žukauskams, V. L. Ūsevičienai ir sūnui, J. I. Žurinskams, K. G. Žukauskams, A. O. Krakačiams, M. Stasevičiui, R. Zakarsavičienai, M. B. Wierda, N. Znotinaitė, St. A. Zimnickams, P. Degučiai.

Su nuoširdžiu dėkingumu — Jūsų — A. V. Apanavičiai

St. Catharines, Ont.

FELICIJA IR STASYS JANUŠ- NIAI sulaukė 50 metų vedybinės sukakties. Ta proga gausus draugų būrys suvažiuojo į erdvius ir puošnius Jurgio Gudinskio namus, esančius Niagaros parke prie pat Queenstono istorinio miestelio, tikėdamiesi suakutvininkams padaryti staigmeną. Laikui atėjus suakutvininkams pasitikti, jų nebuvo. Reikėjo juos susirasti už 15 mylių ir atsigaubti. Šiaip taip reikalai susitvarkė, pagerbimas bei vaisės praėjo sklandžiai ir gražiai.

Felicia — nuo Šeduvos, o Stasys — nuo Panevėžio. Ten baigęs gimnaziją išvyko į karo mokyklą aspirantų, o po to į prekybos mokyklą Klaipėdoje, kurią baigęs, grįžo į Kauną, gavo tarnybą miesto pramonėje.

Atvykę Kanadon, apsigyveno Britų Kolumbijoje, bet vėliau persikėlė į Niagara Falls miestą, kur ir dabar tebegyvena. Nuo pat pradžios abu įsijungė į lietuvišką veiklą. Stasys jau daug metų yra mūsų parapijos komiteto narys, keletą metų buvo KLB krašto tarybos nariu, dalyvavo įvairiose revizijos komisijose. Prenumeruoja daug lietuviškos spaudos. Nuolat remia lietuvių veiklą aukomis. Užaugino du sūnus. St. Catharines ilgą eilę metų ejo vietinės prekybos firmos vedėjo pareigas, padėjo, kiek galėdamas, lietuviams įsiekiantiems darbo.

Pagertuves suruošė Jurgis Gudinskis. Kun. K. Butkus, OFM, suteikė specialų palaiminimą. Atvyko pasveikinti buvęs klebonas kun. Juvenalis Liauba, OFM. Meninėje dalyje muzikas Aleksandras Paulionis su žmona padainavo lietuviškų kūrinių. Sukaktuviniškai buvo apdovanoti vertingomis dovanomis ir linkėjimais. Kor.

London, Ontario

MOTINOS DIENA Šiluvos Marijos šventovėje atšvėsta iškilmingomis pamaldomis, per kurias giedoją "Pašvaistės" choras, vadovaujamas muz. R. Vilienės. Po Sumos parapijos salėje įvyko minėjimas, kurį pradėjo lituanistinės mokyklos vedėjas L. Eimantas, trumpu žodeliu apibūdindamas Motinos Dienos atsiradimą. Invo-kacija sukalbėjo kun. I. Mikalauskas, OFM.

Šeštadieninės mokyklos mokiniai, pagerbdami mamytės, padėklavo eilėraščius, padainavo dainelę, suvaidino "Pingvinus" — vieno veiksmo komediją. Vaidino: D. Balūnas, E. Černius, J. Černius, V. Černius, J. Narkevičius, K. Armstrong, S. Armstrong, A. Vilis, J. Vilis, Lina

Pociūtė ir Elenutė Vilytė. Režisavo mokytojos — Irena Černienė ir Rita Vilienė.

Sveikino motinas L. Bendruomenės pirm. M. Chainauskas ir mokyklos tėvų komiteto pirm. A. Dragūnevičius. Buvo įteikti pažymėjimai mokiniams.

Apdovanojus motinas gėlemis, sekė vaisės visiems minėjimo dalyviams.

LIGONIAI: sunkiai serga Marija Paplauskienė ir Juozas Riklikas Viktorijos ligoninėje.

KANADOS LIETUVIŲ DIENAI, kuri įvyks š. m. spalio 7, 8, 9 d.d. Londone, jau yra gauta Šv. Petro bazilika pamaldoms spalio 9, sekmadienį, 2.30 v.p.p. Koresp.

"TAURAS" NUSILENKĖ "VYČIUI" Gegužės 1 d. Londone įvyko draugiškos jaunųjų rungtynės tarp Toronto "Vyčio" ir Londono "Taurro". Mūsų šaliai turėjo nusilenkti stipresnei "Vyčio" komandai ir pasitenkinti pralaimėjimu 52:86. "Vyčiui" taškus iškovėjo: R. Karpis 32, R. Stanulis 21, W. Polman 16, A. Šimonis 10, P. Karpis 7, E. Stanulis. "Taurro" jauniai išsiriškio šia tvarka: F. Šicas 21, P. Šicas 12, R. Genčius 7, R. Dragūnevičius 6, R. Vilembrekas 4, F. Rušinskas 2. Žaidė ir jaunasis Rastapkevičius, D. E.

SOL. IRENA ČERNIENĖ, mezozopranas, buvo išvykusi keliom savaitėm į St. Petersburgą Floridoje. Vietinė LB apylinkė surengė jos koncertą. Ji atliko dvylikos dainų programą. Koncertas buvo labai palankiai recenzuotas "Drauge", kartu su vėlyvesniu priediniu atgarsiu. Laukiama vietinės Londono ir tolimesnės Kanados kolonijų susidomėjimo šiuo talentu. Galima rašyti šiuo adresu: 1003 Plantation Rd., London, Ont.

DANUTĖS ŠVILPAITĖS, solistės ir dabartinės choro "Pašvaistės" narės, suatokuotės su Peter Adams įvyko gegužės 14 d. buvusios Londono sanatorijos koplyčioje, dalyvaugiant jų artimiesiems ir draugams. Vestuvinis pokylis įvyko "Park Lane" viešbutyje. D.D.

Ottawa, Ontario

TIKINČIOSIOS LIETUVOS DIENA Otavoje buvo atšvėsta paskutinį kovo sekmadienį, t.y. kovo 27 d., nes pamaldos čia laikomos tik vieną kartą į mėnesį. Tikintiesiems šelpiti Lietuvoje surinkta iš viso \$257.00. Aukojų: \$40.00 — dr. J. Rimšaitė; \$25.00 — inž. J. Danys; \$20.00 — inž. A. Paškevičius; \$10.00 — J. Juraitis, K. Gudžiūnas, A. Danaitis, O. Leverienė, S. Bilevičienė; \$5.00 — K. Vilčinskis, V. Kudžma, V. Plečkaitis, A. Povilonis, J. Morkūnas, A. Šimanskienė; \$4.00 — R. Danaitytė; \$3.00 — A. Jurskas; \$2.00 — P. Ancevičienė; kiti — \$73.00. Kr.

Detroit, Michigan

ANGLIŠKOJE SPAUDOJE, verslo skyriuje, 1983.III.17 buvo paskelbta žinia, kad Elena Petruskienė (Helen Petruskas) buvo išrinkta Fordo b-vės vicepirmininke aplinkos ir saugumo reikalams. Ji esanti pirmoji moteris (39 m. amžiaus), pasiekusi tokią pareigavietę, ir jauniausia b-vės vicepirmininke. Fordo įmonėje ji nair pradėjusi dirbti 1971 m. Prie minėtos žinios pridėta ir jos nuotrauka.

Elena ir Raimundas Petruskai gyvena Southfelde. Raimundo tėvai yra įsikūrę Detroito. Jo tėvo Mečiaus-Juliaus brolis Vladas yra miręs Londone, Ont., 1968. IX.25. Kr.

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

įsikūręs nuosavuose namuose —
Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyvas
830 Main Street E., tel. 544-7125 L8M 1L6

TALKA

DARBO VALANDOS: pirmadieniai, antadieniai ir ketvirtadieniai nuo 10 v. iki 5 v.p.p., trečiadieniai nuo 10 iki 1 v.p.p., penktadieniai nuo 10 v. iki 7 v.p.p., šeštadieniai nuo 9 v. iki 12 v. Liepos-rugpjūčio mėn. šeštadieniai uždaryta.

Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda. **Nemokamas** pilnas čekių potarnavimas.

MOKAME UŽ:
depozitus (P.C.A.) 6%
santaupas 7 1/2%
kasdienines palūkanas už santaupas 7%
term. depoz. 1 m. 9 1/2%
term. depoz. 3 m. 10%
term. pensijų fondo 9 1/2%
9 dienų depozitus 9 1/4%
IMAME UŽ:
neklm. turto pask. 11%
asmeninės paskolas 13 1/2%

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

JAV LB visuomeninių reikalų taryba, vadovaujama dr. Algirdo Budreckio, pasiuntė specialų memorandumą JAV senato ir atstovų rūmų teisingumo bei tarptautinių santykių komisijoms. Memorandume pasisakoma prieš JAV specialiųjų tyrimų įstaigos OSI pradėtas bylas, kuriose kariniais nusikaltimais bandoma apkaltinti lietuvius bei kitų tautybių asmenis. Problema sudaro faktas, kad OSI įstaiga naudojasi kaltinamąja medžiaga, gauta iš Sovietų Sąjungos, kur ją yra sutelkę objektu nepasizymintys KGB saugumiečiai. Memorandume pabrėžiama, kad OSI įstaiga, įsiekdama naciams tarnavusių karinių nusikaltėlių, savo darbą paveldavo pradėti apie 30 metų, nes dabar jau nėra gyvų tikrųjų liudininkų. Pavieniams asmenims metama kaltinimais Sovietų Sąjungai nori suvesti tik sąvąsis sąskaitas. Memorandumu pasisakoma prieš liudininkus Sovietų Sąjungoje ar jos okupuotoje Lietuvoje, nes ten juos parūpina valdžia. JAV teismas kaltinimų teisingumo negali patikrinti, negali net ir nubausti liudininkų už klaidingus pareiškimus. Sovietiniai dokumentai ar jų nuorašai neturėtų būti įsileisti į JAV teismus, kol jų autentiškumo nėra patikrinę besaikiški specialistai. Esą OSI įstaigos išskeltose bylose yra pažeidžiamos JAV piliečių teisės, nes kaltinimai yra gauti iš Amerikai nedraugiškos Sovietų Sąjungos, kuri pati yra viena didžiausių karo nusikaltėlių.

JAV jaunųjų komunistų suvažiavimas Klevelande balandžio 30 d. buvo sutiktas etninio grupių demonstracija prie Teisingumo Rūmų. Dalyvavo lietuvių, latvių, estų, vengrų ir ukrainiečių atstovai su komunizmo smerkiančiais plakatais. Kiekvienas tautybė perskaitė prieš komunizmą nukreiptą priešaukumą. Demonstracijai vadovavo "Solidarumo" unijai remti komiteto Klevelande pirm. D. Domzalskis. Estas O. Tammarskas, buvęs sovietų kalnys, kalbėjo apie okupanto smurto veiksmus sovietų okupuotoje Estijoje. Lietuvių vardu prabilo ALTo Klevelando skyriaus pirm. A. Pautienis, lietuvių jaunimo — L. Jokūbaitis. Sovietų Sąjungos vėliavą suplėšė ir sutrypė A. Balas, atkreipdamas televizijos atstovų dėmesį.

Britanija Lietuvių Sodybos klubo narių susirinkimas įvyko balandžio 23 d. Metiniam susirinkimui anglų kalba vadovavo klubo pirm. K. Tamošiūnas. Nariai pagėdavo, kad būtų įvykdytas pernykšties nutarimas įsteigti miniatiūrinę golfo aikštelę. Kilo skundų, kad Lietuvių Sodyboje būna permažai parengimų nariams. Iš tikrųjų juos tenka sumažinti finansiniu tikslu. Sodyba negalėtų išlaikyti vien tik iš savo narių, jei salė nebūtų išnuomojama vestuvėms, gimtadieniams bei kitoms privatiems renginiams. Iš ižd. B. Butrimo pareiškimo paaiškėjo, kad LS turi 212 narių, kurie įmokėjo 1.690 svarų nario mokesčio. Buvo pareikštas pagėdavimas daryti didesnę atranką priimamiesiems naujiems nariams. Metinį nario mokeskį nutarta padidinti nuo 8 svarų iki 10. Bus laikomasi kalendorinių, o ne su nario įstojiu susietų metų. Naujon klubo valdybą išrinkti — p.p. Morris ir Braddy, ponis Cummins. Kitus narius paskiria Lietuvių Namų bendrovės valdyba. Tad klubo valdybą vėl įsijungė — K. Tamošiūnas, B. Butrimas, Lietuvių Sodybos vedėjas Z. Juras ir V. Jurienė.

A. a. Pranas Makūnas, pakirstas širdies smūgio, balandžio 15 d. mirė Derby ligoninėje. Velionis buvo gimęs 1908 m. sausio 20 d. Rutkiškių kaime, Marijampolės apskrityje. Lietuvoje liko sūnus ir dukra. Palaidotas balandžio 22 d. lietuviškame Derby kapinių skyriuje. Apeigas atliko kun. dr. S. Matulis, MIC. Laidotuvėse dalyvavo labai daug žmonių iš Derby ir Nottinghamo.

Lenkija Lietuvių visuomeninės kultūros draugijos valdyba su dideliu vargu leidžia tik keturis kart per metus pasirodantį žurnaliuką "Aušra". Vilniškė "Tiesa", remdama Lenkijos žinių agentūros PAP pranešimu, savo balandžio 27 d. laidoje painformavo skaitytojus, kad "Aušros" jau buvo išleista 60 numerių. Esą ta proga jos leidėjai susilaukė specialaus komunistinės valdžios pagerbimo. Vyr. red. Eugenijui Petruskevičiui buvo paskirtas "Lenkijos atgimimo" ordino kavalieriaus kryžius. Apdovanojimų susilaukė ir kiti aštuoni aktyviausieji "Aušros" bendradarbiai.

Brazilija

Studijas baigė ir chemijos inžinieriaus diplomą gavo Sao Paulo lietuvių veikloje pasižymėjęs Robertas Saldys. Diplomą jam įteikė prof. L. A. Jermolavičius, džiaugdamasis, kad su naujuoju diplomantu gali susikalbėti lietuviškai. Prof. L. A. Jermolavičius nusiskundė, kad yra ir daugiau lietuvių kilmės studentų, kurie, deja, jau nemoka savo tėvų kalbos.

Kun. Petras Rukšys, SDB, po ilgesnės pertraukos aplankęs Šv. Vincento pauliečio senelių prieglaudą, neberado joje buvusio Motiejaus Eidukaio. Jis buvo silpnos sveikatos, nusivylęs gyvenimu, neturėjo nei giminių, nei draugų. Kelis kartus bandė nusižudyti. Savo tragišką gyvenimą užbaigė š. m. sausio 17 d., nuokdamas nuo tilto. Palaidotas V. Formozos kapinėse. Velionis buvo gimęs 1904 m. Suvalkijos dalyje, kuri dabar yra Lenkijoje, Brazilijon atvykęs 1929 m.

Australija

A. a. Danutė Nasvitytė-Gabriolavičienė, pakirsta vėžio ligos, balandžio 19 d. mirė vienoje Melbourne ligoninėje. Velionė buvo išraiškos šokių iniciatorė Lietuvoje, gimusi 1916 m. Maskvoje, baigusi "Saulės" gimnaziją Kaune. Išraiškos šokių mokėsi Berlyne, su juo programa pasirodė 1936 m. Berlyno olimpiadoje. 1939 m. netoli Kauno teatro įsteigė šokių mokyklą, paruošusią grupę jaunų išraiškos šokių entuziastų. Australijon velionė atvyko 1948 m. Melbourne ji įsteigė savo modernių šokių mokyklą. Išraiškos šokius dėstė keliose katalikių vienuolių vadovaujamose gimnazijose ne tik Melbourne, bet ir už jo ribų apie 30 metų. Palaidota Melbourne kapinėse iš Šv. Jono šventovės. Lietuviškas giesmes su choro vyrais giedoją muz. P. Morūnas. Laidotuvėse dalyvavo gimnazijų mokinės, sesės, vienuolės, nemažas būrys lietuvių. Jų eilėse buvo ir kelios velionės mokslo draugės, lankiusios "Saulės" gimnaziją.

"Aušros" šimtmečio minėji-

mą Adelaidės lietuviams balandžio 17 d. surengė ALB apylinkės valdyba, vadovaujama pirm. Č. Zamoiskio. Scena buvo papuošta perfotografuotu ir padidintu "Aušros" 1 nr. viršeliu, dr. J. Basanavičiaus portretu, lietuviška tautine juosta. Ilgoką įvadą apie "Aušrą" padarė valdybos vicepirm. V. Vosylius, o paskaitą skaitė Pr. Pusdešris. Eilėraščius skaitė B. Rainys, J. Vaboliene, S. Kubilius, ištrauką iš V. Pietario "Algimanto" — B. Rainys. Keliomis dainomis programon įsijungė choras "Lituania", vadovaujamas sol. G. Vasiliauskiene. ALB apylinkės valdybos pirm. Č. Zamoiskis savo padėkos žodyje prašė Augšciausgių, kad lietuvių tautoje visada būtų gyvas ausrininkų tikėjimas Lietuvos prisikėlimu.

Britanija

Lietuvių Sodybos klubo narių susirinkimas įvyko balandžio 23 d. Metiniam susirinkimui anglų kalba vadovavo klubo pirm. K. Tamošiūnas. Nariai pagėdavo, kad būtų įvykdytas pernykšties nutarimas įsteigti miniatiūrinę golfo aikštelę. Kilo skundų, kad Lietuvių Sodyboje būna permažai parengimų nariams. Iš tikrųjų juos tenka sumažinti finansiniu tikslu. Sodyba negalėtų išlaikyti vien tik iš savo narių, jei salė nebūtų išnuomojama vestuvėms, gimtadieniams bei kitoms privatiems renginiams. Iš ižd. B. Butrimo pareiškimo paaiškėjo, kad LS turi 212 narių, kurie įmokėjo 1.690 svarų nario mokesčio. Buvo pareikštas pagėdavimas daryti didesnę atranką priimamiesiems naujiems nariams. Metinį nario mokeskį nutarta padidinti nuo 8 svarų iki 10. Bus laikomasi kalendorinių, o ne su nario įstojiu susietų metų. Naujon klubo valdybą išrinkti — p.p. Morris ir Braddy, ponis Cummins. Kitus narius paskiria Lietuvių Namų bendrovės valdyba. Tad klubo valdybą vėl įsijungė — K. Tamošiūnas, B. Butrimas, Lietuvių Sodybos vedėjas Z. Juras ir V. Jurienė.

A. a. Pranas Makūnas, pakirstas širdies smūgio, balandžio 15 d. mirė Derby ligoninėje. Velionis buvo gimęs 1908 m. sausio 20 d. Rutkiškių kaime, Marijampolės apskrityje. Lietuvoje liko sūnus ir dukra. Palaidotas balandžio 22 d. lietuviškame Derby kapinių skyriuje. Apeigas atliko kun. dr. S. Matulis, MIC. Laidotuvėse dalyvavo labai daug žmonių iš Derby ir Nottinghamo.

Lenkija

Lietuvių visuomeninės kultūros draugijos valdyba su dideliu vargu leidžia tik keturis kart per metus pasirodantį žurnaliuką "Aušra". Vilniškė "Tiesa", remdama Lenkijos žinių agentūros PAP pranešimu, savo balandžio 27 d. laidoje painformavo skaitytojus, kad "Aušros" jau buvo išleista 60 numerių. Esą ta proga jos leidėjai susilaukė specialaus komunistinės valdžios pagerbimo. Vyr. red. Eugenijui Petruskevičiui buvo paskirtas "Lenkijos atgimimo" ordino kavalieriaus kryžius. Apdovanojimų susilaukė ir kiti aštuoni aktyviausieji "Aušros" bendradarbiai.

Vokietija

A. a. Ansas Kuršus balandžio 11 d. mirė Rastatto ligoninėje, sulaukęs tik 51 metų amžiaus. Buvo gimęs Plikių kaime, Klaipėdos krašte. 1944 m. rudenį su tėvais buvo pasitraukęs Vokietijon, bet vėl grįžo į Plikių kaimą, įsigijo šaltkalvio specialybę. Su tėvais ir sūkurta šeima 1959 m. išvyko V. Vokietijon. Pradžioje apsigyveno Saaro krašte, o vėliau persikėlė į Rastattą. Jo dukra Marytė 1964-70 m. lankė Kauno 16 gimnaziją, o antroji dukra Lidija tebėra XI-je klaseje. Velionis priklausė VLB Rastatto apylinkė, dainavo lietuvių vyrų kvartete. Palaidotas balandžio 15 d. Rastatto kapinėse, kur ilsisi ir jo tėvai. Laidojimo apeigas lietuvių ir vokiečių kalbomis at

Hamiltono Lietuvių Pensininkų Klubas, gavęs valdžios paramą, stato pensininkų namus "Rambynas". Nuotraukoje — žemės prakasimo iškilmeje 1983 m. balandžio 13 d. Iš kairės: miesto burmistras BOB MORROW, regioninės valdžios atstovė Mrs. A. JONES, statybos komiteto pirm. L. SKRIPKUTE, parlamento nariai — dr. ST. HUDECKI ir RICHARD ALLEN, uoliai remę šį projektą. Nuotr. J. Miltenio

Vokiečio viešnage Lietuvoje

Žurnalo "Der Spiegel" korespondento įspūdžiai

V. Vokietijoje plačiai skaitomas iliustruotas žurnalas "Der Spiegel" (balandžio 18) paskyrė keturias skiltis Lietuvai. Nepasirašyto straipsnio antraštėse kalbama apie sekmdieniais perpildytas šventoves. Esą partija daro nuolaidų Katalikų Bendrijai iš baimės, kad neįvyktų panašiai, kaip Lenkijoje. "Spiegelio" bendradarbis Kauno kunigų seminarijos rektoriui kun. Viktorui Butkui priskiria net tokį pareiškimą: "Per pastaruosius trejus metus mums pasidarė lengviau. Čia vaidmenį atliko Lenkija".

Straipsnis prasideda pasakojimu, kad Kauno kunigų seminarija atgavo Šv. Dvasios šventovę (Švč. Trejybės, Red.), kuri iki šiol buvo paversta sandėliu. Rektoriaus Butkaus pastangomis buvęs padidintas ir priimamų seminaristų skaičius.

Pabrėžęs bendrą Lietuvos ir Lenkijos praeitį bei kaimynystę, "Spiegelio" apžvalgininkas paminia, kad Lietuvos partizanai iki 1953 m. priešinosi "naujiems ponams". Ir šiandien lietuviai esą nesutaikę su rusais. "Kai mes autobuse savo kalbą šnekame, išgirstame dažnai iš lietuvių piktų žodžių", cituoja "Spiegelis" vieno Vilniuje gyvenančio ruso techniko žodžius.

Straipsnyje pakartojamos įvairiomis progomis V. Vokietijos spaudoje skelbtos tikros ir mažiau tikros žinios apie lietuvių tikrąjį gyvenimą ir mažai tokių duomenų, iš kurių būtų galima susidaryti įspūdį, jog Lietuvą aplankęs žurnalo bendradarbis būtų giliau susipažinęs su jos problemomis. Jis paminia docento Skuodžio nuteisimą, kunigo Svarinsko suėmimą, tikinčiųjų prašymą sugrąžinti Klaipėdos šventovę su daugiaaukniu 148.000 parašų, kolektyvinį kunigų pareiškimą, "Kroniką" ir t.t.

Autorius teigia, kad antrasis LKP sekretorius Dybenka skundėsi, esą jo rinkiminių apygardoje 82% naujavedžių tuokiasi šventovėse, 90% naujagimių krikštijami.

"Spiegelis" centro komiteto sekretorių Šepetį laiko ateistinės propagandos vadovu: jis žinąs dvasininkus, kurie teigia, jog K. Bendrija esanti "vienintelė Lietuvos tautinių vertybių gynėja, jos kultūros ir vienybės saugotoja". Net ir vienas teologas sako, jog kai kurie jaunuoliai K. Bendriją laiko "tautos simboliu". "Spiegelis" tęsia: "Dėl to kaltas užsienis, piktinosi religijų reikalų įgaliojimo pavaduotojas Juozėnas."

Ten pat primenama, kad ateinančiais metais sukanka 500 metų nuo Lietuvos globėjo šv. Kazimiero mirties, o 87-siais sueis 600 metų nuo krikščionybės įvedimo. Ta pro-

ga gal ir Šv. Tėvas pabučiuotų Lietuvos žemę. Todėl K. Bendrijos vadovai Lietuvoje vengia ginčų su komunistais. Anot kun. V. Butkaus: "Mes norime pasilikti nepolitiški". Tie dvasininkai savo santūrumu nori išgauti iš valstybės daugiau ištygų. Trūksta teologinės literatūros, trūksta kunigų, kunigams neleidžiama lankytis kalinius, pažymi "Spiegelis".

Straipsnis baigiamas pastaba, kad K. Bendrijos trauka didėja, tikintieji jai gausiai aukoja. Atgausiosios Šv. Dvasios šventovės atnaujinimui surinkta milžiniška suma, kuri viršijusi milijoną V. Vokietijos markių.

Straipsnyje yra ir aiškių klaidų. Antai apie Kaišiadorių vyskupą Sladkevičių rašoma, kad jis drauge su vyskupu Steponavičium sutrukdė eiti pareigas. Klaidingai parašytas Stanelytės ir Juozėno pavardės. Kalanta iš Romo padarytas Romanu, kunigas Dyls iš Antano — Anastazu. Nevisai tikslūs ir įvairūs skaičiai. Bet dėl visų tų netikslumų negi galima kaltinti užsienietį reporterį, kai nėra jokių tikslų ir patikimų oficialių duomenų.

Nors, kaip sakytą, "Spiegelis" yra plačiai Vakarų Vokietijoje skaitomas žurnalas, tačiau tokie straipsniai apie Lietuvą jame būna reti. Beje, šis straipsnis iliustruotas bendra Kauno kunigų seminarijos vadovybės ir auklėtinų nuotrauka. Lmb.

Aukos Bendruomenei

Papildomas sąrašas aukojusių Kanados Lietuvių Bendruomenės veiklai. \$300.00 — P. Verykis, LaSalle, Que. KLB Londono apylinkės valdybos atstovs R. Vilembrekas atsiuntė \$325.00; aukoję — \$50.00 kun. Ign. Mikalauskas, V. Grigelytė; \$25.00 — A. Petrasius, P. Kisieliene, M. Chainauskas; \$20.00 — V. Gudelis, A. Rudokas, P. Genčius, J. Valaitienė, dr. Andriulionis, J. Butkus; \$15.00 — E. Petrauskas, Ign. Ramonas. St. Catharines apyl. valdybos sekretorė Vanda Alonderienė atsiuntė \$300.00, surinktus KLB valdybos veiklai Vasario 16-tos progą. Aukoję: \$50.00 — J. Girevičius; \$20.00 — J. Kalainis, J. Alonderis, J. Žemaitis, kun. J. K. Butkus, R. N. Zalinas; \$10.00 — V. Timošenko, P. Balsas, J. Dervaitis, A. Staugaitis, J. Stankai, A. Gverzdys, P. Šukys, S. Šetkus, S. Gudaitis, A. Paulionis, S. Janušonis, A. Šukys, Alg. Zubrickas, V. Satkus; \$5.00 — V. Skrebutėnas, Z. Slavickas. Wellando apyl. valdybos pirmininkas J. Pauzuolis atsiuntė \$151.00 aukų, surinktų Vasario 16-tos progą. Aukojusių sąrašą jie paskelbs savo lešomis.

Kanados Lietuvių Bendruomenės krašto valdyba dėkoja visiems aukojusiems jos veiklai.

Su nuoširdžiu dėkingumu — J. Kristolaitis, KLB krašto valdybos išdinininkas

Sovietų eksperimentas botanikos institute

(Atkelta iš 2-ro psl.)

go". Tai neskelbiama, bet paaiškėja aplinkiniams keliais. Dažniausiai tai ne "pervargė", o išmokę brautis į žmogaus pasaulį agentai. Dauguma jų ir įdarbinami minėtuose skyriuose.

Kaikurie išsiunčiami darbui į užsienį, kaip pvz. K. Jankevičiaus brolis, buvęs KGB žinybos skyriaus viršininkas, vėliau dirbęs Sovietų Sąjungos prekybos misijoje Teherane iki pat dabartinės siurinės. Taip pat Afganistano direktoriaus Amino ekonominis patarėjas ir dešinė ranka Dragelis, kuriam kaip Judui teko "garbė" pabučiuoti Aminą. Ryta, Sovietų Sąjungai užpuolus Afganistaną ir Kabule išsikėlus kariniam desantui bei išlindus diversantams, sovietai Aminą ir visą jo giminę skubiai sušaudė. Po šio "bučinio" Dragelis išskubėjo į Angolą. Ir ten jis persė sovietų kruviną Lietuvos pavergimo naują variantą naujai Afrikos valstybei.

RUSINIMAS IR LIUDMILA

Botanikos institutas buvo vienas lietuviškiausių mokslų akademijoje. Tačiau "ministras" V. Markovas turėjo uždavini labiau jį surusinti. Pakeisti lietuvių laipsniuotus mokslinius bendradarbius rusais yra įprasta, nes tai partijoje iššakniujusio gerklingo akademijos prezidiumo kompetencija. KGB agentas Markovas tai palaipsniui įgyvendino, remdamasis kitais "rūmais" ir įdarbindamas kitataučius, pirmo eilėje rusus, pagalbinio personalo pareigose, turėdamas tikslą ateityje pervesti kai kuriuos jų į mokslinius bendradarbius. Tai jam tik iš dalies pasisekė.

Per pastaruosius kelerius metus (iki 1981 m.) vien į Lietuvos Mokslų Akademijos centrinę (prezidiumo) įstaigą atėjo "dirbti" ir išsėdė dvidešimt trys "atleisti", taigi "pervargę" KGB agentai. Papildžius 1980 m. minėtą įstaigą naujais etatais, tiems viršininkaujan-

tiems agentams parankiniais buvo paskirta net trisdešimt baigusių augstąjį mokslą specialistų. Šiems jaunuoliams toje didžiulėje biurokratinėje mašinoje yra užkirstas bet koks kelias tobulėti profesijoje. Jiems lemta likti niekais ir akademijoje viršininkaujančių seklių parankiniais arba susizavėti žvalgybininkų vilionėmis.

Kartą institute pasklido gandas, kad konkursui į jaun. mokslinės bendradarbių pareigas dokumentus įteikė suviliojusi lietuvi "abejotino" rimtumo Liudmila Miliuvienė — rusė, išsiskyrusi su savo vyru. Liudmila konkursą egzaminų neišlaikė, iš dalies ir dėl etinių nusiteikimų. Mokslinėje taryboje ji krito, tačiau buvo įdarbinta laborante, įgijo laboratorinio ir eksperimentinio darbo įgūdžius, parašė mokslinių straipsnių ir įstojo į neakivaizdinę aspirantūrą. Kitaip sakant, kitatautė iš lėto brovėsi į mokslinės bendradarbių pareigas. Ji priklausė mūsų darbo profiliui giminingai laboratorijai. Mokslinis aspirantas vadovas neturėjo teisės vienas vadovauti tenai — reikėjo antro vadovo, būtent, mokslų daktaro. Liudmila kreipėsi į mane ir formaliai pateikė visus pilnai patenkintus mokslinius duomenis bei formalumus. Kaltindamas direktorių ir susikrimtęs žiūrėdama į šią gana gerai kalbančią lietuviškai gražios išvaizdos ateivę moterį, besibraunantį į mūsų institutą. Nesutikti vadovauti negalėjau, nes nebuvo neįgiamų mokslinių motyvų.

Užėjęs pas institutą direktorių, padariau rimtą priekaištą už įstaigos rusinimą, o šis KGB statytinis apkaltino mane tuo pačiu: sako, jeigu laboratorijų vadovai ir aspirantai vadovai nesirūpina lietuviškų kadrų ugdymu, tai ir direktorius yra bejėgis. Kas tiesa, tai tiesa, bet iš kur tiek patriotizmo pas šį epochos konformistą ir šunųbių meistrą? Dauguma tuomet nežinojo ką

tai reiškia ir nesuvokė, kad kažkas iš lietuvių nori Liudmilai padėti.

Viskas paaiškėjo, kai partinės organizacijos intrigos sužlugdė Liudmilos mokslinį darbą, ir ji sunegalavusi bei susikrimtusi išstojo iš aspirantūros. Pasirodo, ši rusė, teisingiau surusėjusi buriatė, yra lietuvių katorgininko ar tremtinio žmona. Katorgininkas grįžęs antrą kartą gavo katorgos, o nelaimingoji Liudmila viena augina paauglystės metų nesveikuojantį sūnų (epilepsija) ir vargsta juodą vargą. Ji vėl dirba laborante institute.

Liudmilos atvejis parodo kokią kraupi yra bendražmogiškoji žmogaus teisių būklė Lietuvos mokslo įstaigose. Nelaimingą Liudmilą "ministras" V. Markovas su purvais maišė, dezinformavo viešąją institutą nuomonę, ir suklaidintą mokslinę tarybą jos nepalaikė konkurso metu. Jau žymiai vėliau, vienos konferencijos metu, "ministras" ir direktorius, iš nuobodulio ir niekšiško atsisėdė iš abiejų pusių prie Liudmilos, įkuri jai "piršliavo", peikdami vieną motiną dėl jos pasišventimo ir pasiaukojimo šeimai, dėl jos "senamadiškų" pažiūrų ir meilės ir pan. Ši "smulkmena" būtų mažareikšmė, jeigu jos negaubtų tragedija.

Šiandien sunku pasakyti, kada ir dėl kokių priežasčių Liudmila Miliuvienė gali nutolti nuo lietuvių tautos, bet dabar ji verta užuojautos. Jos tarnybinis adresas 232021 Vilnius, Turistų 47, Botanikos institutas.

OPTOMETRISTAS

Dr. S. Brogowski

412 Roncesvalles Ave.

Toronto, Ontario

(prie Howard Park Ave.)

Kabineto telefonas

531-4251

Pacientai priimami

susitarus telefonu

ONTARIO ŽUVŲ TYRIMO PROGRAMA

Ontario provincija yra garsi savo žvejyba.

Ontario vyriausybė nuolat tikrina tą vertingą išteklį per įvestą žuvų tikrinimo bei tyrimo programą. Tyrimai buvo atlikti beveik 1200 ežerų ir upių.

Rezultatai yra paskelbti vadovuose:

GUIDE TO EATING ONTARIO SPORT FISH

Northern Ontario, Lake Superior, Lake Huron

GUIDE TO EATING ONTARIO SPORT FISH

Southern Ontario and the Great Lakes

1983 METŲ VADOVAI JAU GAUNAMI

Nemokamus egzempliorius galite gauti artimiausiose įstaigose šių ministerijų:

Ministry of the Environment
Hon. Keith C. Norton, Q.C., Minister

Ministry of Natural Resources
Hon. Alan W. Pope, Minister

ONTARIO MINISTRY OF THE ENVIRONMENT
ONTARIO MINISTRY OF NATURAL RESOURCES
ONTARIO MINISTRY OF NORTHERN AFFAIRS

Vadovai taip pat gaunami vasaravimo vietovių alaus parduotuvėse ir LCBO parduotuvėse birželio mėnesį.

Dalis torontiško "Gintaro" dainininkių, atlikusių meninę programą "Tėviškės Žiburių" spaudos balijuje. Nuotr. St. Dabkaus

"Kiek galiu, dalinuosi"

Taip visada sakydavo a. a. Jonas Tumosa, š. m. balandžio 24 d. užbaigęs šios žemės kelionę. Jis buvo žinomas ne tik Toronto lietuviams, bet ir kitose Kanados bei JAV lietuvių kolonijose ne tik kaip sumanus ir sėkmingas verslininkas, bet ir kaip duosnus lietuvis, kuris niekad neatsisakydavo paremti bet kokią tautinę ar religinę veiklą.

Velionis atvyko Kanadon 1948 m., atliko sutartį "Ontario Hydro" bendrovėje. Po to įsikūrė Toronte ir 1955 m. tapo didelės vokiečių radijo priimtųjų bendrovės "Nordmende" atstovu visai Kanadai. "Nordmende" radijo aparatai buvo labai populiari ir pardavinėjami visose krautuvėse. J. Tumosa buvo vienintelis tos bendrovės atstovas Kanadai išstus 20 metų — iki 1975.

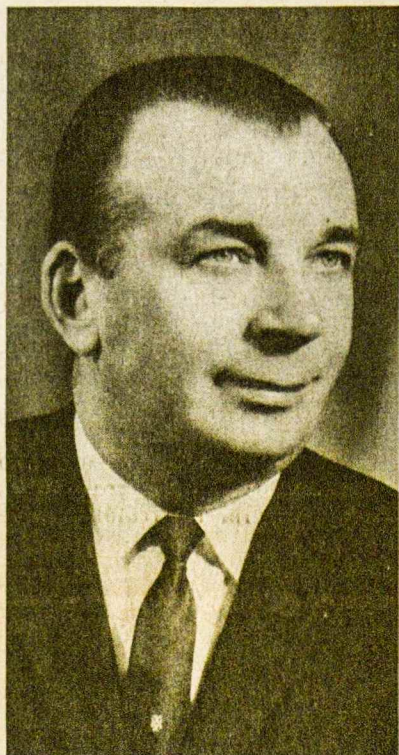
Kai reikėdavo aukų lietuviškiems parengimams, tai rengėjų akys visada pirmiausia kryptavo į Tumosą. Jis ne tik paremdavo finansškai, bet ir visada pas jį besikreipiančius taip nuteikdavo, kad lyg būtų jiems dėkingas, galėdamas paremti. Būdavo smagu į jį kreiptis, matant jo malonią šypseną. Per eilę metų jis yra duosniai parėmęs daugelį lietuviškų institucijų — Vasario 16 gimnaziją, lietuvišką spaudą, Lietuvių Fondą, sporto klubus, Prisikėlimo parapiją ir t.t. Visada matydavome jo skelbimus lietuviškuose leidiniuose.

Buvo gimęs 1917.V.29 Vilkaiviško aps., Pajavonio vls., Užupių k., pasiturinčio ūkininko šeimoje, kurios namuo-

se buvo įrengta pradinė mokykla. Joje kurį laiką mokytojas pedagogas A. Rinkūnas. Iš pradinės mokyklos J. Tumosa persikėlė tęsti mokslo marjonų gimnazijon Marijampolėje ir amatų mokykloje, kurią ten ir baigė. Buvo linkęs į praktinį gyvenimą, tad ir dirbo daugiausia verslo srityje.

A. a. J. Tumosa iškeliavo pas savo Duosnųjį Tėvą, kuris jam buvo duosnus, ir malonin-gas. Jo žmonai, dukteriai ir sūnui linkime dvasinės ramybės.

V. K.

A. a. JONAS TUMOSA, duosnus lietuviškos spaudos ir veiklos rėmėjas

Aštuoniasdešimt laimėtojų

Labai pasisekęs dienoraščio rašymo konkursas

KLB švietimo komisijos 1982-83 m. m. dienoraščio rašymo konkursas praėjo su tikrai dideliu pasisekimu — buvo gausus dalyvių skaičiumi. Mat konkurso tikslas ir buvo paskatinti kuo didesni skaičių sešadienių mokyklų ir lituanistinių kursų mokinių reguliariai rašyti lietuvių kalba. Todėl premijos buvo skiriamos visiems išpildžiusiems konkurso reikalavimus: kas dieną rašyti laisvai pasirinktomis temomis po nustatytą žodžių skaičių pagal lankomą skyrių, tai darant 35 dienas (5 savaites) iš eilės.

Konkursui pasibaigus, buvo džiugu pastebėti, kad daugelis mokinių rašė žymiai daugiau negu nustatytą žodžių minimumą. Konkurse dalyvavo: Hamiltono Vyskupo Valančiaus mokykla ir lituanistiniai kursai, Otavos Dr. V. Kudirkos mokykla, Toronto Maironio mokykla.

Premijų grupės

Skyriai	Premija	Laimėtojų skaičius
II ir III	\$ 5.00	17
IV ir V	\$10.00	19
VI, VII ir VIII	\$15.00	26
IX ir X	\$18.00	14
XI, XII ir XIII	\$20.00	4

Pateikiame visų laimėtojų pavardes pagal vietoves.

Hamiltonas — 40 laimėtojų

II sk.: Andrius Gedris, Vincencas Mačys. III sk.: Kristina Alderdice, Vida Apanavičiūtė, Kristina Enskaitė, Diana Meškauskaitė, Vanessa Švedaitė. IV sk.: Rūta Balytė, Gedis Dziemonis, Tomas Kekys, Viktoras Remasas, Matas Stanevičius, Irena Zukauskaitė. VI sk.: Rima Alderdice, Romas Alderdice, André Ciparytė, Rima Mačikūnaitė, Tomas Zukauskas. VII sk.: Petras Babekas, Algis Dziemonis, Eglė Kvedaraitė, Lilija Liaukutė, André Meškauskaitė, Arūnas Raguckas, Algis Rudaitis. VIII sk.: Ramona

Mačytė. IX sk.: Ričardas Beresnevičius, Vida Beresnevičiūtė, Gvina Jasevičiūtė, Ada Skverekaitė, Ona Stanevičiūtė, Audra Verbickaitė. X sk.: Sandra Ciparytė, Dana Grauskaitė, Linas Kamaitis, Ona Zukauskaitė. XI sk.: Stasys Kareckas, Loreta Mačytė, Rūta Sadauskaitė, Silvija Stonkutė.

Otava — 4 laimėtojai

V sk.: Steps Jurgutis, Daiva Jurkutė. VI sk.: Erikas Jurgutis. VII sk.: Lina Radžiūtė.

Torontas — 36 laimėtojai

II sk.: Daina Batūraitė, Ramūnė Gaizytė, Vilija Karkaitė, Aleksandra Kušneraitė, Vilija Leknickaitė, Teresė Mikelėnaitė, Vaidė Underytė. III sk.: Tomas Bacevičius, Rimas Pečiulis, Darius Viskontas. IV sk.: Kristupas Goudie, Gintaras Karasiejus, Adriana Karkaitė, Andrius Kušneraitė, Amelija Mikelėnaitė, Ramona Mikelėnaitė, Audra Paulionytė, Vitas Šipelis. V sk.: Tomas Liačas, Edvardas Pečiulis, Vika Ross. VI sk.: Laura Dailidaitė, Jūratė Gaizytė, Daina Gudelytė, Aurelija Karasiejūtė, Jonas Mockus, Rita Sakaitė. VII sk.: Lina Mockutė, Liana Šipelytė. VIII sk.: Jonas Dirmantaitė, Tomas Jonys, Jonas Lelis. IX sk.: Dovydas Genys, Danutė Pargauskaitė, Darius Ross. X sk.: Rasa Malinauskaitė.

Iš viso 80-čiai laimėtojų išdalyta \$997.00, už kuriuos KLB švietimo komisija reiškia padėką Kanados Lietuvių Fondui — premijų davėjui. Premijos su atitinkamais pažymėjimais laimėtojams įteiktos per mokslo metų užbaigimo iškilmes gegužės 14 d.

KLB švietimo komisija sveikina visus laimėtojus ir tikisi, kad ateinančiais mokslo metais į lituanistinį konkursą įsijungs visos Kanadoje viešiančios sešadienines mokyklas.

KLB švietimo komisija

Kanados finansų min. M. LALONDE ir daugiakultūrių reikalų min. J. FLEMING. Pastarasis etninės spaudos konferencijoje Toronte informavo jos atstovus apie biudžetę padidintą lėšų sumą daugiakultūrei veiklai

Išblaškyti Lietuvos vaikai esate jūs

(Atkelta iš 1-mo psl.)

su praeities rusais. Neapykanta tikriausiai nėra konstruktivus jausmas. Tiesa, kartais pastebėdavau tam tikrą panieką ir galbūt tyliai sakant: „Kas bebūtų, ką bedarytumėte, mes esame čia, visuomet čia buvome ir būsim, nes esame pasiryžę išlikti“. Jau pats tasai išlikimo ryžtas yra žavintis. Tai nevisiškai duota...

Turiu pasakyti, kad galbūt yra dalykų, kurie pasikeitė Lietuvoje nuo mūsų atvažiavimo Prancūzijoje. Kai mes išvykome, „Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika“ tebuvo vos vienerių metų senumo, ir mes apie ją nieko negirdėjome. Manau, kad jos ir kitų pagrindinio leidinių pasirodymas buvo pasekmė tam tikros jėgų mobilizacijos, atsinaujinimo kovoj.

— Ar galite siųsti savo knygą į Sov. Sąjungą be jokių sunkumų?

— Turiu prisipažinti, kad niekad nebandžiau siųsti jos paštu. Jeigu jau rašytojo Saint Exupéry „Carnets“ buvo išimti iš siuntos, skirtos mums, tada gyvenusiesiems Sov. Sąjungoje, kaip pavojingai, manau, kad „mano tiesos“, pasakytos kad ir be neapykantos, nebūtų priimtinos... Be to, vietiniai prancūzų komunistai šią problemą daro vietinė, sistemingai nusišukdami nuo mano knygos...

— Laisvajame pasaulyje gyvena gana gausi lietuvių išeivija. Ar Jūsų knyga yra gerai žinoma išeivijos lietuviams Prancūzijoje, Belgijoje, Kvebeke ir kitur?

— Prancūzijos lietuviams — taip. Jungtinėse Amerikos Valstybėse Jūsų kolega „Draugas“ užsakė tam tikrą skaičių egzempliorių. Apie Kvebeką Jūs turėtumėte man pasakyti, ar Jūsų skaitytojai domėjosi mano knygos ištraukomis, kurios buvo išverstos ir išspausdintos Jūsų skiltyje. (Jei kurie norėtų visą knygą perskaityti, terešo man).

— Kaip sutiko Jūsų knygą Prancūzijos spauda ir skaitytojai?

— Pirmiausia reikėtų klausiti, kaip ji buvo sutikta leidėjų. Prancūzijoje dabar labai sunku ką nors išleisti, ypač neturint garsios pavardės... Kartą bandžiau, baigusi savo knygos rankraštį, tartis su leidėjais. Gavau net keletą neigiamų atsakymų. Greičiausiai dėlto, kad mano knyga nebuvo rasta pakankamai „komercinė“. Man rūpėjo įrodyti priešingą nuomonę... Išleidau knygą pati, prisimindama didelę finansinę atsakomybę. Iki šiol jau maždaug atgavau investuotą sumą, bet negali būti kalbos apie pelną. Tai nesvarbu, nes mano tikslas buvo ne praturtėti, o išlaikyti savo orumą, įrodant leidėjų komisijoms jų nuomonės klaidingumą ir manosios teisingumą.

Ir taip man beliko pagarsinti savąją knygą... Keliauvau apie 20.000 km po Prancūziją, turėjau apie 60 susitikimų su skaitytojais, kuriems kalbėjau apie knygą (taip pat ir apie Lietuvą). Parduota 2500 egzempliorių, kurie buvo atidžiai skaitomi, kaip tai matyti iš laišku. Manau, kad turėjau 1000 skaitytojų. Atrodo, jie nebuvo abejingi šiai knygai. Aš prašiau, kad jie pa-

reikštų savo jausmus. Jie tai ir padarė. Ir jeigu ši knyga taip sėkmingai išplito, tai irgi tų žmonių dėka, kurie ją pamilo, linkėjo jai sėkmės ir padėjo ją pagarsinti. Tai labai gražu!

Kalbant apie spaudą, reikia pasakyti, kad ir čia reikėjo atsitrenkti į panašias kliūtis, kaip ir leidėjų atveju. Redakcijos gauna daugybę knygų, bet jei kuri neturi komercinės vertės, kaip ir manoji, nieko nėra. Vis dėlto gauti rezultatai rodo, kad galima pasiekti didelio pasisekimo net ir su trupučiu reklamos!

Katalikiška spauda mano knygą „Atžalos neauga ant nudžiūvusio medžio“ labai gerai įvertino. Geriausias pavyzdys yra straipsnis, išspausdintas žurnale „Panorama Aujourd'hui“, kuris po vienerių metų išspausdino ilgą rašinį „Lietuva — šauksmas tyloje“. Kitas žurnalas „La France Catholique“ 1982 m. birželio mėnesį išspausdino straipsnį „Kryžiai ant kalvos“.

Vienas katalikų žurnalistas kartą man pareiškė, esą gaila, kad ta knyga nėra plačiau žinoma... Sutinku su juo! Aš manau, kad dar yra galima ją plačiau paskleisti. Gerai išgarsintas vertimas Jungtinėse Amerikos Valstybėse galėtų iškelti mano knygą ir Prancūzijoje. Dėlto kreipiuosi į tuos, kurie turi ta linkme idėjų arba žino asmenį, kuris galėtų atidaryti Amerikos rinką... Manau, kad tai yra svarbu, nes šios knygos pasiekimas sustiprina mano balsą kalbėti apie Lietuvą savo krašto žmonėms.

— Paskutiniame savo knygos puslapyje rašote: „Senasis namas yra miręs. Kažtanas miršta. Lietuvos vaikai išblaškyti po visus pasaulio kraštus“. Ar šiuo sakiniu reiškiate Lietuvos ir tautos mirtį?

— Manau, kad paskaičius čia pareikštus mano atsakymus taip negalima aiškinti. Aną sakinį reikia suprasti labai paprastai, neįsivaikant jame alegorijos ar simbolio. Suvedamas balansas. Senas namas yra miręs. Tai tiesa, nes jisai sugriautas. Tasai senas namas buvo tarytum asmuo. Jo mirtis sutampa su epochos pabaiga žmogiškojo gyvenimo plotmėje. Suvedant balansą, išnyra ir visi asmenys. Jei kaštano medis miršta, tai tik dėl senatvės. Tai nėra miręs medis, minimas knygos pavadinime! O jeigu Lietuvos vaikai yra išblaškyti visuose pasaulio kraštuose, tai grynai tiesa. Aš manau, kad žmonės, kurie skaitė tą knygą Prancūzijoje, stipriai pajuto lemtinguosius momentus. Pvz. toks yra lietuvių atsilankymas iš Amerikos — vieta, kurioje kalbu apie Mažeikaitę. Kai kalbu knygos sutiktuose, perskaitau kaip tikrai minėtą ištrauką. Po jos įsiviešpatuoja didelė tyla. O ir pati jaučiu gerklę sūsmą. Mačiau daugelį asmenų, sluostančių ašaras.

Tie išblaškyti Lietuvos vaikai visuose pasaulio kraštuose esate jūs visi Kanadoje, Australijoje, Jungtinėse Amerikos Valstybėse, Prancūzijoje...

Jeigu Mažeikaitė, apie kurią aš rašiau, skaito Jūsų laikraštį ir bus atpažinusi save mano knygoje, — tikiuosi neprie-

kaistaus dėl jos pavardės ir jos istorijos panaudojimo. Tai dariau manydamas, kad skaitytojai per jausmą daug geriau pažins Lietuvą, negu per šaltą istorinį pasakojimą. Aš manau, kad jausmas gali pažadinti domesį, norą daugiau žinoti ir galbūt asmeninį angažavimąsi. Ir jeigu Mažeikaitė norėtų man parašyti, tegu žino, kad aš džiaugsiuosius jos laišku.

— Savo knygoje rašote, kad Jūsų šeima oficialiai tapo prancūziška. Ar tai reiškia, kad nutraukė visus ryšius su lietuviais Prancūzijoje ir Lietuvoje?

— Taip, mūsų šeima yra „prancūziška“. Tikiuosi, kad tai nėra priekaištas. Tai buvo pats praktiškiausias sprendimas, užtikrinantis mūsų vaikams pastoviausią ateitį, išvengiantis administracinių painiavų ir perdėtos nostalgijos.

Greičiausiai prancūziškosios mūsų šaknys būtų nukentėjusios integracijos atveju, jeigu būtume pasilikę Sov. Sąjungoje. Tai dalykas, kuris sunkiausiai suprantamas prancūzams. Nekartą bandžiau aiškinti žmonėms, kad mūsų iškėliavime reikia manyti giliuosius motyvus. Prieš išvažiavimą Prancūzijoje mes gyvenome Maskvoje. Mokytis ir integracijos kalba buvo rusų. Mano nuomone, nėra jokio pagrindo norėti, kad lietuvių ir prancūzų tėšynės būtų rūšiškas. Čia mane žmonės dažnai klausia, ar mūsų vaikai kalba rusiškai. Kai paminiau lietuvių kalbą, dažnai sėkmingai patį nusistebėjimą: „Ah, ar tai ne tas pats dalykas?“...

Na, bet aš nukrypau nuo temos. Ryšiai su Lietuva? Jie labai riboti. Laiškuose, kaip jau minėjau, mažai telieka vietos intymiems dalykams... Šis pokalbis rodo, kad ryšiai su lietuviškuoju pasauliu nėra nutrūkė. Pernai dalyvavau Vasario 16 šventėje, o 1982 m. birželio mėnesį solidarumo su Lietuva vigilijoje. Galiu pasakyti, kad tame vakare dalyvavę asmenys grįžo sujaudinti ir patenkinti.

— Skaitytojai įvairiai supranta Jūsų knygos pavadinimą, kuriame minimas miręs medis. Ar jis nesiejamas su Lietuva?

— Apie tai jau esu kalbėjusi. Tasai medis jokių būdų nėra Lietuva. Lietuvių tauta yra įrodžiusi savo gyvybingumą bei kovingumą. Ateities, žinoma, aš negaliu numatyti... Laisvė, nepriklausomybė yra galimi dalykai, bet klausimas, kaip jie bus įgyvendinti? Viena tere aišku, jokia politinė sistema negali būti amžina.

Baigdamą norėčiau paminėti, kad esu išleisdinusi knygą jaunimui, kuri gali būti įdomi jauniems lietuviams, gyvenantiems Kanadoje ir mokantiems prancūzų kalbą. Tai humoristinė pasaka, ekologinio, nesmurtinio pobūdžio, iliustruota Myko, kuris yra to amžiaus jaunuolis, pusiau lietuvis.

Mireille Lucant
B. P. 42
42390 Villars
France

• Supažindinkite savo draugus su „TEVIŠKĖS ŽIBURIAIS“ — atsiųskite dar jų neskaitančių adresus. Jie gaus keletą numerių nemokamai.

Dviejų jaunimo chorų koncertas

KAZYS MILERIS

Hamiltono Jaunimo Centro salėje balandžio 30 d. du mergaičių chorai davė pasigėrėtiną koncertą. Hamiltono „Aido“ šis jau tryliktasis koncertas. Šiemet prie savo tradicinio koncerto prisidėti aidietės atsikvietė „Pavasarij“ — Montrealio mergaičių chorą, kuris yra įsteigtas tik prieš dvejus metus ir yra pats jauniausias lietuvių meninis vienetas Kanadoje. Tai padarė tą vakarą tikra jaunimo dainų švente. Koncerto pasiklausyti susirinko pilnas Jaunimo Centras.

Programoje chorai pasirodė kiekvienas atskirai ir užbaigė dvi dainas padainavo kartu. Koncertą pradėjo viešnios iš Montrealio. Su maršu ir su gėlėmis rankose, žydrios spalvos apranga į sceną įžingsniavo 17 „Pavasario“ dainininkių. Jos padainavo Z. Lapino, W. A. Mozarto, St. Gailevičiaus ir A. Stankevičiaus sukurtų dainų. Dirigentas ir akompaniatorius — muz. A. Stankevičius. Visos mergaičių chorui gerai parinktos dainelės nuskambėjo gana balsingai, išlygintai ir su gera išraiška. Į vieną dainą — „Naktis rami“ buvo įpinta ir melodeklamacija, kurią su gražia lietuviška tarrena atliko Teresė Keršytė. Užbaigiamoji daina „Pavasaris ir vaikai“ (žodžiai H. Nagio) yra sukurta paties chorvedžio, jaunjojo muziko. Tai melodinga ir žaisminga daina.

Ši chorėlių prieš porą metų pradėjo organizuoti sesuo Teresė. Jai išsikėlus kitur, šio choro užuomazga perėmė jaunas ir energingas muz. A. Stankevičius. Jam talkon atėjo J. Baltuonienė. Šis jaunas lietuvių muzikas, be „Pavasario“, Montrealyje vadovauja dar trim muzikiniams lietuvių vienetams, t. y. Aušros Vartų par. chorui, Montrealio lietuvių chorui ir vyrų oktetui. Šis daug žadantis muzikas ir kompozitorius jau turi pasirašęs penkerių metų sutartį su „Quality Records“ plokštelių gamybos firma.

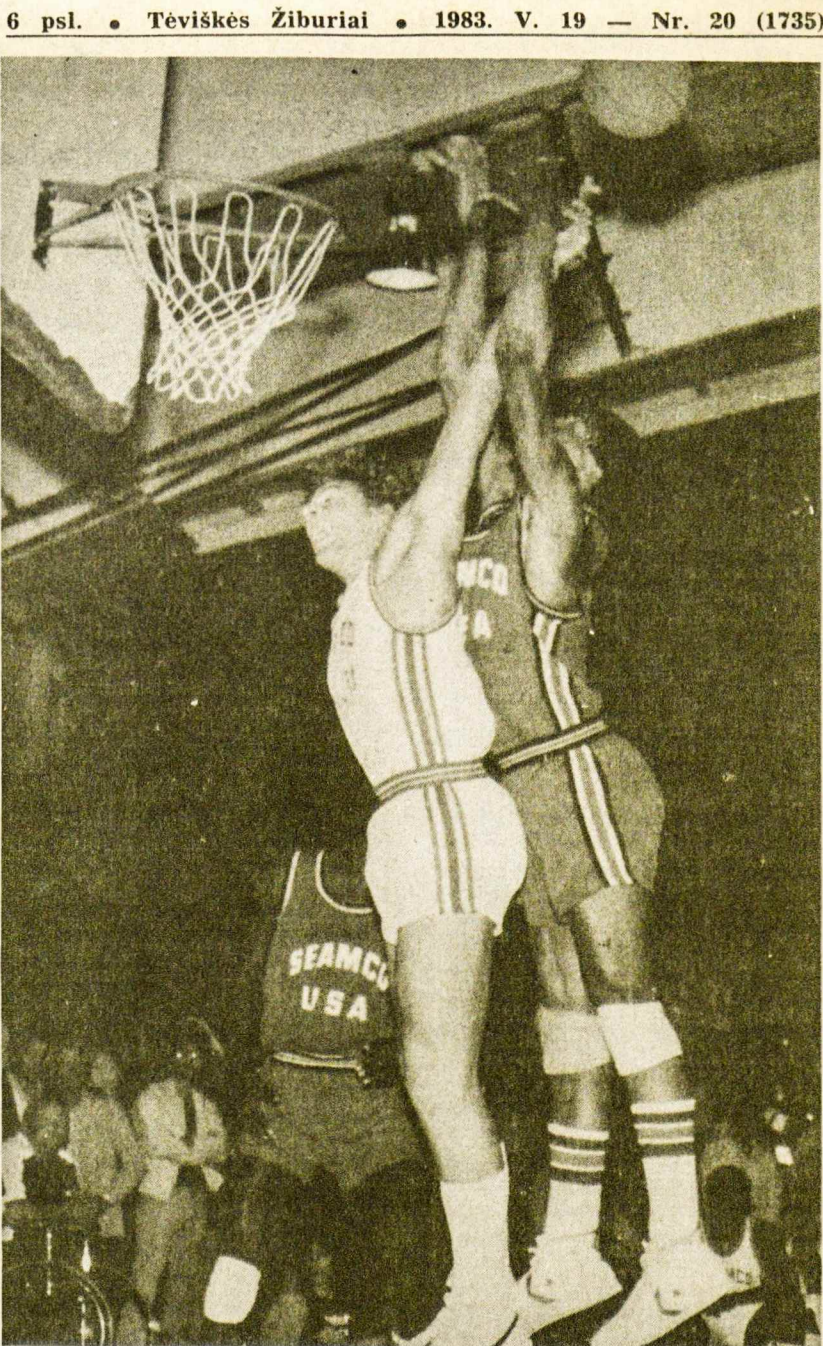
Po to į sceną atėjo Hamiltono aidietės. Jų šiame koncerte buvo 20. Chorėlis per keliolika metų jau gerokai sumažėjęs, palyginus su pirmaisiais „Aido“ gyvavimo metais, kai choristų buvo ligi 60. Bet

balsų dar užteko gražiam ir harmoningam dainavimui. Jų to vakaro repertuarą sudarė iš viso 5 A. Vanagaičio, F. Strolisio ir M. Noviko kompozicijos. Jaunoji muz. D. Deksnytė-Powell, perėmus iš muz. J. Govėdo šį chorą, atsisakė nuo to dramatinio ir kartais ligi akrobatiško dainų aranžavimo ir grąžino chorą vėl į tradicinį dainavimą. Jaunosios dainininkės yra labai lankšios, gimnazistų amžiaus, kurių balsai gal ir nepasižymi stiprumu, bet turi gerą muzikinę nuovoką, nes dauguma jų jau mokėsi vienokios ar kitokios muzikos.

Jei choro dirigento užduotis yra vadovauti, inspiruoti ir išgauti iš choro norimą dainos interpretaciją, tai Dariaja toje srityje yra jau daug su savo „Aidu“ pasiekusi. Ji turi pakankamai balsingą ir dar naus sąskambio chorėlių. Jei jaunųjų dainininkių žodžių tarrenoje ir girdisi sprogstantis „t“, ar klaidėdiesiškas „l“, tai svetimos kalbos įtaka. „Aido“ chorui akompanavo jaunas hamiltonietis pianistas A. Juodelė, kuris gali neužilgo pasidaryti J. Govėdo konkurentu.

Koncerto baigmėje buvo atliktos dvi dainos su jungtiniu choru, kuriam dirigavo pasiekdami abu chorvedžiai. Tai dainos iš dainų šventės repertuaro: „Daržely rūtelė pražydė“ Vyt. Jančiaus ir „Augino močiutė“ Vl. Jakubėno. Dainos kiek sunkėlesnės. Čia irgi buvo galima pastebėti, kad dainų šventei mes visi dar nesame pilnai pasiruošę. Su šiomis dainomis ir buvo atsiveikinta su entuziastinga publika.

Idomus dalykas yra tas, kad abu mūsų jaunieji chorvedžiai yra pamėgę lietuvių liaudies dainas ir daug jų turi savo repertuaruose. Šiais laikais visų galvos yra pramuštos pragminio sukirpimo dainoms. Okupuotoj Lietuvoj šiuo metu irgi visas dėmesys tenka estradinei dainai. Ar Lietuvos liaudies šiandien besukuria naujų dainų? Kiek jų naujų harmonizuojama mūsų chorams? Išeivijoje mums žinomas muzikas A. Mikulskis, kuris nemažai jų mums yra davęs. Malonu, kad mūsų šitie du jauni ir daug žadantys muzikai jaučia tikrąjį lietuvių liaudies dainos grožį ir suranda daug įvairumo toms išraiškoms parodyti.

RIČARDAS ŠIMKUS (6'-8"), Princetono universiteto krepšinio komandos ir Niujorko lietuvių sporto klubo „Atletai“ žaidėjas, kovoja dėl kamuolio Princetono naudai įtemptose rungtynėse

Lietuviai 1982 metų sporte

ANTANAS SUPRONAS

Ir 1982 m. lietuviai krepšinininkai, plaukikai, šaudytojai ir tenisininkai buvo tarp pasaulio geriausių.

Vitas Gerulaitis, vienas iškiliausių mūsų sportininkų ir geriausias iki šiol mūsų teniso žaidėjas, buvo penktas pasaulyje 1982 m. o Wimbledonio žaidimuose 3-čias. 1982 m. laimėjo: atviras Kanados pirmenybės Toronte, Belgijos ir Australijos uždarų patalpų pirmenybės, Florencijos Grand Prix, P. Afrikos ir Kuveito atvirus turnyrus. Prieš pasiekdamas šiuos laimėjimus, jis įveikė geriausias pasaulio tenisininkus: J. Connors, I. Lendl, J. McEnroe, G. Vilas ir draugiškose rungtynėse — buvusį pasaulio pirmą žaidėją B. Borg.

Lietuviams 1982 m. taip pat priklausė keli pasaulio rekordai. Nevisi jų išsilaikė istisus metus, tačiau buvo pasiekta ir naujų. Metų viduryje vilnietė Vilhelmina Bardauskienė prarado pasaulio moterų šuolio ir tolį rekordą — 7,09 m. Šį rekordą Vilhelmina, pirmoji moteris, perskusi 7 metrus, išlaikė 4 metus. Lietuvė pirmoji įveikė 7 metrų ribą. Naujasis pasaulio rekordas yra 7,20 m. ir priklauso rumunėi Valy Ionescu.

Vladas Turla Karake, Venecueloje, įvykusiose pasaulio šaudymo pirmenybėse laimėjo 7 aukso medalius ir pasiekė du naujus, pasaulio rekordus. Kilęs nuo Biržų, taiklios akies šaulys, vienodai stiprus šaudyme iš stambaus ir mažo kalibro pistoleto į apskritą taikinį, siluetus. Už daugelį laimėjimų Europos ir pasaulio pirmenybėse šis vilnietis buvo išrinktas geriausiu Lietuvos sportininku.

Lina Kačiūsyte dar tebesidžiaugia pasaulio rekordą 200 m plaukime. Vilniaus studentė šį nuotolį krūtine nuplaukė 1979 m. per 2:28,36 min. Jos artimiausia varžovė rusė Varganova šį nuotolį 1982 m. nuplaukė per 2:28,82 min.

Leonas Rautinas, Toronto „Aušros“ krepšininkas, būdamas 16 metų jau buvo viečiamas Kanados rinktinė. 1982 m. sėkmingai žaidė Sirakūzų universiteto komandoje. Vispusiskais žaidėjas ir taiklus metikas. Dažnai įmėdavo daugiausia taškų. Buvo pripažintas geriausiu pasaulio pirmenybės Kolumbijoje, vadovavo Kanados rinktinės žaidimui, surinko daugiausia taškų ir buvo siuolomas į pasaulio geriausiųjų penketuką. Baigia universitetą ir laukia kvietimo žaisti profesionalų komandoje.

Jonas Karpis, Toronto Vyčio krepšininkas, po gero žaidimo Toronto mokykloje 1982 m. pradėjo žaisti kartu su L. Rautinai Sirakūzų un-to komandoje.

Ričardas Šimkus, 6-8 metų Niujorko „Atletų“ krepšininkas, sekmingai žaidžia Princetono un-to komandoje.

Stepas Puidokas, buvęs Čikagos „Neries“ krepšininkas, vedęs italę, gyvena Italijoje. Žai-

džia pirmos lygos vidutinio pajėgumo komandoje.

Aleksas Mažeika, žaidęs Čikagos „Lituanikoje“ ir mūsų rinktinėje, gyvena Grenoblio mieste, Prancūzijoje. Žaidžia antros lygos komandoje ir kartu treniruoja kitus.

Lietuvoje pergalėmis džiugino Kauno „Žalgirio“ krepšininkai, kurie Sov. Sąjungos pirmenybės užbaigė pirmoje vietoje ir tik baiginiame žaidime turėjo pralaimėti Maskvai. „Žalgirio“ krepšininkai Arvydas Sabonis, Voldemaras Chomicius ir Sergejus Jovaiša atstovavo Sov. Sąjungai pasaulio pirmenybėse Kolumbijoje. Buvo pagrindiniai žaidėjai ir padėjo laimėti pirmą vietą. Metų pabaigoje tie patys krepšininkai lankėsi JAV-bėse ir sėkmingai žaidė prieš universitetų komandas. Geru žaidimu ypatingai visus stebino 17-kos metų ir dviejų metrų 13 cm. ūgio Arvydas Sabonis.

Šalia krepšininkų ir šaudytojų Lietuvoje sėkmingai reiškėsi plaukikai, irklautojai, rankinio žaidėjai ir automobilių lenktininkai.

Robertas Žulpa pasaulio plaukimo pirmenybės Ekvadore laimėjo II vietą. Plaukiko iš Vilniaus pasekmė 2:15,59 min. yra antroje geriausia pasaulyje. Pasaulio rekordas 200 m plaukime krūtine 2:14,77 min. priklauso kanadiečiui Victor Davis.

Aiskutė Buzelytė Sov. Sąjungos pirmenybėse laimėjo pirmas vietas 100 ir 200 m plaukdamą krūtine. Dalyvavo Europos ir Europos taurės varžybose. Bonnos mieste 200 m krūtine įveikė per 2:30,90. Nedaug atsiliko nuo pirmos vietos laimėtojos Utes Gemenier (RV) 2:30,21.

Aukšė Treinytė, taiklioji šaulė iš Vilniaus, pasaulio pirmenybėse Venecueloje laimėjo du aukso ir vieną sidabro medalį.

Dalia Kutkaitė, grakščioji Vilniaus gimnastė, Norvegijoje įvykusiose Europos varžybose laimėjo I vietą.

Kauno „Granito“ rankininkai Voldemaras Navickis, Raimondas Valuckas ir Vilniaus „Egles“ rankininkė Sigita Strečen atstovavo Sov. Sąjungai pasaulio rankinio pirmenybės ir laimėjo pirmas vietas.

Australijoje šauniai reiškėsi jaunosios plaukikės ir lauko tenisininkė. Tabita Andriūnaitė, seserys Debbie ir Renata Užabalytės sėkmingai dalyvavo įvairiose Australijos mergaičių plaukimo varžybose. 12-14 metų plaukikės dažnai laimėdavo varžybas, pasiekdavo rekordus ir buvo kviečiamos pasirodymams Australijos rinktinė.

Natalija Leiputė, 17 metų tenisininkė iš Adelaidės miesto, pirmenybėse mergaičių klasėje laimėjo pirmą vietą. Australijos moterų pirmenybės pasiekė pusbaigmį. Vokietijos mergaitės pirmenybėse laimėjo pirmą vietą ir du turnyrus Italijoje.

Algis Choromanskis iš Burlingtono dalyvavo Toronto „Labatt's“ maratono bėgime, kurį įveikė per (Nukelta į 8-tą psl.)

Pasaulio lietuvių jaunimo kongresas

dinį „Descent“. Yra išspausdinęs savo apysakas anglų kalba šiuose leidiniuose — „Paris Voices“, „Poesie Europe“ ir „Antigonish Review“.

MIELAS MOKSLEIVI, Kviečiu Tave atvykti pastovyklauti su mumis.

Šiais metais pasiruošk važiuoti iš stovyklos į stovyklą. Po jaunimo kongreso stovyklos, kuri įvyks Oberlin, Ohio, liepos 4 — 10 d.d., važiuok tiesiai į moksleivių ateitininkų stovyklą DAINA-VOJE, Manchester, Michigan, liepos 10 — 17 d.d. Ši stovykla truks tik vieną savaitę.

Po trumpos pertraukos prasidės NERINGOS stovykla Brattleboro, Vermont, nuo liepos 31 iki rugpjūčio 13 dienoms.

Dainavos ir Neringos stovyklas ruošia MAS centro valdyba. Registracijos anketas ir abi stovyklas turi kuopų valdybos. Arba kreiptis tiesiai šiuo adresu:

DAIVA BARŠKĖTYTĖ
6640 South Talman
Chicago, Illinois 60629, USA
Tel. (312) 476-1974

! abi stovyklas kviečiamas LIETUVIŠKAI kalbantis jaunimas nuo IX iki XIII skyriaus.

MAS CV

Pianino technikas

A. BRICKUS

gali sutvarkyti Jūsų turimus pianinus, pagelbėti juos perkant arba parduodant. Skambinti 255-9924

BOOKBINDING STUDIO

„SAMOGITIA“

(lietuvis savininkas)

telefonas 625-2412

P.O. Box 1343, Postal Station „B“

Mississauga, Ontario L4Y 4B6

Torontiško "Gintaro" dainos vienetas su savo solistu RIMU PAULIONIU atlieka meninę programą "T. Žiburį" spaudos baliuje Anapilio salėje

Nuotr. St. Dabkaus

Pažėraitės romanas "Svetimi vėjai"

PR. NAUJOKAITIS

Karolė Pažėraitė yra talentinga pasakotoja, laisvai valdanti intriga, turinti gražų literatūrinį sakinį. Ryškiųjų mūsų beletristų eilėse ji yra nuo 1936 metų, kai buvo išleista jos apysaka "Nusidėjėlė". Kiti jos romanai — "Liktūnas", "Anapilio papėdėje" taip pat buvo kritikos palankiai įvertinti, skaitytojų pamėgti. Išleido ir smulkesnių pasakojimų knygelę "Didvyrių žemė".

1982 m. Čikagoje išspausdintas K. Pažėraitės seniau parašytas romanas "Svetimi vėjai", vaizduojąs masinį lietuvių bėgimą iš Lietuvos bolševikams po vokiečių okupacijos antrą kartą sugrįžtant. Bijodami kalėjimų ir Sibiro tremties, lietuviai bėga iš Lietuvos į karo apgriautą ir dar tebegriaujamą Vokietiją. Bėga į priešų žemę, kad nepatektų į dar žiauresnių priešų — sovietų nagus.

"Svetimi vėjai" yra lyg ankstesnio romano "Liktūno" tęsinys, nes svarbiausia šio kūrinio veikėja yra Liuda Juodaijytė — jaunoji "Liktūno" kaimo mokytoja ir jos dyvikamėte dukrelė Aukšė. "Liktūne" buvo atvaizduota, kad Liuda, Algio apvilta, bijodama gėdos kaimo pašalinę nenuolaidumė, savo laukiamą kūdikį atidavė vyresniajam, jau ištekėjusiai seseriai Monei. Seserį su šeima bolševikai ištrėmė į Sibirą. Likę tik Aukšė neįsiremta, nes tada ji viešėjo pas tariamą tetą Liudą. Pastaroji į Vokietiją vežasi ir savo dukrelę, vis slėpdama savo motinystę. Tetos vaidmuo sunkus motinai, sunkus ir dukrelei: ši vis su ašaromis akyse atsimena savo Sibire kenčiančią tariamą motiną.

Ryškiai vaizduojami kelionės vargai, traukinių bombardavimai, sužeistųjų kančios, gresiantis badas. Bėgliai kiek atsikvepia Goethės mieste Weimare, bet netrukus ir šis kultūros miestas sūbombarduojamas. Po naujos kelionės vargų pagaliau bėgliai atsiduria Eichstaette, Redorfo stovykloje. Čia randa jau plačiai veikiantį kunigą Ladą Tulabą, jau veikiančią lietuvišką kunigų seminariją. Katalikai bavarai yra gana palankūs lietuviams. Tik UNRROS globa, kuriai pinigų duoda Amerika ir Kanada, yra pamotiška. Daugumas jos pareigūnų yra sukčiai, savanauzdžiai, norį pralobti iš vargšų benamių, tarp viršininkų yra prosovietiškausi nusiteikusių, lengvai įsileidžiančių į pabėgėlių stovyklas sovietinius agentus, kurie verčia pabėgėlius repatrijuoti, reikalauja nuolat užpildinėti klasingo turinio anketas. Drąsiau pasisakančius prieš sovietus pabėgėlius net išmeta iš stovyklų, iš UNRROS globos. Atsiranda pagelbinčių pabėgėliams amerikiečių karių. Jų tarpe esama ir lietuvių karininkų.

Atsiminimų būdu šiek tiek atskleidžiama ir pirmosios bolševikų okupacijos vaizdų. Gana ryškiai parodyti vokiečiai kariai ir jų civilinė valdžia, išnaudojanti okupuotus kraštus. Tačiau eiliniai vokiečiai, ypač bavarai, vaizduojami kaip gana žmoniški. Karui pasibaigus pasigirsta ir pačių vokiečių kritiškas žodis buvusiai Hitlerio politikai. Sumažėję, labiau išsprę pabėgėliai aiškiai mato ir amerikiečių bei anglų daromas klaidas, jų nuolaidas bolševikams, laimėto karo grobį atiduodantiems klasingiems sovietams.

Visa tai pastebi Liuda, bet giliausiai į tas problemas įžvelgia rašytoja Jonė Vingėlaitė. Jonėje nesunkiai atspėjama esant pačią autorę. Tai auto-

biografinis personažas, einąs per visus K. Pažėraitės romanus. Jonė įžvalgiausias ir kritiškiausias personažas. Ji jaučia svetimus vėjus, blaškantis mūsų brangią šalį. Ji ir suranda taiklų žodį tiems vėjams apibūdinti:

"Svetimi žvarbūs vėjai atšvilpė su sniego pūga į mūsų kraštą ir pradėjo mus pustyti, kaip sniego gniūžtes. Kol vienus išbloškė iš nuosavų gyvenviečių ir svetimas žemes, kitus mirtinai užpustė vietoje, o dar kitus pasigavo ir nusinėšė į savo šiaurinius tyrus. Taip pat svetimi vėjai užpuolė mus iš vakarų, negailestingai mus teriodami. O dabar netikėtai papūtė vėjai iš anapus Atlanto, iš kur mes tikėjomės šilto, palankaus vėjelio... Oi, mūsų veiksniams teks daug kovoti, kol amerikiečius apsvies apie bolševikus..."

Rašytoja pasipiktinusi Jungtinėmis Tautomis, kur tik du balsai nusvėrė, kad pabėgėliai nebūtų prievarta grąžinami į savo pavergtus kraštus. Ji įsikaščiavusi teskia aštrius kritikos žodžius tai tautų organizacijai, kuriai turėtų rūpėti laisvė ir žmoniškumas:

"Prie ko priėjo pasaulis, bolševikų propagandos užliūliutas... Trumparegiai vakariečiai tebesapnuoja Dostojevskį, Tolstojų, Čaikovskį ir nemato pro ilgus Stalino ūsus jo ir jo pakalikių klasingos šypsenos. O tie grobikai vakariečiai padovanota meškere laisvai žvejoją, lankydami DP stovyklas, ragindami mus grįžti namo... Gera būtų grįžti namo, bet tų savo išsiilgtų namų mes nepamatytume" (134 p.).

Kad karo vargai ir žmonių jos nelaimės esanti Dievo bausmė sugedusiam pasauliui, galime su autore ir nesutikti. Tačiau jos samprotavimas yra logiškas:

"Tačiau aš tas mūsų tautos ir žmonių kančias matuoju amžinybės mastu. Dievas siunčia žmonijai kančias, kad ji tobulintųsi, kiltų aukščiau. Per daug žmonės jau buvo sumaterialėję. Reikėjo tam tikro sukrėtimų. Juk žmogaus vertė pradėta vertinti pagal jo turtą, o ne pagal jo dvasines savybes. Šis karas, kurio metu žmogus neteko tėvynės ir pastogės, kurio visas turas sukrutas kelionės krepšyje, parodė žmogui visame jo nuogume, — tokį, koks jis yra, — be titulu, be namų, be ūkių, be pinigų kišenėje. Užtat be tų materiališkių priedų žmogus ryškiai parodo, ką jis turi viduj. Dvasinio bagažo iš jo nieks neatims" (76 p.).

Stebėdami dabarties gyvenimą, matome, kad karas žmogų dar labiau sugadino, moraliskai suluošino. Tačiau karui baigiantis, kai autorė rašė šiuos žodžius, ateities iliuzija gal ir buvo kiek šviesesnė.

Publicistikos apie karą šiame romane gana apstu. Štai viena aktyvi veikėja (Nemurienė) visai teisingai galvoja:

"Kam tas karas reikalingas?... Už tuos pinigus, kurie išleidžiami karo medžiagai, galima būtų pagerinti žmogaus buitį. Kiek ligoninių, kiek pigių būtų darbininkams, kiek mokyklų būtų galima pastatyti... Šitiek pinigų paleidžiama dūmams, milijonai žmonių beprasmiškai žūsta ir lieka invalidais" (74 p.).

Teisingi žodžiai, pagrįstas eilinio žmogaus pasipiktinimas karu, bet romane tai sausoka publicistika, kuri nepa-

rodo, kad K. Požėraitė sugeba vaizduoti ir gana nutolusius nuo konkrečių veikėjų dalykus, kelti visuotinės reikšmės problemas. Dar geriau jai sekasi kurti gamtos vaizdus. Štai vaizdelis iš traukinio lango:

"Vagono lango atdaras. Arti laidos. Saulė, linksmai nusiteikusi, kaip šviečiantis rutulys ritosi medžių viršūnėmis, tarytum vydamasis traukinį, prigrūstą nerimstančių, ramaus kempelio ieškančių, keleivių. Nors dar pavasariški dvelkimai maišės su praeinančios žiemos atodūsiomis, tačiau jau aiškiai pavasarėjų. Drėgnose pievose gyvas tiebėsiai saulėn nauji želmenys, gelsvos purienos" (73 p.).

K. Pažėraitė šiuo romanu priartino prie dabarties jau gerokai nutolusius pokario išgyvenimus, rūpesčius, tautines ir tarptautines problemas.

Nors romane vaizduojami pabėgėlių vargai, rūpesčiai ir gresia pavojai, bet niekur neįjaučiama nusivylimas, neviltis, pesimizmas. Optimizmas dažnai lengvina vargus ir rūpesčius. Maisto trūkumus papildoma apskrūsių spekuliantai, pradeda ateiti siuntinėliai iš Amerikos, net valdiški "Care" siuntinėliai (UNRROS tarnautojų apkraustyti). Iš vokiečių kaceto gyvas išseina Liudos sužadėtinis Juozas, ir romanas baigiasi kukliomis, bet laimingomis vestuvėmis. Geresnį laiką, geresnio žmogaus viltį gaivina ir pasitikėjimas Dievo Apvaizda. Jonė taip guodžia bendro likimo draugus:

"Taip, pragarišką siautėjimą galutinai nugalės Nukryžiuotasis. Ir pasaulyje užviešpataus meilė. Bet tai įvyks ne taip greitai, kaip mes norėtume. O tuo tarpu svetimi vėjai mus blaškys, kaip medžių lapus rudenį" (198 p.).

Karolė Pažėraitė, SVETIMI VEJAI. Romanas. Viršelius ir aplankas — dail. Ados Korškaitės-Sutkuvienės. Spaudė M. Morkūno spaustuė. Tiražas 600 egz. Leidėjas ir kaina nenurodyta. Čikaga 1982 m., 200 psl.

Atsiųsta paminėti

I LAISVE, politikos žurnalas, 1982 m. gruodis, 86 (123) nr. Leidžia Lietuvių Fronto Bičiuliai, redaguoja Vacys Rociusas, administruoja Jonas Prakapas (14 Thelma Dr., Bakersfield, CA 93305, USA).

J. Burkas, PASITIKIUK. Spausdinta M. Morkūno spaustuėje. Gaunama pas autorių (809 Ramble St., Hot Springs, AR 71901, USA). Čikaga 1983 m., 38 psl. Kaina nepažymėta.

Gintaras Tautvytis, GYVENIMAS OKUPOUOTOJE LIETUVOJE. Komunistų propaganda ir tikrovė. (Rankraštis gautas iš Lietuvos). Išleido Pasaulio Lietuvių Archyvas (5620 South Claremont Ave., Chicago, IL 60636, USA). Čikaga 1983 m., 283 psl.

TORONTO LIETUVIŲ GOLFO KLUBAS, 1982 m. sezonas. Paruošė Sigitas Krašauskas, išleido Jonas Danaitis. Torontas 1983 m., 20 psl.

AIDAI, kultūros žurnalas, 1983 m. 1 nr. Straipsniai: J. Jākstas, "Aušra" — tautos gaivintoja; Rimvydas Silbajoris, Žmogus ir žodis pokarinėje Lietuvos poezijoje; Feliksas Palubinskas, Ekonominės minties vystymasis ir Vilniaus universitetas; Antanas Paškus, Proto psichologija (kognityvinė terapija); A. Plukas, Lietuviškoji veikla 1982 metais; V. Vizgirda, Aleksandro Marčilionio kūryba. A. Vaičiūlaičio beletristiniai vaizdai, K. Grigaitytės ir Ž. Bilaišytės eilėraščiai. Kronikiniai skyriai — iš minties bei gyvenimo, knygos.

O. B. AUDRONĖ

Padainuoki dainą jauną

Nedainuoki išdainuoto,
Nekalbėki iškalbėto —
Nes už lango
Sudundėjo, susiūbavo —
Trenkė debesys iš lėto.

Nebijoki uragano,
Nesivyki žemės juoko —
Pažiūrėki! —
Sniego debesys paseno —
Tai tik taip sau snaigės šoka.

Senų lapų sūkuriuose
Isukęs jaunas vėjas
Lyg pašėlęs
Pūtė, pūtė išsijuosęs —
Ir nurimo, ir nuėjo

Lengvo pogulio už kalno,
Už kalnelio, už pušyno,
Kur baltuoja
Lygumėlė kaip ant delno.
Ten ji vėjų poguliu pritvino.

Tai dabar tu
Padainuoki dainą naują,
Dainą jauną, negirdėtą —
O sakai tik —
Visos dienos iškeliauja —

Visos dienos iškeliauja
Į tą vietą, vieną vietą . . .

Kas nežino? —
Kas nežino!?

Kas pavasarėlį

Žydičių purienų kas pavasarėlį
Mažas mano vaikas suskina tik man —
Krykščia vaiko laime
Žalias Vilniaus slėnis,
Krykščia mūsų pėdos Vilniuje senam.

Tyro džiauksmo pilnos mėlynos
žibutės,
Kaip žiedų pirmųjų,
Pilnas jo glėbys —
Net vėjelis juokias debesį nupūtęs —
Kas gi tokią meilę ir beapsakys!

Sode Bernardinų
Ar pilles papėdė,
Katedros aikštėse krykščia pėdos
mūs —
Ar saulutė šviečia,
Ar takai migloti,
Ar Vilnelė žydi mėlynas dangus.

Nešame žibučių į Rasų kalnelį,
Kur broliukas miega amžinai . . .
Grįžtame namo! —
Tais pačiais tekeliais,
Kur Tėvynei augo
Broliai milžinai.

Dviejų solistų koncertai

Ir sol. G. Čapkauskienė, ir K. Jakutis prisiminė velionį kunigą Stasį Ylą

Č. MASAITIS

Š. m. balandžio mėnesį įvyko du puikūs koncertai JAV-se Lietuviškos Parapijos Metų proga. Vieną jų surengė Šv. Trejybės parapija savo šventovėje Hartforde, o kitą — Amerikos Lietuvių Moterų Sąjungos Vusterio skyrius Šv. Kazimiero parapijos salėje.

Religinis koncertas

Pirmasis — religinės muzikos koncertas įvyko balandžio 10 d. Jo programoje dalyvavo sol. Gina Čapkauskienė, akompanuojama dr. S. Cibo iš Bostono. Be to, trimitu grojo jaunas muzikas B. Williams, palydimas parapijos vargonininko J. Petkaičio, kuris atliko vargonais ir solo.

Sol. Čapkauskienė giedojė Haendelio, Bacho, Gailevičiaus ir Mozarto kūrinius. Jau esame įpratę girdėti jos puošnų dainavimą ir gėrėtis interpretacijos išpuilingumu, bet šį kartą ji ypatingai įnešė savo solisto interpretaciją bei vaidybą. Tai labai gražiai papildė jo dainavimo tikslumą, aiškų tarimą ir išlygintą balsą.

Auditorija buvo labai pakili nuteikta, kai solistas paskaitė trumpą, nuosirdų laišką, kuriame jo autorius linki solistui sėkmingo koncerto ir pareiškia norą atvykti jo paklausti, ir pasakė autoriaus pavarde — kun. Stasys Yla. Solistas dedikavo sekančią dainą neseniai mirusiam kun. Stasiui prisiminti ir ją labai jautriai padainavo. Solisto jautrumas, skaitant šį laišką ir dainuojant kun. Ylai dedikuotą dainą, taip nuteikė klausytojus, kad, rodos, jautei a. a. Stasį esant mūsų tarpe.

Solistui puikiai ir su didele precizija akompanavo ponias Mary V. Lynch.

Auditorija išreiškė savo pasigėrėjimą koncertu atsidodama ir ilgai plodama solistui bei akompaniatoriui.

Pažymėtina, kad rengėjos užbaigė šį koncertą lietuvišku vaišingumu, ne tik parūpinusios kavos bei puikių pyragėlių, bet ir parodžiusios ypatingo dėmesio visiems dalyviams, kviesdamos kiekvieną pasivaistinti prie apkrauto stalo.

Žymioji solistė GINA ČAPKAUSKIENĖ koncertuoja Hartforde, Conn. Akompanuoja dr. SAULIUS CIBAS. Baigiamą rengti nauja jos įdainuota plokštelė Montrealyje

Nuotr. A. Dziko

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Poeto Marionio 50 metų mirties sukakties minėjimą balandžio 14 d. kun. T. Eremino iniciatyva surengė Milano katalikų universitetas Italijoje. Paskaitą "Maironis ir lietuvių kultūra" skaitė dr. Guido Michelinis, Vilniuje studijavęs lietuvių kalbą ir ten gavęs filosofijos doktoratą. Programon išjungė iš Paryžiaus atvykusi sol. Jolanta Vaičiaitė, padainavusi lietuviškų dainų, kurioms panaudoti Maironio eilėraščiai.

Prof. dr. Aleksandras Štromas iš Britanijos buvo atvykęs į JAV. Balandžio 13-16 d.d. jis dalyvavo Stanfordo universitete, Kalifornijoje, surengtoje konferencijoje, liečiančioje dr. Roberto Conquesto redaguojamą politinį veikalą, kaip jo bendraautoris Baltijos kraštų ir Sovietų Sąjungos santykių problemoms. Dr. A. Štromas yra pradėjęs ruošti savo veikalą apie pobėžnevinę būklę Sovietų Sąjungoje. Šiuo tikslu rudenį jis vėl svečio profesorius teisėms atvyks į Stanfordą ir vėlesnius metus dirbs Hooverio institute.

Tomas Venclova, dėstantis Yale universitete JAV, išspausdino išsamų straipsnį apie sovietinę cenzūrą "The Game of the Soviet Censor" garsiam dvisavaitiniame amerikiečių žurnale "The New York Review" š. m. kovo 31 d. laidoje. Jame autorius įdomiai givlenoda sovietinio cenzūros psichologiją ir rašytojų pastangas įvairiais būdais pralįsti pro jo varžtus. Visdėlto laimi cenzorius, visiem uždeda savo apinasrį ir tampa augančių polypu. Minėtam žurnale prieš keletą metų buvo paskelbtas amerikiečių rašytojų laiškas, reikalaujantis išleisti užsienin T. Venclovą, ir vėliau — pastarojo eilėraštis, skirtas rašytoji Brodskui.

Čikagos lietuvių ir "Aušros" I dalies knygos sutiktuvės balandžio 17 d. mažojoje Jaunimo Centro salėje pakvietė ją šimtmečio sukaktį išleidusi Lietuvių Istorijos Draugija. Jos pirm. dr. J. Račkauskas tarė įvadinį žodį apie "Aušros" reikšmę. Pagrindiniu kalbėtoju buvo "Aušros" I dalies red. Jonas Dainauskas. Jis ypač pabrėžė keturis "Aušros" iniciatorius — dr. Joną Basanavičių, dr. J. Šliupą, Andrių Vištelį ir Jurgį Mikšą, mirusį 1903 m., sušilaukus mažiausio dėmesio. Daug kas užmirsta, kad "Aušra" ėjo, kol jos spausdinimo išlaidas įstengė apmokėti J. Mikšas. Kai jis bankrutavo, nutruko ir "Aušros" leidyba. Tie treji "Aušros" metai betgi prikėlė Lietuvai tautiniam atgimimui, nutiesė kelius kitiems laikraščiams ir žurnalams. Ištraukas iš perspaustos senosios "Aušros" skaitė A. P. Bagdonas ir V. Kirvelaitis, eilėraščių deklamuavo A. Jasaitis, R. Polikaitis ir A. Gražytė. Draugijos reikalų vedėjas A. Rūgytė padėjojo mecenatams ir talkininkams, paskolinusiems "Aušros" numerius. Vieną "Aušros" knygą įteikė mecenatui J. Markvaldui už \$1.000 auką, kitą — M. Morkūniui už gerai atliktą spaudos darbą.

Aktorius Henrikas Kačinskas, Lietuvos teatro veteranas, š. m. sausio 23 d. sulaukė amžiaus aštuoniasdešimtmečio. Šiame jis taipgi švenčia ir savo sceninės veiklos šešiasdešimtmetį. Kadangi dabar gyvena Floridoje, pagerbtus Sunny Hills vietovėje kovo 27 d. jam suorganizuavo specialius rengėjų komitetas, vadovaujamas pirm. J. Zubavičiaus. Programai vadovavusi I. Veblaitienė perskaitė suakutvininkui dedikuotą Kotrynos Grigaitytės eilėraštį. Apie H. Kačinską veiklą Lietuvos teatruose kalbėjo aktorius J. Blekaitis, atvykęs iš Vašingtono, apie darbą Niujorke — P. Jurkus. Meninę programą atliko deklamatorė I. Veblaitienė, smuiklininkas J. Veblaitis, čikagietis sol. P. Bičkienė. H. Kačinską sveikino LB apylinkės pirm. V. Beleckas, Floridos lietuvių vardu — L. Kačinskas, M. Balčiūnienė, V. Baltutis, Tautos Fondo ir radio sambūrio vardu — I. Mačionienė. Tarp raštu gautų sveikinimų buvo ir JAV prez. R. Reagano. Pats H. Kačinskas, padėkojęs pagerbtuvių dalyviams, prisiminė teatrinį savo darbą nepriklausomoje Lietuvoje. Esą tada buvo kuriamas lietuviškas teatras, vaizduojantis lietuvių ūkininką, savanorį, inteligentą, o dabar Lietuvoje puoselėjamas sovietinis teatras, scenon įjungęs kolchozinių. Sukutvininko pagerbtuvės užbaigtos vaišėmis. JAV LB kultūros taryba H. Kačinskui yra pasiskyrusi savo 1982 m. teatro premiją.

G. Petkevičaitės-Bitės atminimą Panevėžio rajono Smilgių kolchozo valdyba nutarė pagerbti specialia jos vardo literatūros premija. Pirmuoju laureatu tapo Šiaulių jaunųjų rašytojų skyriaus narys V. Zaikauskas, premiją laimėjęs už knygą "Iš miesto A į miestą B".

Vilniaus operos boso Henriko Zabulionio amžiaus šešiasdešimtmis paminėtas specialiu M. Musorgskio operos "Boriss Godunovas" spektakliu, kuriame jis atliko Varlamo vaidmenį. Jis yra gimęs Kaune 1923 m. kovo 10 d., Lietuvos konservatoriją baigęs 1950 m., Vilniaus operon išjungęs 1949 m. Yra sukūręs apie 50 bosams skirtų vaidmenų.

Baletu klasikos šedevrų premjerą Vilniaus operos ir baletu teatre paruošė vyr. baletmeisteris V. Brazdylis. Jon yra įjungtos ištraukos iš J. Pakalnio "Sužadėtinės", J. Juzeliūno "Ant marių kranto", A. Adamo "Žizelės", L. Delibo "Kopelijos", L. Minkaus "Pachitos", F. Heroldo "Nereikalingo atsargumo", E. Helstedo "Gėlių šventės" Džencane". Ištraukas papildė pirmą kartą atliekamos klasikinės choreografinės D. F. Obero ir C. Punji kompozicijos.

Vilniaus meno darbuotojų rūmuose vilniečiai susitiko su poetu Pranu Raščiumi. Jo kūrybą apžvelgė literatūros kritikas J. Stepšys. P. Raščius skaitė naujausius savo eilėraščius. Jo kūrinius taipgi deklamuavo aktorės R. Paliaukaitė ir A. Meilutytė. P. Raščius atskatinėjo ir gausių vakaro dalyvių klausimus.

P. Ziberto šilko gamykla Kaune kasmet paskiria literatūrinės premijas už geriausią kūrinių darbo temą. Balandžio 26 d. įvykusiame literatūros vakare dvyliktoji zibertių lauretu tapo Algimantas Bučys. Premija jam paskirta už romaną "Tik priešas tavo priešinys".

Tradicinė teatrų šventė "Vaidinam darbininkams" įvyko Kauno dirbtinio pluošto gamyklos kultūros rūmuose. Šiame festivalyje dalyvavo visi Lietuvos dramos teatrai, svečiai iš Estijos ir Gudijos su naujaisiais savo spektakliais. Pagrindinis festivalio prizas paskirtas Vilniaus dramos teatrui už A. Gelmano dramą "Akis į akį su visais". Pirmą kartą buvo renkami ir geriausių moters bei vyro vaidmenų atlikėjai. Specialius prizus laimėjo: kaudietė aktorė J. Onaitytė — už Emilės Web vaidmenį T. Wilderio pjesėje "Mūsų miestelis", vilnietis aktorius R. Adomaitis — už A. Golubevo vaidmenį A. Gelmano dramoje "Akis į akį su visais".

Sąjunginė plokštelių firma "Melodija" Maskvoje pradėjo leisti naują jų seriją "Lietuvos vargonai". I pirmąsias dvi plokšteles įrašyti kūriniai, kuriuos atliko L. Digrys, G. Kviklys, V. Survilaitė ir B. Vasiliauskas Vilniaus katedros ir universiteto senaisiais vargonais. "Melodija" kasmet išleidžia apie 40 lietuviškų plokštelių. Jas paruošia Vilniaus plokštelių įrašų studija, vadovaujama Vilniaus konservatorijos liaudies muzikos kabineto vedėjos G. Četkauskaitės. Sudija šiemet žada paruošti plokšteles, skirtas šioms kompozitorių J. Gruodžio ir J. Karnavičiaus gimimo metinėms. Neseniai "Melodija" išleido serijon "Iš pasaulinio atlikimo meno lobyno" įjungtą Kipro Petrusko plokštelę.

Mažojije Vilniaus baroko salėje pirmąją autorių koncertą surengė kompoz. Jonas Paulikas, prieš 10 metų baigęs prof. J. Juzeliūno kompozicijos klasę Vilniaus konservatorijoje, dabar gyvenantis ir dirbantis Klaipėdoje. Jis yra pasižymėjęs simfoniniais, kameriniais, vokaliniais kūrinių. Pirmajam kūrybiniam savo vakarui J. Paulikas pasirinko naujausius kamerinius savo kūrinius lietuvių liaudies bei pučiamiesiems instrumentams. Sonatą valtornai ir vargonams atliko V. Vitartas ir B. Vasiliauskas, "Antrąjį pučiamųjų kvintetą" — fleitistas V. Višinskas, obojistas R. Staškus, klarnetistas J. Černius, fagotistas A. Ancerevičius, valtornistas S. Kižys. "Trimis legendomis" birbynei ir kanklėms vakaro programon įsijungė kanklininkės — L. Naikienė, N. Karčiauskienė, D. Šimakauskaitė ir birbyninkas A. Smolskus. Savo pasirodymą kanklininkės papildė dar negirdėtu J. Pauliko kūriniu — "Siuita kanklėms". Vakaro dalyvių sukompoz. J. Pauliku supažindino ir jo kūrinius komentavo muzikologė O. Narbutienė. V. K.

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. • Telefonai: 532-3400
M6H 1A8 • 532-3414

AKTYVAI virš 21 milijono dolerių

KASOS VALANDOS:		MOKA UŽ:	
Pirmadieniais	10 - 3	90 dienų termin. indėlius	8 %
Antradieniais	10 - 3	180-185 d. termin. ind.	8 1/4 %
Trečiadieniais	uždaryta	termin. indėlius 1 metų	8 1/2 %
Ketvirtadieniais	10 - 8	termin. indėlius 2 metų	8 3/4 %
Penktadieniais	10 - 8	spec. taup. s-tą	7 1/2 %
Šeštadieniais	9 - 1	taupomąją s-tą	7 %
Sekmadieniais	9.30 - 1	depozitų-čekių s-tą	6 %
		DUODA PASKOLAS:	
		asmenines nuo	12 1/2 %
		mortgicijus nuo	11% - 13%

ANAPILYJE skyrius veikia sekmad. 9.30 v.r. — 1 v.p.p.

Duodame asm. paskolas iki \$50,000 ir mortgicijus iki \$100,000 (75% įkainoto turto vertės). Draudžiame narių gyvybes pagal santaupų dydį iki \$2,000 ir asm. paskolas iki \$10,000. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionės čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas. MŪSŲ TIKSLAS — NE PELNAS, BET SAŽINGAS PATARNAVIMAS

STEPHAN'S FURS

406 Roncesvalles Ave.
Telefonas 536-5936 ir
2239 Bloor Street West. • Telefonas 762-7775
Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės. Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

ED. KONDRATAS, siuvėjas

1113 Dundas St. W., Toronto, Ont. M6J 1W9
Tel. 533-5454

HOMETARIO

Real Estate Ltd.
Insurance Brokers

Pilnas patarnavimas nuosavybių srityje. Pasibaigę namų arba automobilio draudž. Prieš mokėdami, pažūrėkite į mūsų kainas. Prašykite — "Ted" tel. 531-3506 171 Roncesvalles Ave, Toronto, Ont.

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ

MARGIS DRUG STORE

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
VAISTAI, KOSMETIKOS PREKĖS IR KT.

NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS
SKAITYTVĄ (KOMPIUTERĮ)

PROGRESS

REAL ESTATE LTD.
REALTOR
1072 Bloor St. W.

Perkant ar parduodant nekilnojamoj nuosavybę visada
Jums sąžiningai patarnaus A. Bliūdžius
Telefonai: 534-9286 • namų 537-2291

AUTORITE SALES & SERVICE

1636 Dundas Street West,
Toronto, Ontario M6K 2M4 Telefonas 531-1331

BLOOR AUTORITE GARAGE

296 Brock Avenue
(Tarp Dundas ir College) Telefonas 531-1305

★ Automobilio saugumo pažymėjimai (Mechanical fitness Certification)
★ Sąžiningas ir patikimas patarnavimas. ★ Visi automobilių mechanikai
★ Taisymai. ★ Snieginės ir paprastos padangos, MICHELIN, B. F.
★ GOODRICH, RADIAL ir kt. Savininkas FRANK PETITT

PARKSIDE MEAT MARKET

335 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario Telefonas 535-1258

• Turime lietuviškų skilandžių, sūrų ir kitų maisto gaminių
• Užsakymai priimami telefonu • Nemokamas pristatymas •

P. ir T. SERVICE CENTRE GARAŽAS

(2537 Wharton Glen Ave., Mississauga, L4X 2A8,
tel. 279-4371)

Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylia, sukiti kairėn prie pirmųjų šviesų (pietūs) Wharton Way.
Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniskus pataisymus.
Savininkai: Tom Thompson ir J. Tamošiūnas

BALTIC EXPORTING CO.

Siuntiniai į Baltijos kraštus ir Sov. Sąjungą

• Turime įvairių medžiagų ir kitų prekių, tinkamų siuntimui
Darbo valandos: 9 v.r. — 5 v.p.p., šeštadieniais 9 v.r. — 4.30 v.p.p.;
trečiadieniais uždaryta. Birželio, liepos, rugpjūčio mėnesiais — nuo
pirmadienio iki penktadienio 9 v.r. — 5 v.p.p.; šeštadieniais uždaryta.

482 Roncesvalles Ave., Telefonas Savininkai
Toronto, Ont. M6R 2N5 531-3098 S. ir F. Janavičiai

TIM'S AUTO BODY LTD.

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas bei dažymas (bake oven) ir visi mechaniniai taisymai. Parduodu varotus automobilius.
24-28 Howard Park Ave. (arti Dundas St. W.) FILTOS BROS
Toronto, Ont., M6R 1V5 Telefonai 533-8451, 533-8452

Jaunimo — ateitininkų ir skautų atstovai Lietuvos Kankinių šventės procesijoje Anapilyje 1983.V.1. Už vėliavų kairėje — priėmusieji Sutvirtinimo sakramentą

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Esą tenka stebėtis, kad demonstrantai Kanadoje puola tik skraidančių JAV bombų išbandymą Albertoje, visiškai užmiršdami antrąjį medalio pusę. Pats J. Andropovas viešai yra pareiškęs, kad šis ginklas jau bandomas ir Sovietų Sąjungoje. Pasak P. E. Trudeau, negražu yra pasitikėti JAV apsauga Vakarų pasauliui ir neištiesti Amerikai padedančios rankos, kai susiduriama su sunkumais. Kaikurių kanadiečių antiamerikietiškas nusiraušėjimas yra tapęs veidmainišku. Jie apsaugos įieško po JAV lietsargių, bet savo rankom nenori prisidėti prie to lietsargio laikymo. Kadangi Sovietų Sąjunga yra stipriai apsiginklavusi, vienašališkas Vakarų pasaulio nusiginklavinimas galėtų tapti savivadybe. Kovos su diktatūromis istorija liudija, kad atsakymas rizikuoti savo gyvybe laisvės gynime dažnai tampa tos laisvės praradimu, pasiektu be jokios garantijos, kad išsaugota gyvybė išliks nepaliesta. Dėl šios priežasties Kanada dabar remia kietą Atlanto Sąjungos laikyseną santykiuose su Sovietų Sąjunga.

Atvirą P. E. Trudeau laišką plačiausiai dienraščio "The Toronto Sun" gegužės 12 d. laidoje komentavo buvęs jo vyr. red. P. Worthingtonas. Jis stebisi tikrai dideliu ministerio pirm. P. E. Trudeau pasikeitimu. Esą tas pats P. E. Trudeau 1969 m., kai Sovietų Sąjunga jau buvo užgniauzusi "žmoniško veido komunizmą" Čekoslovakijoje, norėjo visiškai išjungti Kanadą iš Atlanto Sąjungos. Tik anuometiniam krašto apsaugos ministeriui L. Cadieux pagrasinus atsistatydinimu, buvo priimtas kompromisas, pusiau sumažinęs kanadiečių karių skaičių Atlanto Sąjungoje, aviaciją išjungęs iš atominių ginklų. Pasak P. Worthingtono, tas pats

P. E. Trudeau, lankydamasis Sovietų Sąjungoje 1971 m., pasirašė draugystės sutartį, džiaugėsi Norilsko miestu Sibire, kur jis yra išaugęs ant politinių kalinių kaulų. Esą jam tada atrodė, kad valdinių požiūriu nėra jokio skirtumo tarp Ukrainos ir Kanados provincijų. Kalėjimuose uždarytus ukrainiečius disidentus, siekusius laisvės Ukrainai, jis palygino su bombas sprogdinančiais PLQ teroristais Kvebeke. To vizito metu P. E. Trudeau pasisakė už artimesnius Kanados ryšius su Sovietų Sąjunga, nes jie galėtų tapti atsvara JAV įtakai Kanadoje, kur ji ypač jaučiama kultūroje ir ekonomijoje. Savo laiške P. E. Trudeau dabar remia JAV apsaugą Vakarų pasauliui, Atlanto Sąjungą, pasisako prieš nuolaidas Sovietų Sąjungai, kuri ir tais laikais siekė tų pačių tikslų.

Naująjį Ontario finansų ministerio F. Millerio biudžetą plačiai išgarsino spaustuvės šiukšlių dėžėje dienraščio "The Globe and Mail" korespondentų surasti korektūriniai lapai, atskleidžiantys nemažą jo dalį. Dienraštis iš anksto paskelbė biudžeto dydį, deficitą, įmokų sveikatos draudimui OHIP padidinimą 5%. Korektūriniai lapai buvo atiduoti finansų ministerijai. Kaip ir Kanados finansų ministerio M. Lalondo atveju, kilo triukšmas, kad F. Milleris pažeidė biudžeto slaptumą. Opozicinės partijos pradėjo reikauti jo atsistatydinimo. Biudžeto spausdinimą privačioje spaustuvėje prižiūrojo provincinė Ontario policija. Korektūriniai lapai policininkų priežiūroje specialia mašina turėjo būti supjaustyti į smulkutėlius skutelius, bet jie atsidarė šiukšlių maiše tik perplėšti, lengvai sudedami. Šį įvykį dabar tiria Ontario policija, pasiėmusi visus spaustuvės šiukšlių maišus.

SPORTAS

Iškilūs sportininkai

Leonas Rautišas, Kanados krepšininkas, NCAA turnyre žaidė paskutines rungtynes Sirakūzų un-to komandoje. Šias rungtynes Sirakūzai pralaimėjo Ohio universitetui 74-79. Leonas įmetė 16 taškų ir buvo išrinktas geriausiu komandos žaidėju.

Gegužės 21-22 d.d. Ontario Place įvyks "Superstars" varžybos, kuriose dalyvaus ir L. Rautišas. Kartu su Leonu varžysis keli iškilūs Kanados sportininkai: Maple Leaves ledo ritulio komandos kapitonas Rick Vaive, šuolininkas su slidėmis Horst Bulau ir plaukikas Alex Bauman.

Aliukas Žalauškas sėkmingai dalyvavo praėjusios žiemos uždarytųjų patalpų lengvosios atletikos varžybose ir pasiekė du Ontario rekordus. Kovo 25 d. įvykioje varžybose šuolyje į aukštį jis peršoko 1.52 m ir šuolyje į tolį — 4.78 m.

Algis Choromanskis, ilgų nuotolių bėgikas iš Hamiltono, dalyvavo garsiajame Bostono maratone. Šiam bėgimui atrenkami geriausi šio nuotolio bėgikai. Šiais metais Bostono maratone dalyvavo 7000 bėgikų iš viso pasaulio.

Rimas Karpis, renkant krepšinio žaidėjų miestą — priemiesčio rungtynėms, buvo atrinktas kaip 9-tas žaidėjas Etobicoke priemiestyje.

Cliff Young Australijos 61 metų ūkininkas, kuris bėgiodavo aplink ūkį su guminiiais batais varinėdamas karves, bėgime iš Sydney į Melburną (875 km nuotolį) įveikė per 5 dienas, 14 val. ir 36

min. Nors buvo seniausias šiose lenktynėse, artimiausią varžovą paliko už 40 km ir lenktynės užbaigė dviem dienom ankščiau nei kiti pirmąsiose bėgimuose. A.S.

Lietuviai 1982 metų...

(Atkelta iš 6-to psl.)
2 val. 47.43 min. Maratone dalyvavo 2.651 bėgikas. Algis atbėgo 127-tuoju.

Arūnas Gataveckas iš Toronto tą patį maratoną įveikė per 4 val. 01.00 min.

Dr. Kazimieras Čampė dalyvavo Vašingtono maratone. Pralenkęs tūkstančius bėgikų, maratoną užbaigė per 3 val. 23 min. Maratone bėgo 11.000 bėgikų.

Danguolė Bočkutė iš Northglenn, Colo., džiudo varžybose Indianapolisėje laimėjo sidabro medalį. Kartu su JAV moterų rinktinė dalyvavo džiudo varžybose Anglijos Londone.

Čikagos mergaičių futbolo komanda, retas venietas lietuvių sporte, praėjusio sezono pirmenybės užbaigė 4-toje vietoje. Iš 16 rungtynių lietuviškos šokio 5, sužaidė lygiomis 5 ir pralaimėjo 6. Geriausia komandos golamušė — Aldona Pleinytė.

1982 metus dera laikyti mūsų ledo ritulio kūrimosi pradžia. Toronto, Detroito ir Hamiltono susirinko lietuviai ledo rituliniškai ir pradėjo rungtyniauti. Tikėkimės, kad jie pasirodys ir vietinėse varžybose.

• Ar lanko tavo namus "Teviskės Žiburiai"? Metinė prenumerata naujam skaitytojui — tik \$12

Ateitininkų žinios

Jaunučiai buvo susirinkę rasyti straipsnių moksleivių leidžiamam laikraščiui ir pasirušti metinei šventei.

Jauniai su vadove S. Underyte surengė iškilų į planetariumą, kur smagiai ir naudingai praleido popietę.

Koordinacinis komitetas posėdžiavo gegužės 15 d. buvo aptarta metinės šventės programa, suderinta visų vienetų savaitgalinė veikla ir pasiskirstyta pareigos ruošiant bendrą agapę. Metinė šventė įvyks birželio 3-5 dienomis.

Visi sendraugiai kviečiami dalyvauti Ateitininkų Federacijos premijos įteikimo iškilnėse gegužės 29, sekmadienį, 4.30 v.p.p., Lietuvos Kankinių par. salėje (po šventovės). Premija bus įteikta kun. Pr. Gaidai už parengimą veikalo "Nemarus mirtingasis".

Patikslinimas. Moksleivių vasaros stovykla Dainavoje bus liepos 10-17 d.d. (ne 3-17 d.d., kaip per klaidą paskelbta "TŽ" 18 nr.). L. U.

Skautų veikla

• Romuvos valdybos posėdyje gegužės 10 d. perrinkti: pirm. ps. Marius Rusinas, sekr. G. Kuzmienė ir ižd. ps. A. Senkus. Komiteto pirm. St. Kuzmas savo pranešime suminėjo atliktus pagerinimo darbus. K-tas po žiemos atradęs stovyklavietę patenkinamoje padėtyje. Sudarytos nuomosimo sutartys su penkiomis stovyklautojų grupėmis, kurių pirmoji stovyklavietė birželio pradžioje. Komiteto pirm. pav. — Br. Saplys, vandens sistemos prižiūri A. Gildys ir P. Petrauskas, virtuvė — j.b. M. Yčas. Į Romuvos narius įstojo žymi mūsų rėmėja O. Indrelienė.

• Nuolatinis skautų rėmėjas P. Gulbinskas parėmė Romuvą \$50 auka. Nuosirdus ačiū.

• "Satrijos" t. "Dainos" dr-vės iškyla į Kanados "Wonderland" įvyks birželio 5, sekmadienį. Sesės renkasi Prisikėlimo par. salėje po 10 v. pamaldų. Grįšime 5.30 v.p.p. prie L. Namų. Dr-vei vadovauja v.sk.v.sl. J. Melnykaitė.

• Registracija į sukaityvę "Aušros" stovyklą yra pats skubiausias dalykas, kurį reikia DABAR visiems atlikti. Č.S.

Vancouver, B. C.

VANKUVERIO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ iškilmingai paminėjo Motinos Dieną. Į papuoštą salę gausiai rinkosi Vankuverio ir net tolimesnių apylinkių tautiečiai ištiesios šeimomis.

Sugiedojus Tautos himną, V. Kaulius skaitė paskaitą apie motina-motėrį, jos vaidmenį šeimose, vaikų auklėjime, šių dienų visuomeniniame gyvenime. Tylos minutė buvo pagerbto motinos, kurių jau nėra gyvųjų tarpe. Salėje esančioms motinoms buvo įteiktos gėlės.

Po to įvyko jungtinis Seato (JAV) ir Vankuverio saviveiklininkų pasirodymas. Svečiai, vadovaujami ponios Z. Petkienės, pašoko 6 lietuvių liaudies šokių, o vankuveriečių vokalinis ansamblis padainavo keletą dainų (vadovė V. Valerienė).

Nors atliekama programa ir nebuvo augšto meninio lygio, tačiau susirinkusiųjų buvo priimta labai šiltai, negailint plojimų. Vadovai buvo apdovanoti gėlėmis.

Po programėlės visi susėdo prie bendro vaišių stalo, kuris buvo gausus ir įvairus darbučių ir išradimų Vankuverio moterų dėka.

Su svečiais, kurie atvyko su atsakomuoju vizitu (Vasario 16-šios proga vankuveriečiai lankėsi Seate), mezgėsi pažintys, įdomūs pokalbiai. Kalbant su šokėjų vadove, paaiškėjo, kad iki pastarojo laiko Seate nebuvo jokio saviveiklinio vieneto. Tik atvykus gyventi į Seatlą energingai ir mylinčiai lietuvišką šokį Z. Petkienė, buvo sudarytas lietuvių liaudies šokių ratelis "Lietutis". Malonu, kad lietuvišką šokį pamilo ir šoka kitų tautybių žmonės.

Šio minėjimo išskirtinis bruožas yra tas, kad jį pravedė jaunosios kartos atstovai: pranešėjo pareigas atliko R. Gumbelis, savo paruoštą paskaitą skaitė V. Kaulius,

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiam
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:
8 % už 90 dienų termin. indėl.
8 1/4 % už 6 mėn. termin. indėlius
8 1/2 % už 1 m. termin. indėlius
8 3/4 % už 2 m. termin. indėlius
9 1/4 % už 3 m. termin. indėlius
10 % už pensijų planą
9 % už namų planą
7 1/2 % už specialią taup. s-tą
7 % už taupymo s-tas
6 % už čekių s-tas (dep.)

IMA:
už asmenines paskolas nuo 12 1/2 %
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages):
su nekeičiamu nuosimčiu
1 metų 11 1/4 %
2 metų 12 %
3 metų 13 %
(fixed rate)

su keičiamu nuosimčiu
1, 2 ar 3 metų 11 %
(variable rate)

AKTYVAI virš 34 milijono dolerių

Asmenines paskolas duodame iki \$50,000 ir mortgicijus iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydį, bet nedaugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama piniginių perlaidos, kelionės čekiai (American Express). Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgicijai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West,
Telefonai: 532-8723 Toronto, Ontario
ir 532-1149 M6P 1A6

AL GARBENS REALTOR

Telefonas 489-1543

22 Hedgewood Rd., Willowdale, Ontario M2L 1L5
ALFONSAS GARBENIS, savininkas, dirbantis šioje srityje virš 30 metų, sąžiningai patarnaus nekilnojamo turto reikaluose

A. W. GARBENS REAL ESTATE INC.

Telefonas 773-6480

77 Kennedy St. West, Aurora, Ontario L4G 2L6.
Minėto Garbenio sūnus ALFONSAS, j.n., specializuojasi nekilnojamo turto įkainavime (Capital Gains), investacijose, mortgicijų parupinime ir kituose nekilnojamos nuosavybės reikaluose

A. E. LePAGE

Daiva T. Dalinda, B.A.

Kanados didžiausios namų pirkimo
ir pardavimo įstaigos atstovė Jums
sąžiningai patarnaus!

* Nemokamas namo įkainojimas *

(Istaiga priešais Toronto Lietuvių Namus)

1566 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6P 1A4

Tel. 537-3431
Namų 769-9424

AUTOMOTIVE FIBER

AUTOBODY AND COLLISION REPAIRS

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas:
sąžiningas darbas, pigios kainos.

Savininkas — RICHARDAS KYBARTAS,
22 BELVIA ROAD,
Etobicoke, Ont. M8W 3R3 Telefonas 252-8863

Steve Ignatavičius, B.A., B.PHE, B.Ed.

patarnauja investicijų ir šėrų srityje.

Jis atstovauja bendrovei Housser a. Co. Ltd. (įsteigta 1917 m.), kuri yra narė The Toronto Stock Exchange, The Investment Dealers Association of Canada. Duodama nuolaida už patarnavimą iki 80% T.S.E. ir T.C.O. tranzakcijose.

Skambinkite lietuviškai telefonu 364-0264,
ext. 16 Toronto

Greitas ir tikslus patarnavimas!

DRAUDA

gyvybės, automobilių, gaisro atveju,
nuomininkų turto, verslo

Juozas-Eimis Ramas
Tel. 364-5081, namų 766-5857

Allstate Simpson's, 176 Yonge St.,
Toronto, Ont., M5C 2L7 (Queen & Yonge)

Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

gėles įteikė jauniausioji A. Vileitaitė. Gerai organizuotas minėjimas — didelis Vankuverio lietuvių bendruomenės komiteto ir pirminko B. Vileitos nuopelnas. Jie sugeba į lietuvišką veiklą įtraukti ne tik vyresnio amžiaus tautiečius, bet talpon kviečiasi ir jaunimą, pavesdamas jam atsakingas pareigas. Repeticijos vyko vyriausios amžiumi dainos mylėtojos K. Smilgienės namuose, didėlę dalį organizacinio darbo atli-

ko L. Maciauskienė ir kt. lietuviškos veiklos puoselėtojai, kuriems priklauso nuosirdus ačiū.
P. Balnius

Lietuviška baldų
dirbtuvė Toronto

Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA.
P. LUBYS, Tel. 638-3171, 663-9096.

Suplanuotas "Vilniaus" paviljonas

KLB Toronto apylinkės tarybos posėdis

KLB Toronto apylinkės tarybos posėdis įvyko gegužės 3 d. Lietuvių Namuose. Dalyvavo 28 tarybos nariai ir organizacijų atstovai. Pirmininkavo adv. A. Pacevičius, sekretoriavo A. Sun-gailienė ir V. Valiulienė. Komisijai pirmininkai padarė išsamius pranešimus.

"Vilniaus" karalaitės renginio pirm. Z. Šilinkaitė konstatavo, kad balandžio 30 d. įvykę rinkimų balius buvo sėkmingas, ir karalaitės rinkimai visuomet sudomina jaunimą. Tai jaunimo vakaras, kuriame išryškėja ne tik gražiausios ir sąmoningiausios kolonijos studentės, bet ir paskatinti jas bei kitus įsijungti į bendruomenės veiklą.

"Vilniaus" paviljono komisijos pirm. V. Šiaučiuolienė tarybos narius supažindino su šio renginio paruošiamaisiais darbais. Paviljonas bus atidarytas nuo birželio 17 iki 25 d. Priskelimo parapijos salėse. A. Rimkus ir S. Stončius pažadėjo, kad beisbolo ir ledo ritulio komandos tvarkys gerimų barą, P. Petrauskas rūpin-sis parodų salės ir įėjimo dekoracijomis, o I. Vitkienė išpuos didžiąją salę ir kavinę. Šių metų tema — lietuviškos pasakos. Programą atliks "Atžalyno" tautinių šokių grupė. Vyriausia lietuviškų kepinų organizatorė — L. Mačionienė. Didelę problemą sudaro šeimininkės suradimas ir orkest-ras.

Vasario 16 minėjimo komisijos pirm. kun. Aug. Simanavičius, OFM, pranešė, kad k-ja turėjo du posėdžius ir aptarė renginio po-būdį. Meninę programą atliks mūsų kolonijos meniniai vien-eitai. Minėjimas bus turiningas, įdomus ir užtruks tik apie 2 va-landas.

J. Varčius

Iš 1983 metų "Vilniaus" paviljono karalaitės rinkimų Toronto. Iš dešinės: naujoji karalaitė LETA VAITONYTĖ, buvusi karalaitė RASA RIMKUTĖ, karalaitės palydovė ALDONA SENDŽIKAITĖ. Nuotr. R. Puterio

Pajieškojimai

Vinco Butkevičiaus įpėdinimas. Prieš 40 metų JAV-bėse mirė Vin-cas Butkevičius, žinomas dar kaip Vincas Butkevičia ir William Butcher. Jis savo \$15,000 vertės turtą testamentu yra užrašęs bro-liui Adamui Butkevičiui, seseriai Marijonai Garčinskienei ir bro-l-

vaikiui Jurgiui Butkevičiui, kurie prieš Lietuvos okupaciją gyveno Krosnos apylinkėje, Suvalkų Kal-varijos rajone. Testamentą vykdy-tojui iki šiol nėra pavykę įpėdi-nių surasti. Įpėdiniai arba apie juos žinantieji malonekite kreip-tis: Consulate General of Lithua-nia, 41 West 82nd Street, New York, NY 10024, USA.

Viesėdami Čikagoje,
neužmirškite aplankyti

N. ir J. VAZNELIŲ

Gifts International Inc.

2501 W 71st STREET,
CHICAGO, ILL. 60629
Telefonas 471-1424

Cia gausite lietuviškų knygų,
plokštelių, odo, medžio dirbinių.
Ypač didelis gintaro
išdirbinių pasirinkimas.

FRANK BARAUSKAS LTD., REALTOR
3828 BLOOR ST. W., ISLINGTON, ONTARIO M9B 1K8

(416) 233-3323

Pranas Barauskas 233-4741
Antanas Genys 231-2839
Juozas Gudas 270-5256
Vacys Žižys 232-1990
Arūnas Stradas —
bendradarbis Floridoje (305)626-7406

DRAUDA

"ALL THE
CHOICE
IN THE
WORLD"

**MASKELL INSURANCE
BROKERS LTD.** (Savininkas Balys Maskeliūnas)

Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403

Toronto, Ontario M8Y 1C6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

Kristui reikia bendradarbių.

Gal Jis kviečia tave?

Jei nori sužinoti, kaip gyventi
pilnai prasmingu gyvenimu,
rašyk:

Sesuo M. Margarita,
Immaculate Conception Convent,
Putnam, Ct 06260, USA.

Gal nežinojai, kad yra
lietuvių vienuolija, kuri
veikia Amerikoje ir Kanadoje?

Abiturientų išleistuvės

Toronto Maironio mokyklos ir Augštesniųjų Lituanistinių Kursų abiturientų išleistuvės mokslo metų užbaigimo proga įvyko gegužės 13, penktadienį, Priskelimo parapijos salėje. Iškilnėse dalyvavo apie 200 asmenų. Vakaro programai vadovavo Maironio mokyklos mokytoja Vaida Kuprevičiūtė. Jai, abiturientus sveikino Toronto lietuvių mokyklų tarybos pirm. kun. J. Staškus, gen. konsulas Kanadai dr. J. Žmuidzinai ir KLB Toronto apylinkės pirm. adv. Algis Pacevičius. Maironio mokyklos X skyrių baigusiems abiturientams diplomus įteikė konsulas dr. J. Žmuidzinai, asistuojamas klases auklėtojos S. Bublienės ir mokyklos vedėjos G. Paulionienės.

Augštesniųjų Lituanistinių Kursų abiturientams, baigusiems XIII skyrių, diplomus įteikė konsulas dr. J. Žmuidzinai, asistuojamas kursų lektorės G. Paulionienės ir kursų vedėjo A. Rinkūno. Šiais metais Maironio mokyklos abiturientų buvo 12, o Augštesniųjų Lituanistinių Kursų — 8.

Su Maironio mokyklos abiturientais atsisveikino klases auklėtoja S. Bublienė ir geriausiems klases mokiniams įteikė premijas: I — Tadui Slivinskui, II — Rimai Zavytei ir Rūtai Bacevičiūtei. Su abiturientais taipgi atsisveikino ir mokyklos vedėja G. Paulionienė.

Mokyklos abiturientų vardu atsisveikino ir padėkos žodį tarė Tadas Slivinskas ir Rima Zavytė. Su Augštesniųjų Lituanistinių Kursų abiturientais atsisveikino kursų vedėjas A. Rinkūnas. Jis taipgi įteikė tris premijas geriausiems baigiančios klases mokiniams: I premiją — Dairui Čuplinskui, II — Violetai Slivinskaitei ir III — Dainai Kalendraitėi. Kursantų vardu atsisveikino žodį tarė Daina Kalendraitė.

Buvo padėkota ir šiuo metu iš tiesioginio auklėjimo darbo pasitraukusiems šiems mokytojams: M. Gudaitienei, Vaidotui ir Žibutei Vaičiūnams, Algiiui Vaičiūnui, Giedrei Čepaitytei ir Ritai Radžiūnaitėi. Jiems dovanas įteikė mokyklos vedėja G. Paulionienė. Ypatingai graži dovana — dail. Dagio skulptūra, vaizduojanti Donelaičio "Metus", įteikta buvusiam mokyklos vedėjui Vytautui Birėtai. Dovaną įteikė mokytoja A. Nausėdas.

Mokyklos laikraštėlių "Vėjas" redagavusiems dovanas įteikė mokytojas A. Baziliauskas, o KLB krašto valdybos švietimo komisijos pirmininkė Gražina Ross įteikė rašinių konkurso premiją.

Meninę programą, išryškinančią "Aušros" laikraščio suaktualintų metų reikšmę, atliko visi abiturientai bendrai. Apie "Aušros" praeitį kalbėjo Augštesniųjų Lituanistinių Kursų abiturientas Darius Čuplinskas, "Aušros" poetus deklamavę pyne apibūdino Maironio mokyklos abiturientai, o apie dabartinę pogrindžio "Aušrą" kalbėjo Augštesniųjų Lituanistinių Kursų abiturientė Violeta Slivinskaitė. Programa buvo užbaigta visiems chorų deklamuojant "Lietuviais esame mes gimę".

Po meninės dalies visi sėdo prie p. Gatavėkienės skaniai pagamintų vakarienės valgių, kuriuos palaimino Maironio mokyklos kape-lionas kun. L. Januška, OFM. Baigiamąjį padėkos žodį tarė mokyklos tėvų komiteto pirm. Donatas Karosas, pranešdamas kad Toron-to Lietuvių Namai Maironio mokyklai paskyrė \$1,000. St.

Aukojo "Tėviškės Žiburiams"

\$100: Rodnės Apylinkės Lietuvių Klubas, V. I. Dauginiai, E. M. Bumeisteriai, H. G. Lapai; \$55: Toronto Lietuvių Namų Moterų Būrelis; \$30: Povilas Bosas, Danutė ir Vladas Šaltmirai; \$25: Vladas Pūtvis Šaulių Kuopa Toronte, P. Šcepavičius; \$22: P. Barbatavičius, Tony Janel; \$20: M. Dudaravičius, Petras Šukys, Pranas Baltūnis, V. M. Tamulaičiai; \$16: Dr. J. Sungaila; \$12: Vladas Armalis, J. Kralikauskas; \$11: Povilas Rožaitis.

\$10: Irena Šatrienė, Juozas Girėnas, A. J. Streimikis, Teresė Murauskienė, Pranas Mickus, L. Adomavičius, J. Kudaba.

\$8: Veronika Stakenas; \$7: A. Kilinskas, Vladas Stropus, J. Šimkus.

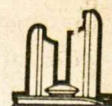
\$5: V. Mikalonis, P. Dalinda, Leonas Valiukas, M. Andriuskevičius, Gražina Juodeikienė, J. Kulbokas, Vladas Bakūnas, Juozas Cibulskas, V. Butėikis, Jurgis Karalius, Val. Kutkevičius, Jonas Duncia, Jonas Treška, Elena Jokubilius, V. Zauka, Romualdas Išdūnis.

Elgeta ir praieivis

— Susimildamas, duokite nors dešimtuką, — kreipėsi elgeta į praieivį.

— Dvokiate alum, tarytum alaus statinė!

— Negi vargšas žmogus gali kvepėti brangių šampanu, — atsikirtė elgeta.

TORONTO MIESTAS

ATMATŲ IŠVEŽIMO TVARKARAŠTIS

1983 m. gegužės 23 d. yra
Viktorijos Diena ir karalienės gimtadienis

1983 m. gegužės 23 d. atmatos nebus išvežamos. Reguliarus pirmadienio (gegužės 23) atmatų išvežimas bus atliktas antradienį — gegužės 24 dieną. Reguliarus antradienio (gegužės 24) atmatų išvežimas bus atliktas trečiadienį — gegužės 25 dieną. Gegužės 25, trečiadienį, nebus išvežami laikraščiai ir sunkūs daiktai. Palaikykite laikraščius ir sunkius daiktus išvežimui trečiadienį — birželio 1 dieną.

PASTABA: Toronte yra 17 stiklinių ir metalinių indų perdirbimo sandėlių. Kovo mėnesį buvo surinkta 327 tonos laikraščių, 28 tonos stiklų ir 7 tonos skardinių dėžučių. Smulkesnių informacijų teirautis telefonu 947-7742.

R. M. BRENNER, P. Eng. F.I.C.E.
viešųjų darbų viršininkas

1983 metų EKSKURSIJOS VILNIUS arba VILNIUS ir kiti Europos miestai

Birželio 16 Liepos 21 Rugsėjo 1
Birželio 30 Rugsėjo 11 Rugsėjo 29

Galima važiuoti 8 dienom arba ilgesniam laikui grupėje arba paskirai. Grupės gegužės 19, birželio 30 ir rugsėjo 1 lydesiu aš pats: norintiems galėsiu nupirkti automobilus. Smulkesnių žinių teirautis čia žemiau nurodytu adresu ir telefonu.

V. BAČENAS All Seasons Travel, B.D.

Registration No. 0009239

1551 Bloor Street West,
Toronto, Ontario M6P 1A5

Visais kelių
reikalais kreiptis:
V. BAČENAS

tel. 533-3531

nuo 11 v.r. iki 7 v.v.

TORONTO

Pasaulio lietuvių ledo ritulio žaidynėse Toronte gegužės 14 d. I v. laimėjo Montrealis, II — Torontas (antroji komanda), III — Hamiltonas. Žaidynėse dalyvavo 8 komandos iš Kanados ir JAV. Vakare Lietuvių Namuose įvyko sporto vakaras, kuriame buvo įteikti medaliai laimėtojams. Dalyvių buvo pilna LN salė. Visi džiaugėsi gerai pavykusiomis pirmomis tokio masto lietuvių ritulio žaidynėmis. Tai sporto šaka, kurio lietuviai įžengė organizuoti būdu. Plačiau — kitame "TŽ" nr.

V. Adamkus, JAV gamtosau-gos pareigūnas ir Pasaulio Lietuvių Sporto Žaidynių komiteto pirmininkas iš Čika-gos, dalyvavo pirmose pasa-ulio lietuvių ledo ritulio žai-dynėse Toronte gegužės 14 d. ir įteikė medalius bei tau-res. Ta proga jis aplankė Ana-pilį ir "T. Žiburius". Jis gė-rėjosi gana geru lietuvių le-do ritulio komandų žaidimu ir apie rungtynes padarė išsamų pranešimą per Čikagos lietu-vių radijo programą "Margu-tis", kurią jis globoja. Kaip JAV gamtosau-gos augštas pa-reigūnas jis dažnai lankosi Kanadoje, ypač Toronte.

Rašytojo Kralikausko Kny-gai Išleisti Komitetas, užsimo-jęs paremti naują kanadiečio laureato leidinį "Ažuolai pi-liakalnyje", laiškais kreipėsi į lietuvių institucijas ir pa-vienius asmenis, prašydamas prisidėti prie išleidimo. Jau gana duosniai atsiliepė visa eilė asmenų ir institucijų. Dar laukiamas atsiliepiant ir kitų. Netrukus bus paskelbtas auk-tojų sąrašas.

A. A. Jono Tumosos atmini-mui A. E. Liorencai paaukojo "T. Žiburiams" \$20.

A. A. Tomo Prapako atmini-mui Marija Skučienė "T. Žibu-riams" paaukojo \$15.

Peel daugiakultūrės tarybos pirmininke Mississaugoje iš-rinkta italų kilmės Alba Fal-coni, koordinatore — Barbara Horvath. Pastarosios telefo-nas: 273-4878 nuo 8.30 v.r. iki 4.30 v.p.p.

Anapilio knygyne gauta St. Raštikio "Lietuvos likimo ke-liais" — \$21.50; Br. Railos "Rai-bos agavos" — \$11.50. Knygynas veiks visą popietę kapinių lan-kymo dieną — gegužės 29.

Patikslinimas. "TŽ" 18 nr. žinutėje iš Lietuvos "Tiltai per Nerį", paminėta vietovė Skiruliai; turi būti — Skaru-liai. Atitaisyti prašė buvusi tos vietovės gyventoja "TŽ" skaitytoja.

• Kas bėga nuo lietuviškos spau-dos, bėga nuo savo tautos

Lietuvių Kredito Unija "Li-tas" Montrealyje, dėkodamas už "TŽ" paslaugas informaci-jos srityje, atsiuntė \$100 au-ką.

A. A. Stasio Sabaliausko at-minimui Izabelė ir Aleksas Butvydai, Windsor, Ont. "T. Ži-buriams" paaukojo \$10.

Lietuvių pensininkų klubo rengta išvyka Otavon į tulpių festivalį neįvyko. Ateityje nu-matytos šios išvykos: į "Africa Lion Safari", Perry Sound, Cambridge, Stratfordą. Visos išvykos bus vienos dienos. Pen-sininkų namų statyba Toronte vyksta sparčiai. Grįžę pensi-ninkai iš rudeninių išvykų ga-lės pailsėti naujuose pensini-kų namuose.

Visuomenės veikėjo St. Jo-kūbaičio vardinėse gegužės 7 d. dalyvavo gausus būrys tau-tiečių iš Toronto ir kitų vie-tovių, Toronto miesto tarybos narys Ben Grys ir kiti svečiai. Pobūvio programai vadovavo Z. Gedminas iš Hamiltono. Sveikino V. Pūtvis šaulių kuopos vardu J. Šarapnickas, spor-to klubo — B. Savickas, S. Ja-gėla ir kt. Vardavininkas vi-siems padėjo už linkėjimus.

Komunistų laikraštis "Lais-vė", leidžiamas Niujorke, Ka-nados žinių skyriuje 1983.IV. 15, išspausdino ilgoką John Morkio rašinį, kuriame džiaugiamasi buvusio komunistų laikraščio "Liaudies Balsas" redaktoriaus Jono Ylos pager-bimu. Esą jis už nuopelnus "lietuvių visuomenei" ir "vi-sam miestui" buvo pagerbtas Toronto miesto valdybos ir žur-nalo "Polyphony", kur išspau-sdintas prof. R. F. Harney straipsnis ir pasikalbėjimas su juo. Deja, niekur nesako-ma, kad "LB" redaktoriaus nuopelnai ribojosi tikiai ko-munistinio nusistatymo lietu-viais ir Maskva. Tuo būdu skai-tytojai, ypač kitataučių visuo-menė, yra klaidinama, nes ko-munistinio laikraščio redaktori-us vaizduojamas kaip visų lietuvių veikėjas. Į tokius da-lykus turėtų reaguoti Kanados Lietuvių Bendruomenė. Skt.

PADEKA

Nuoširdžiai dėkoju mielai krikš-to mamai Valentinei Dalindienei už suruoštą man tokį puikų merg-vakarį ir ponioms rengėjoms už visą darbą, ruošiant gražias vai-šes. To vakaro nuotaiką ir jūsų šiltus linkėjimų žodžius ilgai prisiminsiu.

Esu glbiai dėkinga visoms ren-gėjoms ir viešnioms, dalyvavu-sioms ir negalėjusioms dalyvauti, už gražias ir vertingas dovanas, kurios man ir Robertui visuomet primins lietuvišką jūsų nuošir-dumą.

Dėkinga — Vida Bumbulytė-White

Advokatas PETRAS K. ŠIMONĖLIS, B.A. M.L.S., LL.B.

3031 Bloor St. W., Suite 200
prie Royal York
Toronto, Ontario
M8X 1C5

Telefonai:
įstaigos (416) 231-4138
namų 249-2637

Advokatas ALGIS S. PACEVIČIUS, B.Sc., LL.B.

2 Jane St., suite 303
Toronto, Ontario
M6S 4W3
Bloor ir Jane gatvių kampas

Telefonai:
įstaigos (416) 762-7393
namų 233-0303

DRESHER INSURANCE & REAL ESTATE BROKERS

233-3334 — 231-2661 — 231-6226
3830 B Bloor Street West • Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja — V. DREŠERIS ir A. MIKSIENE
Darbo valandos: 9 v.r. - 7 v.v., šeštadieniais - 9 v.r.-12 v.p.p.,
Narys "Better Business" Biuro

INSURANCE

* Namų — Gyvybės
* Automobilių
* Komerčiniai
533-1121 Walter Dauginis 822-8480
Insurance Agency Ltd.

1613 Bloor Street West • Toronto • Ontario

TORONTONT

Anapilio žinios

— Pamaldos Wasagoje bus laikomos gegužės 22, Sekminių dieną, 11 v.r., Gerojo Ganytojo stovyklavietės patalpose ilgojo savaitgalio proga. Reguliarių pamaldos Wasagoje sekmadieniais prasidės birželio 19 d., 11 v.r.

— Registracija į jaunų šeimų stovyklą baigiasi gegužės 20 d. Registruoti pas D. Pranaitienę tel. 762-1482.

— Šv. Tėvo labdaros darbams praėjusį sekmadienį surinkta \$322.00.

— Nauji paminklai lietuvių kapinėse bus šventinami kapinių lankymo dieną — gegužės 29 po 3 v.p.p. Mišiu.

— Mišios gegužės 22, sekmadienį, 10 v.r. — už a.a. Adomą Urnavičių, 11 v.r. — už a.a. Juozą Puzyrą; Wasagoje — 11 v.r. už a.a. Justiną Pikšilingį.

Išganytojo parapijos žinios

— Pamaldas gegužės 22 d., 9.30 v.r., laikys kun. P. Dilys.

— Šv. Rašto apmąstymai — gegužės 19 ir 26 d.d., 7.30 v.r., šventovėje.

— Moterų draugijos ruošiamą gegužinį-pikniką įvyks liepos 17 d., Clairville parke, Orchardview rajone. Pradžią su pamaldom 11 v.r.

— Dainų šventės ir sinodo suvažiavimo proga Čikagoje užsakyti du autobusai. Registruoti pas V. Dauginį 533-1121.

— Galintieji apnakvydinti Australijos sportininkus arba jaunimo kongreso atstovus prašomi skambinti M. Dabarienei 536-1433 arba kun. P. Diliiui 588-1130.

Lietuvių Namų žinios

— Gegužės 10 d. LN visuomeninės veiklos komitetas buvo susirinkęs aptarti 1983-84 m. veiklos gairių. Dalyvavo 19 asmenų.

— LN valdybos rūpesčiu nuo gegužės 15 d. teikiama patarnavimas lietuviams, turintiems socialinių problemų. Patarnavimus ir patarimus teiks Loretta Lenauskaitė. Kreiptis darbo valandomis pas A. Vaičiūną tel. 532-3311, vakarais pas V. Kulnį tel. 769-1266.

— Gegužės 7 d. LN dainos vienetą koncertavo Hamiltono "Draugystės" būlėje. Koncertas gražiai pavyko. Dabar dainos vienetas ruošiasi dainų šventei Čikagoje.

PARDUODU sofą, mažą sofą, miegamąją sofą. Skambinti tel. 638-3171, 663-9096 Toronto.

JAU 20 METŲ veikia natūralaus gydymo klinika, kurioje su mediciniškom ir pooperacinėmis problemomis daugybė žmonių pasveiko arba rado pagėrėjimą. B. NAUJALIS — Mass. Ther. N.D.R.N.A. 460 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M6R 2N5. Tel. 533-8008.

DEMESIO, KELIONIŲ MĖGĖJAI! Aplankysime Austriją, Vengriją, Jugoslaviją ir Italiją. Kelionė truks 17 dienų. Iš Čikagos, įskaitant viešbučius, pusrūčius ir vakarienę — 1795 dol. Išskrendame rugsėjo 18 dieną. Informacijai telef.(312) 778-2023 Čikagoje.

PASIRUOŠKITE VASARAI! Geriausias kremas ir apsauga nuo saulės nudegimo "Aloe Suntan Lotion". Gaunamas pas V. Aušrotą 242-3648 (sekmadieniais-Anapilio knygne).

PARDUODAMAS Westone modernus keturių miegamųjų namas su garažu ir įrengtu rūsiu. Kaina — \$105,900. Skambinti Birutei Spudienei tel. 431-5462 arba 445-9469 A. E. LePage Real Estate.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka staliaus, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti 769-5024, Toronto.

ATLIEKU visokių namų remonto ir staliaus darbus, lauko ir vidaus dažymus, valau grindų kilimus ir sofas (steam cleaning) pigia kaina. Skambinti po 7 val. vakaro tel. 532-3410 Toronto — J. Baliūnas.

ORKESTRAS "Malūnas", grojantis lietuviška ir modernią muziką šokiams, vestuvėms, baliams. Skambinti DANAI 822-3791 po 6 v.v., EDVARDUI 536-6672 Toronto.

IŠNUOMOJAMI suaugusiems trys kambariai, virtuvė ir prausykla su baldais ar be baldų arti Prisikėlimo parapijos. Skambinti tel. 536-3891 Toronto.

FOTOGRAFAFAS

Darau nuotraukas įvairiomis progoms. Skambinkite — JAUNIS BAKEVIČIUS po 5 v.v. telefonu 231-6253 Toronto.

DAŽYTOJAS-DEKORATORIS

su 30 metų patirtimi. Atlieka išorės ir vidaus dažymo bei po-riepiavimo darbus. Skambinti vakarais po 6 v.v. 769-7044 Toronto, KAROLIS ABROMAITIS

Prisikėlimo parapijos žinios

— Gegužės 15, sekmadienį, Mai-ronio mokyklos mokiniai mokslo metų užbaigimo proga organizuotai dalyvavo 10 v. Mišiose.

— Kapų lankymo dieną — gegužės 29 bus šventinami paminklai kapinėse prieš ir po 3 v.p.p. Mišiu.

— Pakrikštyta: Daina-Laura, Algirdo ir Ritos Beresnevičių dukrelė.

— Labdaros sekcija vėl pasiuntė į Lenkiją lietuviams 27 siuntinius (iš viso 420). Siuntinių persiuntimo išlaidoms padengti Z. Didžbalienė paaukojo \$20.

— Prie stovyklavietės paruošimo darbų dirbo P. Skrupskas, A. Arlauskas ir sekcijos pirm. K. Šapočkinas. Reikia daugiau talkininkų šeštadieniais. Skambinti K. Šapočkinui 762-0455.

— Registracija jaunų šeimų stovyklai iki gegužės 20 d. pas D. Pranaitienę 762-1482.

— Parapijai aukėjo: a.a. E. Beinorienė (testamentu) \$1,000, E. G. Kuchalskiai \$100, A. Z. Stančikiai \$100, M. Žemaitienė \$50; Motinos Dienos novenos proga: N. Liačienė \$100, J. Jonaitienė \$100. "Share Life" vajui praėjusį sekmadienį surinkta \$1,234.75.

— Mišios gegužės 22, sekmadienį, 8 v.r. — už Elzė Šimkienę, 9 v.r. — už gyv. ir mir. motinas (noveną), 10 v.r. — už Joną Dambrauską ir muzikos salėje už Eugenijų Vitartą, 11.30 v.r. — už parapiją, 7 v.v. — už Kazimierą Adomavičių.

Toronto Lietuvių Pensininkų Klubas moterų būrelio susirinkimas — gegužės 20, penktadienį, 1 v.p.p., Lietuvių Namų Gedimino pilies menėje. Bus aptariami einamieji reikalai ir ateities veiklos gairės.

Valdyba.

Religinio-visuomeninio pobūdžio demonstracija gegužės 22, sekmadienį, rengia Queensway Cathedral (pentakostalistų) ir kviečia dalyvauti visas sovietų pavergtų kraštų tautybes. Bus reikalaujama paleisti Sov. Sąjungoje kalinamus sąžinės kalinius — krikščionis ir žydus. Demonstracija prasidės 3 v.p.p. Rotušės aikštėje ir žygiuos Toronto gatvėmis iki parlamento rūmų. Kalbėtojų tarpe bus žymių asmenų iš Kanados ir JAV. Demonstracijoje kviečiami dalyvauti ir lietuviai, nes pavergtų kraštų eilėje bus minima ir Lietuva. Telefonas informacijai: 255-0141.

Prisikėlimo parapijos bankelis bus uždarytas gegužės 23, pirmadienį. Estų labdaros komitetas gegužės 27, penktadienį, 8 v.v., Estų Namuose (958 Broadview Ave.) rengia koncertą, kurio pelnas skiriamas neseniai iš Estijos imigravusiam muzikui Arvo Part parenti. Įėjimas — \$7, studentams ir pensininkams — \$5. Rengėjai kviečia dalyvauti ir lietuvius.

Pavasarinis lietuvių kapinių lankymas — gegužės 29, sekmadienį, 2 v.p.p. Kapinėse bus koncelebracinės Mišios su domininkono kunigo Tomo Žiūraičio pamokslu. Po kapinių lankymo pamaldų 4.30 v.p.p. — premijos įteikimo iškilnė Lietuvos Kankinių parapijos salėje (žiūr. skelbimą), užkandžiai didžiojoje Anapilio salėje.

A. a. Magdalenos Daniliauskienės atminimui S. V. Balsevičiai, V. V. Radžiai ir S. G. Mitalai iš Otavos "T. Žiburiams" paaukojo \$30.

Kanados ukrainiečių meno fondo vadovybė š. m. gegužės 12 d. savo patalpose, kur yra ir ukrainiečių meno galerija, sukvietė etninių grupių spaudos atstovus, kad galėtų plačiau painformuoti apie vokalinį ukrainiečių bandūristų ansamblių, kuris su gastrolėmis keliauja per JAV. Paskutinė gastrolija vieta — Toronto. Jis čia pasirodys gegužės 28 d., 7.30 v.v., Massey Hall, 178 Victoria St. Sukviestų spaudos atstovų posėdį pradėjo to fondo koordinatorių S. J. Kalba. Jis suapžindino su bandūristų ansambliu, kurs gyvuoją jau 65-sius metus, turėdamas 70-75 narius. Bandūristų ansamblio pradeda programą su "God Bless America". Į to ansamblio koncertą Toronto įėjimo bilietai: \$15, \$12, \$10 ir \$8. Bilietai gaunami Massey Hall bilietų įstaigoje ir kitose institucijose. Minėtoje spaudos konferencijoje "TŽ" atstovavo J. Vaičiūnas. Dalyvavo apie 10 įvairių laikraščių atstovų.

Knyga "NEMARUS MIRTINGASIS" (arkivyskupas Teofilus Matulionis) laimėjo \$2000 premiją.

Jos įteikimo iškilnė rengiama š. m. gegužės 29, sekmadienį, 4.30 v.p.p. (po kapinių lankymo pamaldų) Lietuvos Kankinių parapijos salėje (po šventovė) Anapilyje.

PROGRAMOJE: premijos komisijos pirmininko kun. dr. Tomo Žiūraičio, OP, iš Vašingtono žodis, prof. Antano Musteikio iš Buffalo pranešimas apie "Nemarus mirtingąjį", vaizdai skaidrėse iš arkiv. Teofilus Matulionio gyvenimo.

Premijos mecenatas — kun. dr. J. Prunskis, jos skyrėjas — Ateitininkų Federacija per vertintojų komisiją, premijos gavėjas — kun. Pr. Gaida, įteikimo iškilnės rengėjas — specialus ateitininkų komitetas.

Visi maloniai kviečiami dalyvauti!

Ta proga bus galima įsigyti premijuotą knygą papiginta kaina.

"Šviesioji valanda"

rašytojo Keith Winterio veikalas lietuvių kalba bus vaidinamas

Toronto Lietuvių Namuose

(1573 Bloor Street West)

š. m. birželio 5, sekmadienį, 3 valandą po pietų

Vaidins Hamiltono lietuvių teatras "Aukuras", kviečiamas Toronto lietuvių teatro "Aitvaras". Įėjimas - \$5.00. Visi tautiečiai kviečiami dalyvauti.

Paskutinis paraginimas registruotis

šeimų stovyklai - atostogoms Wasagoje

Stovykla prasidės š. m. liepos 30, šeštadienį, 2 v.p.p. ir baigsis rugpjūčio 6, šeštadienį, 12 v.

VIETA: Franciscan Father's Camp, New Wasaga Beach, Ontario, Canada Kaina: šeimai nakvynė ir patalpos vienai savaitei \$60.00. Maistas vienai savaitei: suaugusiam \$50, vaikui 7-11 m. \$35, vaikui 4-6 m. \$25, vaikui 2-3 m. \$10, vaikui žemiau 2 m. — nemokamai.

PROGRAMA: užsiėmimai priešmokyklinio ir mokyklinio amžiaus vaikų grupėms, sportas suaugusiems, gražus paplūdimys, šeiminių pagamintas maistas. Nakvynė — barakuose arba nameliuose. Informacijos ir registracijos blankų reikalau skambinti: Dana Pranaitienė Toronto (416) 762-1482. Rengia — Prisikėlimo parapijos jaunų šeimų sekcija

JAU LAIKAS REGISTRUOTI VAIKUS!!!

Šiais metais Toronto Prisikėlimo parapijos stovyklavietėje Wasagoje įvyks dvi vaikų stovyklos:

1. liepos 3 - 16 dienomis

vaikams 6-16 metų amžiaus, mažai ar visai nemokantiems lietuviškai

Programa paruošta atsižvelgiant į vaikų amžių, lietuvių kalbos mokėjimą ir įdomumą.

Registracija — nuo balandžio 17 iki birželio 1 dienos.

Kadangi bus daug stovyklautojų iš įvairių miestų, vieta garantuojama tik tiems, kurie per tą laiką bus užsiregistravę.

2. liepos 17 - 30 dienomis

vaikams 6-16 metų amžiaus, laisvai kalbantiems lietuviškai

Atsiųsime registracijos lapus lietuvių ir anglų kalbomis, programas, reikmenų sąrašą stovyklos taisykles ir kt.

REGISTRACIJOS reikalais skambinti Lina Kuliavienė (416) 766-2996 Rūta Jaglowitz (416) 769-3275

Atsiųsime registracijos lapus lietuvių ir anglų kalbomis, programas, reikmenų sąrašą stovyklos taisykles ir kt.

	1 sav.	2 sav.
1 vaikui	\$85.	\$145.
2 vaikams	\$145.	\$260.
3 +	\$200.	\$355.

REIKALINGA SUAUGUSI MERGAITE, sutinkanti sunkiai dirbti pilną laiką maisto paruošime. Patyrimas pageidaujamas, bet išmokyti reikalui esant. Darbo valandos — nuo pirmadienio iki penktadienio. Darbo pradžia — 5.45 v.r. Telrautis — Antanas Kybartas, "Ottawa Meat & Catering", 298 Ottawa St. N., Hamilton, Ont.

CANDLELIGHT CATERERS

SAVININKAI J. S. BUBULIAI Baliai, vestuvės, sužadėtuves, paren- gimai namuose ir įstaigoje. Skambinti pirmadieniais, antradieniais, trečiadieniais ir vakarais po 9 v. v. tel. 667-8260 arba 667-8280 Toronto.

LIETUVIŠKA gėlių krautuvė

savininkė V. SIMINKEVIČIENĖ. Įvairiomis progoms skambinti į "Petals Florist" tel. 769-5009. Adresas: 710 Annette St., Toronto, Ont., vienas blokas į rytus nuo Jane St. Pristatymas į ligonines, laidojimų namus ir t.t. Savininkė yra prityrusi vestuvių gėlių tvarkymo srityje.

Sukaktuvinei LSS

"Aušros" stovyklai

reikia

šeimininkų,

kurios dirbs pamainomis ir gyvens atskiruose kambariuose po dvi ar tris. Šeimininkės jokio stovyklinio mokesčio nemoka. Visi jų vaikai moka tik registracijos mokesť \$62.50. Stovykla prasidės liepos 31 d. ir baigsis rugpjūčio 13 d. Suinteresuotos kreipiasi į Marių Rusiną telefonu 622-2831 Toronto.

SPRINGHURST VASARVIETĖJE, 49 gatvėje, parduodamas žemės sklypas 110' x 142'. Skambinti vakarais tel. 924-0419 Toronto.

K. CIBAS atlieka visus staliaus darbus, taiso senus ir stato naujus namus už prieinamą kainą. Skambinti 534-3882 Toronto.

MONTREALQUE

"N. Lietuvos" spaudos bendrovės visuotinis akcininkų susirinkimas įvyko gegužės 1 d. Išrinkta nauja valdyba, vėliau pasiskirsčiusi pareigomis: pirm. J. Šiaučulis, vicepirm. Pr. Paukštaitis, sekr. Aug. Mylė, išd. L. Balaišis, ūkio reikalams V. Barauskas, parengimams Pr. Dikaitis, ryšiams su Torontu L. Girinis. Tarp kit-ko, susirinkimas nutarė "N. Lietuvos" laikraštį įvesti nors ir nereguliarią lietuviškos veiklos skiltį anglų kalba.

Lituanistinės mokyklos abiturientų išleistuvės įvyko gegužės 7 d. seselių namuose. Buvo net aštuoni abiturientai: A. Celteriūtė, L. Čičinskaitė, V. Jurkus, A. Lukoševičiūtė, L. Lukoševičiūtė, D. Mickutė, M. Niedvaras ir M. Valinskas. Panašios išleistuvės bus tik pro trejų metų, nes tik tada mokykla susilauks naujų abiturientų.

Oficialią dalį atliko mokyklos vedėja M. Jonynienė. Atsisveikinimo kalbas pasakė mokyklos kapellonas kun. J. Aranauskas, SJ, seselė M. Palmira, KLB Montrealio apyl. valdybos pirm. V. Piečaitis, valdybos narys švietimui P. Adamonis, "Lito" vedėjas Br. Niedvaras, tėvų k. to pirm. S. Barauskas ir mokytojas L. Staškevičius. Abiturientai gavo dovanų po gėlę ir lietuvišką lėlę. Abiturientų vardu V. Jurkus gražiu žodeliu visiems padėjo ir mokytojus papuošė geleimis. Iškilnės baigtos vaišėmis.

Mokykla ateinančiais metais turės susirasti naują vedėją, nes po 25 metų darbo M. Jonynienė pasitraukė.

Dr. St. Dauška gegužės 4 d. susituko su prancūzų kilmės kanadiete.

Rasa Lukoševičiūtė gegužės 8 d. Motinos Dienos minėjime Winnipege skaitė paskaitą.

Motinos Dienos minėjimą, gegužės 8 d. AV par. salėje pradėjo KLB Montrealio apyl. valdybos narė Julija Adamonytė ir pakvietė visus dalyvius sugiedoti "Marija, Marija". Pagrindiniu kalbėtoju buvo hamiltonietis stud. Andrius Valevičius, SJ, neseniai atsikėlęs Montrealin iš V. Vokietijos tolimesnėmis studijoms. Jis iškėlė motinos besąlyginę meilę savo vaikams, motinos kilnumą bei šventumą, nepamiršo priminti ir tų motinų, kurios dėl savo karjeros ar asmeniškų malonumų nuo tų dorybių yra nutolusios.

AV biuletenis skelbia šiuos jaunuolius, besirengiančius santuokai: Vida J. Morkūnaitė su Everett Voss, Rūta Stankevičiūtė

su Gerard Lebeuf, Daneta Stankevičiūtė su Albertu Skuču ir Asta Kiličiūtė su Linu Staškevičium.

Otavos "Ramunėlės", vad. R. Šiulytės, akompanuojant L. Lukšaitėi, savo dainomis labai patiko minėjimo dalyviams, kurių susirinko arti 200.

Pabaigoje KLB Montrealio apyl. valdybos pirm. V. Piečaitis visas "ramunėles" apdovanojo geleimis ir padėkojo visiems programos dalyviams. Minėjimas baigtas Tautos himnu. Po to — kavutė. B.S.

Montrealio arkivyskupas P. Greigoire pradėjo domėtis lietuviams po Šv. Kazimiero parapijos 75-rių metų sukakties iškilnių, kuriose atnašavo Mišias gausiai susirinkusiems lietuviams. Po pokalbio su iškilnėse dalyvavusiais lietuviams kunigais arkivyskupas pareiškė daugiau sužinojęs apie Lietuvą bei lietuvių per pusvalandį nei per visą gyvenimą. Po iškilnių jam buvo nusistata informacinės literatūros apie Lietuvą prancūzų ir anglų kalbomis. Padėkos laiške rašo: "Maloniai prisimenu mūsų susitikimą Šv. Kazimiero parapijoje. Ten pajutau didelį norą daugiau sužinoti apie lietuvių. Su dideliu paslaugumu man atsiuntė labai įdomią dokumentaciją. Dėkoju labai nuoširdžiai".

Sol. Ginos Čapkauskienės naujoji muzikos plokštelė jau baigiamą gaminti ir š. m. gegužės mėnesio pabaigoje jau turėtų išvysti pasaulį.

Šv. Kazimiero parapijoje. — Sekmadienis, skirtas motinoms pagerbti, mūsų parapijoje prasidėjo sudėtinėmis Mišiomis už motinas. Pamaldų pradžioje buvo skaitomos motinų pavarės, už kurias buvo skirta auka. Labai gražų pamokslą apie lietuvių motiną pasakė klebonas kun. St. Šileika: "Motinos meilė, kaip ir paties Dievo, lydi mus visą gyvenimą, ar mes esame to verti, ar ne." — Salėje jau penktadienį prasidės bazaras truko 3 dienas. Patyrusi organizatorė Elvyra Ruselienė, talkinama par. komiteto ir atskirų parapijiečių, puikiai viską tvarkė. Teko girdėti, kad parapijai per tas tris dienas gauta keili tūkstančiai dolerių pelno.

Birželio 18 d., 3.30 v.p.p., A. Vartų par. šventovėje — Danetos Stankevičiūtės ir Alberto Skučo su-tuoktuvės. — Po operacijos namuose sveiksta Jurgis Verbickas. — Keturių savaitių Antano Šmito mirties sukakčiai prisiminti žmona Teofilija par. chorui surengė vaišes. Choras aukojo Mišias už velionį Sk.

AUTOMOBILIŲ DRAUDA

Draudos kainos šiais metais yra žemesnės už praėjusių metų kainas.

NUOLAIDA PROFESIJONALAMS:

inžinieriams, architektams, mokytojams, medicinos ir dantų gydytojams, medicinos seserims, advokatams, notarams, federacinės ir Kvebeko valdžios tarnautojams, bankų, draudos bendrovių ir pasitikėjimo bendrovių tarnautojams.

KREIPTIS:

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

TEL. 722-3545

PASTABA: Ši informacija liečia Kvebeko provinciją.

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1465 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8. Telefonas: 766-5827

Darbo valandos	Aušros Vartai	Rosemount
Pirm., antr. treč.	9.00 — 3.00	—
Ketvirtadieniais	12.00 — 8.00	6.00 — 8.00
Pentadieniais	10.00 — 6.00	12.00 — 6.00
Sekmadieniais	10.00 — 12.30	—

Certifikatal: min. \$1,000.00
1 metų 8.75%

Terminuotų indėlų:

1 metų	8.50%
180 — 364 d.	7.75%
30 — 179 d.	7.25%
Trumpalaikius indėlius už \$20,000 ir daugiau	—
Taupomosios sąskaitos:	—
specialios	7.25%
su drauda	7 %
Čekių sąskaitos	5 %

DUODA PASKOLAS:

neklinojamo turto, asmenines ir prekybines. Paskolos mirties atveju apdraustos iki \$10,000

KONFIDENCIALUS IR GREITAS PATARNAVIMAS
ČEKIAI IR VISI KITI PATARNAVIMAI NEMOKAMAI